

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za socialno delo

Ana Petrič

**Medgeneracijsko sodelovanje
v Centru starejših Notranje Gorice**

Magistrsko delo

Ljubljana, 2018

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za socialno delo

Ana Petrič

**Medgeneracijsko sodelovanje
v Centru starejših Notranje Gorice**

Magistrsko delo

Mentorica:

Doc. dr. Vera Grebenc

Študijski program:

Socialno delo s starimi ljudmi

Ljubljana, 2018

PODATKI O MAGISTRSKEM DELU

Ima in priimek: Ana Petrič

Naslov naloge: Medgeneracijsko sodelovanje v Centru starejših Notranje Gorice

Kraj: Ljubljana

Leto: 2018

Št. strani: 155

Št. virov: 45

Št. prilog: 6

Mentorica: Doc. dr. Vera Grebenc

Ključne besede: medgeneracijsko sodelovanje, stari, Center starejših Notranje Gorice, institucionalno varstvo, primeri dobre prakse, prosti čas

Povzetek:

Živimo v obdobju, ko imamo časa vse manj. S skokovitim razvojem tehnologije smo priča vse manjšemu pristinemu človeškemu stiku. Posledično so ogrožene osnovne vrednote in vse bolj se zdi, da sta pomembna le hitrost in kvantiteta.

Občutiti je, da je prepad med mladimi in starimi vse večji, in razumevanje enih in drugih, do nasprotnih vse manjše. Nahajamo pa se v okolju, ko bi moralo biti, glede na demografske spremembe, ravno obratno. Slovenija je država z izredno visokim odstotkom starih ljudi in ta se še veča. Domovi, centri za starejše so polni, v skupnosti so stari ljudje, ki ne dobijo prave obravnave in pomoči, ker enostavno ni dovolj služb, ki bi zadovoljila njihove potrebe. Obeti niso prav nič dobre. Otroci, mladi ljudje niso zainteresirani za izobraževanja na področju starih. Po drugi strani se soočamo s slabo organiziranim, nekvalitetno preživetim časom otrok, ki so v času počitnic in sicer, medtem ko so starši po službah, sami doma. Brez nadzora, prepuščeni sami sebi, običajno precej časa na mobilnem telefonu, računalniku in družabnih omrežjih.

Hkrati pa imamo po domovih, centrih za starejše ljudi, ki se, kljub pestrosti programov, aktivnosti, počutijo osamljene, izključene. Manjka jim pravega zagona, energije. Velikokrat pogrešajo obiske. Torej imamo težavo, ki je večplastna, vendar pa ne nerešljiva.

V magistrskem delu želim predstaviti projekt medgeneracijskega sodelovanja v okviru katerega sem izvedla tudi raziskavo, in kateri se je izkazal za izjemno dobro zamisel. Poleg tega želim predstaviti tudi več primerov dobrih praks, manjših medgeneracijskih projektov, katerih sem bila tudi sama idejni vodja in za katere verjamem, da so imeli izredno dober vpliv na posameznike, skupine in skupnost.

Z medgeneracijskimi sodelovanjem smo želeli povezati šolske otroke in starostnike, ki živijo v Centru starejših Notranje Gorice. Starejši so lahko prenesli del znanja, modrosti in izkušenj na mlajše, mlajši pa razigranost in otroški pogled na svet.

Masters Thesis

Title: Intergenerational cooperation at the Center for the elderly Notranje Gorice

Keywords: intergenerational cooperation, elderly, center for the elderly, nursing home, examples of good practice, leisure

Abstract

We live in a time when we have less and less time. With the rapid development of technology, we are witnessing a decline in genuine human contact. Consequently, our fundamental values are being undermined and it seems that speed and quantity have become the prime directive.

Undoubtedly, the gap between the young and the old is growing, and mutual understanding is decreasing. Yet we are located in an environment where, according to demographic change, it should be the opposite. Slovenia is a country with an extremely high percentage of elderly citizens, which is increasing daily. Elderly centers are filling up and its residents are not receiving the right treatment and help because there simply is not enough resources to meet their needs. Therefore future prospects do not seem enticing at all, backed up by the fact that young people are not interested in educating themselves in this specific field. On the other hand, we are faced with poorly organized time spent by children who are left at home during summer break, while their parents are at work. Unattended, they usually spend a lot of time on a mobile phone, computer and social networks.

At the same time, we have centers for elderly people who, despite the variety of programs, feel like they are isolated, excluded. They lack the right momentum and energy, and its residents miss getting visitors. So it seems we have a problem that is multi-layered, but not insoluble.

In my master's thesis, I would like to present a project of intergenerational cooperation, which is based on a survey that led me to positive conclusions. Additionally, I would also like to present several examples of good practices, small intergenerational projects, which I conceptualized, and which I believe have left a significant mark on all involved individuals, groups and the community as a whole.

Through intergenerational cooperation, we wanted to connect school children and elderly people living in the Center for the elderly in Notranje Gorice. The elderly can bestow a piece of knowledge, wisdom and experience, and the younger ones, playfulness and a childlike view of the world.

PREDGOVOR

Medgeneracijsko sodelovanje je zame nekaj pomembnega in predvsem upanje, da bo tudi za nas v naši starosti poskrbljeno. Sama sem imela čudovito priložnost, da sem od malega živela z mamo in atom oziroma z dedkom in babico. Celo prababico sem imela v svojem življenju do svojega dvajsetega leta starosti. Spomini na otroštvo z njimi so še kako živi. Od vseh sem se izredno veliko naučila. Prepričana sem, da so ravno interakcije z njimi, veliko preživetega prostega časa tiste, ki so me spodbudile, da sem se pričela zanimati in delati s starimi. Izjemno pogosto sem se znašla v situacijah, ki so me spodbudile k razmišljanju o boljši prihodnosti za vse generacije, povezovanju, sodelovanju, pomoči drugim, iskanju rešitev in inovativnih pristopov.

Svojo delovno pot sem pričela v DEOS Centru starejših Cerknica. Izredno vesela sem bila priložnosti, ki sem jo dobila. Moja zagnanost in zaupanje nadrejene sta me vodili po vseh delovnih mestih. V meni so se nabirale izkušnje, ki sem jih povezala z znanjem pridobljenim na fakulteti za socialno delo. Priložnosti za medgeneracijsko sodelovanje so se odpirale sproti. Najprej sem vzpostavila stik z OŠ Cerknica, s katero smo potem sodelovali vsake počitnice. Bila sem mentorica in ponosna na otroke, ki so prihajali in s katerimi smo realizirali odlično zastavljen program. V nadaljevanju se nam je priključila OŠ Rakek. Pri realizaciji programa na varovani enoti tudi bližnji VDC, ki nas je redno obiskoval in kamor smo s stanovalci redno zahajali. Starim ljudem v centru sem perspektivo otrok približala tudi s stalnimi razstavami njihovih likovnih izdelkov, ki sem jih pripravljala. Sodelovanje pa je bilo dobro tudi z lokalnim vrtcem in ostalimi institucijami.

Kasneje sem dobila priložnost v DEOS Centru starejših Notranje Gorice in zopet škarje in platno, da naredim nekaj pomembnega za center, stare ljudi v njem, otroke, skupnost in ne nazadnje širšo javnost, ki je naše projekte spoznala, spremljala ali v njih celo sodelovala.

Predvsem pa sem imela v mislih delati dobro in ozaveščati, da prav vsako dobro dejanje šteje. Tako smo pričeli sodelovati z OŠ Brezovica, vrtcem Notranje Gorice, fakulteto za socialno delo in mnogimi drugimi. Prav vsem in vsakomur smo odprli vrata in v njem prepoznali potencial, ki ga lahko izkoristimo za vzajemno dobro. V dobrih dveh letih smo z medgeneracijskimi sodelovanjem, našimi projekti, inovacijami prišli tako daleč, da smo dvignili kvaliteto bivanja starih ljudi v DEOS Centru starejših Notranje Gorice in lahko trdim, pričeli spreminjati miselnost mladih in starih ljudi. Odprli smo popolnoma nov prostor za sodelovanje, dojemanje starosti in medgeneracijsko sodelovanje.

Zahvala za to gre predvsem mojim ožjim sodelavkam, ker so zaupale in verjele, da želim iz njih izvleči najboljše možno, jih naučiti, jim dati priložnost, kot sem jo dobila sama. Hkrati pa pokazati, da je odpiranje centra, sprejemanje enako mislečih ljudi in vzajemno sodelovanje vseh generacij tisto, kar bo omogočilo razvoj in splošno dobro.

Zahvaljujem se tudi tistim sodelavkam in sodelavcem, ki so prepoznali potencial v medgeneracijskem sodelovanju in svoje otroke vključili v medgeneracijsko varstvo.

Zahvaljujem se socialni delavki Tjaši Dolgan, ki je bila v času pisanja magistrske naloge moj kompas in največja opora.

Zahvaljujem se najboljši mentorici Doc. dr. Veri Grebenc. Ona je živ primer tega, kako blizu si lahko ljudem kljub svoji veličini in nazivu. Vera, ti si človek, ki vrača vero in zame eden najpomembnejših ljudi v mojem življenju.

Ne nazadnje se zahvaljujem tudi moji družini, ker me je prenašala z mojim izobraževanjem. Zahvaljujem pa se tudi sama sebi, ker sem zmogla. Moja pot ni bila lahka. Večkrat sem slišala česa ne zmorem, kot kaj vse zmorem. Večkrat ni bilo, kot je bilo. Večkrat sem dala prednost vsem drugim, kot sebi, a ni mi žal. Vem, da sem naredila veliko dobrega in da bom s tem nadaljevala. Ponosna sem sama nase.

KAZALO VSEBINE

1. TEORETIČNI UVOD	1
1.1. Stari in življenje v instituciji	2
1.1.1. Vsakdanje življenje	2
1.1.2. Socialna mreža.....	3
1.2. Otroci in prosti čas.....	4
1.3. Starost kot tabu.....	6
1.4. Medgeneracijsko sodelovanje	7
1.4.1. Generacije.....	7
1.4.2. Medčloveške povezave.....	9
1.4.3. Medgeneracijsko sodelovanje z vrteci, osnovnimi in srednjimi šolami ter drugimi	11
1.5. Projekti medgeneracijskega sodelovanja.....	15
1.5.1. Projekt »Božiček za 1 dan- stari«.....	16
1.5.2. Projekt »Skupaj smo večji«	18
1.5.3. Projekt »Pliško zate«	20
1.5.4. Projekt »Mala pozornost za veliko veselje«	21
1.5.5. Projekt »Podarim nasmeh dobim«.....	23
1.5.6. Projekt "Despacito"	24
1.6. Socialno delovni projekti.....	25
1.7. Projekt medgeneracijskega varstva.....	26
2. RAZISKOVALNI PROBLEM	30
3. METODOLOGIJA	31
3.1. Vrsta raziskave	31
3.2. Merski instrument in viri podatkov	31
3.3. Populacija in vzorčenje	31
3.4. Zbiranje podatkov	31
3.5. Obdelava in analiza podatkov	32
4. REZULTATI.....	33
4.1. INTERVJUJI Z OTROKI.....	33
4.1.1. Preživljanje časa doma	33
4.1.2. Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju	33
4.1.3. Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja.....	34
4.1.4. Aktivnosti	35
4.1.5. Novo znanje.....	37
4.1.6. Učinki	38

4.1.7.	Izboljšanje programa	38
4.1.8.	Sodelovanje v drugih projektih	39
4.2.	INTERVJUJI S STANOVALCI	39
4.2.1.	Preživljanje časa izven medgeneracijskega sodelovanja.....	39
4.2.2.	Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju	39
4.2.3.	Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja.....	40
4.2.4.	Aktivnosti	42
4.2.5.	Novo znanje.....	44
4.2.6.	Učinki	46
4.2.7.	Izboljšanje programa	47
4.2.8.	Sodelovanje v drugih projektih	47
5.	RAZPRAVA	49
5.1.	Preživljanje časa izven medgeneracijskega sodelovanja.....	49
5.2.	Razlogi za udeležbo	49
5.3.	Razlogi za ponovno udeležbo	50
5.4.	Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja	50
5.5.	Občutki	51
5.6.	Aktivnosti	52
5.7.	Novo znanje	55
5.8.	Učinki.....	57
5.9.	Izboljšanje programa.....	58
5.10.	Sodelovanje v drugih projektih	58
6.	SKLEPI	59
7.	PREDLOGI	61
8.	LITERATURA	66
8.1.	Knjižni viri.....	66
8.2.	Internetni viri:	69
9.	PRILOGE	70
9.1.	Priloga 1: Intervjuji z otroci.....	70
9.1.1.	INTERVJU 1	70
9.1.2.	INTERVJU 2	71
9.1.3.	INTERVJU 3	72
9.1.4.	INTERVJU 4.....	73
9.1.5.	INTERVJU 5.....	74
9.1.6.	INTERVJU 6.....	75

9.1.7.	INTERVJU 7	77
9.1.8.	INTERVJU 8.....	78
9.1.9.	INTERVJU 9.....	80
9.1.10.	INTERVJU 10.....	81
9.2.	Priloga 2: Kodiranje intervjujev z otroci	83
9.3.	Priloga 3: Intervjuji s stanovalci.....	106
9.3.1.	INTERVJU 1	106
9.3.2.	INTERVJU 2.....	107
9.3.3.	INTERVJU 3.....	109
9.3.4.	INTERVJU 4.....	110
9.3.5.	INTERVJU 5.....	112
9.3.6.	INTERVJU 6.....	114
9.3.7.	INTERVJU 7.....	115
9.3.8.	INTERVJU 8.....	117
9.3.9.	INTERVJU 9.....	119
9.3.10.	INTERVJU 10.....	120
9.4.	Priloga 4: Kodiranje intervjujev s stanovalci.....	123
9.5.	Priloga 5: Vprašalnik otroci.....	154
9.6.	Priloga 6: Vprašalnik stanovalci.....	155

KAZALO SLIK

Slika 1.1: Igre nekoč in danes z vrtcem Notranje Gorice.....	15
Slika 1.2: Deljenje daril po sobah	18
Slika 1.3:Rišemo in tiskamo.....	20
Slika 1.4: Mehki objemi	21
Slika 1.5: Razdeljevanje pisem in voščil po sobah	22
Slika 1.6: Vsak najde nekaj zase	24
Slika 1.7: Nikoli nismo prestari za zabavo.....	25
Slika 1.8: Ena izmed skupinic študentk fakultete za socialno delo.....	26
Slika 1.9: Ozaveščanje med medgeneracijskim varstvom	29
Slika 4.1: Prava prijateljstva ostanejo za vedno	48

1. TEORETIČNI UVOD

Živimo v času, ko nam tega pravzaprav primanjkuje. Naše odnose in pristno komunikacijo otežujejo in zmanjšujejo inteligentna komunikacijska sredstva, ki vedno bolj vodijo v odvisnost. Otroke že v zgodnem otroštvu seznanjamo s tehnologijo, nadpovprečno so obremenjeni z raznimi obveznostmi, obšolskimi dejavnostmi, za stik s prijatelji, starejšimi pa zmanjka časa.

Vsekakor lahko govorimo o spremenjenih vrednotah, pomanjkanju empatije, pomanjkanju čuta za pomoč drugim, pomanjkanju razumevanja starejših in starih. Staranje prebivalstva in s tem povezano naraščanje in spreminjanje potreb starejše generacije so problemi, ki v zadnjih letih pestijo strokovnjake na različnih področjih. Svet se hitro stara tako v razvitih kot v manj razvitih in nerazvitih državah, ki se bodo v naslednjih desetletjih spopadle z demografsko eksplozijo starega prebivalstva. Zaradi boljših življenjskih razmer in zdravstvenega varstva se je življenjska doba ljudi podaljšala in na svetu je vse več starih ljudi (Mali 2008:3).

Po drugi strani se srečujemo z veliko potrebo po poklicih, ki so v kratkem času postali deficitarni, z veliko potrebo po sodelovanju, razvijanju programov in projektov, ki bi lahko izjemno izboljšali tako življenje otrok, kot življenje starih ljudi. Tako rekoč imamo tudi vsa sredstva in moč, da stvari spremenimo na bolje. Potrebna je volja, energija in razumevanje, da je marsikaj mogoče spremeniti. Potrebno je le začeti in verjeti v ljudi.

Institucija s svojim načinom delovanja in pravili življenja vpliva na ljudi v njej večplastno, celostno in zajema pravzaprav vsa področja človekovega delovanja. Obenem pa ljudje vstopajo v institucijo z že oblikovanimi osebnostnimi značilnostmi, določenim znanjem, sposobnostmi in navadami. Osnovni problem institucije je v tem, da jo sicer ustvarjajo posamezniki, a kljub temu ni v celoti prilagojena posameznikovi osebnosti (Mali 2008:133).

Osamljenost je včasih glavna stiska, ki jo občutijo ljudje s potrebo po dolgotrajni oskrbi (Flaker 2008:281). Stiki z drugimi so v vsakdanjem življenju ljudi zelo pomembni. Potreba po druženju je ena temeljnih človekovih potreb (Flaker 2008:304). Pomoč pri navezovanju stikov je potrebna in mogoča na dva načina. Kot neposredna pomoč družabnikov in olajševalcev družabnosti, ki se družijo z uporabniki in nadomeščajo »izpad« družabne

mreže ali posredujejo pri sklepanju novih poznanstev, tako da predstavijo uporabnike svojim prijateljem in znancem (Flaker 2008:294).

1.1. Stari in življenje v instituciji

V Sloveniji imamo državne in zasebne domove za stare ljudi. Država je z večanjem deleža starih ljudi in večanjem potrebe po domski namestitvi podeljevala koncesije. Velikost domov je različna. V posameznem domu je v povprečju nastanjenih 200 varovancev. Največji domovi pa imajo prostor tudi za do 500 varovancev. Pred ureditvijo domov je bila namestitev v Sloveniji možna po »hiralnicah«, razpadajočih gradovih, ki so bili popolnoma neustrezni za dostojno bivanje. Sedaj so domovi v Sloveniji lepi, urejeni. Nudijo zdravstvene storitve in varstvo, prehrano. So ogrevani, čisti in ponujajo storitve delovne terapije, fizioterapije ter ostale storitve na visoki oziroma nadpovprečni ravni (Ramovš, 2003).

Acceto (1968) pravi, da je medicina tista, ki je v največji meri pripomogla k upadanju smrtnosti. Poleg tega pa tudi zmanjševanje tveganja na način dobre ozaveščenosti in upoštevanja zdravega življenjskega sloga. Posledica temu je skokovito naraščanje deleža starih ljudi v slovenski populaciji.

Mali (2008) pravi, da je potrebno veliko energije v usmerjanje stanovalcev, dobrih odnosov med vsemi sistemi, ki se v domovih prepletajo, medsebojno srečujejo in povezujejo. To so stanovalci, svojci in delavci v domu.

Morris (2004) poudarja, da je ena izmed pglavitnih lastnosti kakovostnega življenja v domu tudi vključenost v aktivnosti, ki krepijo socialno mrežo.

1.1.1. Vsakdanje življenje

Vsakdanje življenje sestavljajo ponavljajoče, vsakdanje rutine, ki nam dajejo občutek življenjskega ritma, občutek samega sebe in tega, da pripadamo okolju v katerem živimo. Da lahko obvladamo ta potek so potrebne življenjske spretnosti in sodelovanje z drugimi osebami. Navadno naš dan sestavljajo trenutki, ko skrbimo zase in različna dnevna opravila. Zjutraj vstanemo in opravimo na to vezana jutranja opravila, nato pa iz zasebne sfere preidemo v javno, največkrat na druženje ali po odpravnikih. Sledi kosilo in kasneje popoldanske aktivnosti. V vseh vsakdanjih opravilih pa lahko zaznamo nenapisana pravila.

Določene imajo scenarije, kot so jutranja kava, družinsko kosilo itd., ki so ritualni (Flaker et al, 2008).

Prosti čas nam na nek način predstavlja družbeno vključenost, ki je prostovoljna in nevezana. Ljudje imajo v prostem času različne aktivnosti, ki si jih sami izberejo in imajo za njih nek pomen (Flaker et al, 2008).

Teme prostočasnih aktivnosti so različne. Lahko gre za družbeno nadgradnjo, umetnost, politiko, kulturo ali znanost. Lahko so specializirane in predstavljajo posebne hobije, ukvarjanje s športom, lastnim videzom, živalmi. Dejavnosti pa so lahko tudi splošne, na primer ukvarjanje z mediji, kamor spada branje časopisa, gledanje televizije, poslušanje radia. Lahko je v ospredju splošno dobro (vključitev v gasilsko društvo, Rdeči križ, Karitas, odkrivanje novega - potovanje, izleti - ali pa potrošništvo, kamor spadajo nakupi). (Flaker et al, 2008).

V instituciji so pogosto zelo omejene možnosti izbire, predvsem glede same namestitve, kjer nimajo možnosti izbirati v kateri sobi bodo bivali, kakšen bo njihov pogled skozi okno, s kom bodo živeli, pa tudi glede načina oskrbe. Pri storitvah, ki so ponujene, se je težko prilagajati vsakemu posamezniku in njegovim potrebam, način oskrbe pa ne spodbuja, da bi uporabnik ohranjal in razvijal svoje zmožnosti (Milošević Arnold, 2003).

V domu za starejše občane je boljše, da je v skupini čim manj ljudi, saj tako lažje opravljajo različne naloge in se vključujejo v aktivnosti. Če je pri izvajanju vsakdanjih aktivnosti preveč ljudi, lahko nekateri uporabniki postanejo preveč pasivni (Mali, 2008).

Pomembno je, koliko možnosti o odločanju o vsakdanjem življenju da institucija uporabniku. Stanovalec mora imeti možnost, da odloča o razporejanju svojega časa in določanju urnika za kopanje, striženje las in ostale aktivnosti, o izbiri hrane, oblačil, da lahko samostojno pripravlja obroke, porablja svoj denar, ureja osebne zadeve in obiskuje aktivnosti zunaj ustanove, si lahko uredi sobo po lastnem okusu, o kajenju, obiskih in odnosih znotraj institucije. Dobro je tudi, če vplivajo na odločanje o politiki institucije (Mali, 2008).

1.1.2. Socialna mreža

Življenje v instituciji zmanjša socialno mrežo. Stiki so po navadi omejeni na družinske člane in ozek krog prijateljev. Uporabniki velikokrat spoznajo mnogo ljudi med bivanjem

v instituciji. Ker se delijo med stanovalce in osebje, in je prostor med obema velik, se stanovalci med seboj povežejo (Flaker *et al*, 2008).

Pri starih ljudeh se pogosto pojavlja osamljenost. Ta je velikokrat vzrok, da težko navežejo nove stike in si povečajo socialno mrežo (Scrutton, 1999). Pogrešajo družabna dogajanja s prijatelji, znanci in družinskimi člani. K osamljenosti največkrat prispevajo omejene možnosti gibanja, kar je pri starejših ljudeh, ki zbolijo, pogost pojav. Stari ljudje imajo manjši krog gibanja in komuniciranja, mnogi vrstniki pa tudi že umrejo. Staranje prinaša progresivno izgubljanje znancev in prijateljev, kar pomeni, da mora obnavljati socialno mrežo, sicer bo osamljen. Stiki s prijatelji pa se zmanjšajo tudi zaradi spremenjenega življenjskega sloga. Stike lahko izgubijo tudi zaradi obžalovanja trenutnega stanja in pogrešanja boljših časov. Ena izmed prednosti institucij pa je ta, da v njej biva veliko ljudi in odpira priložnosti za druženje (Flaker *et al*, 2008).

Počutje v instituciji pa je odvisno od odnosov med zaposlenimi in stanovalci. Vsaka ustanova ima različno prakso glede tega. Nekje se zaposleni izogibajo stikov s stanovalci, nekje želijo z njimi preživeti čim več časa. Nekateri nosijo uniforme in druge znake, da se ločijo od stanovalcev, ponekod pa imajo civilne obleke. Pomembno je tudi naslavljanje, vikanje in tikanje. Tam, kjer uporabniki osebje kličejo po imenih in jih tikajo, se ustvarjajo občutki domačnosti (Mali, 2008).

1.2. Otroci in prosti čas

Prosti čas je zelo širok pojem. Je čas, ki ni zapolnjen z obveznostmi s področja dela, šole, družine in družbe, ki ji pripada. Je čas svobode, ki ga vsak posameznik oblikuje po svojih željah, kar počne pa ga osrečuje in izpopolnjuje identiteto ter vpliva na osebnostno rast (Hočevar, 1977).

Kristančič (2007) pravi, da si prosti čas vsak interpretira po svoje. Nekateri menijo, da je to vrednota, ki bogati življenje. Drugi ga povezujejo z rekreacijo. Tretji, da je to produkt civilizacije, ki rešuje človeka pred obremenjenostjo sodobnega sveta. Vsi pa se strinjajo, da je prosti čas nujno potreben za človekovo zdravje, preprečevanje negativnih družbenih pojavov, pomemben faktor pri razvoju značaja, hkrati pa deluje vzgojno in večja ekonomsko moč. Človek prosti čas izrablja na več načinov. Bodisi, kot relaksacijo oziroma počitek, za zmanjševanje stresnih situacij ali kot nadaljevanje aktivnosti in dela. Vsekakor

je močno sredstvo socializacije človeka, odpira možnosti za sodelovanje in povezovanje, spodbuja kreativnosti, učenje in pridobivanje novih vsebin in znanj.

Spretnosti, kot so osebna skrb, iskrenost, zaupljivost, sodelovanje, spoštljivost, besedna in nebesedna komunikacija, prepoznavanje čustev drugih, odzivnost, izražanje čustev, vzpostavljanje stikov, socialni odnosi idr. so spretnosti, ki jih najhitreje pridobimo skozi neformalne oblike učenja. Med neformalne oblike učenja spada tudi prosti čas. Za višjo življenjsko raven človeka ter njegov psihosocialni in fizični razvoj je kvaliteta preživljanja prostega časa velikega pomena. Predvsem pri oblikovanju njegove osebnosti ter značaja, razvijanju nadarjenosti, uspešnosti pri posameznih interesih. Je nepogrešljiv pogoj pri razvoju moralnih, delovnih, socialnih, intelektualnih, telesnih in drugih kakovosti (Kristančič, 2007).

Ule in Kuhar (2002) ugotavljata, da mladi najpogosteje prosti čas preživljajo tako, da obiskujejo gledališče ali kino, se ukvarjajo s športom ali pa lenarijo.

Pozitivni učinki dejavnosti prostega časa ne vplivajo le na otroke, temveč tudi na odrasle oziroma stare. Oboji imajo večjo vzdržljivost in višjo odpornost. Zviša se tudi želja po sodelovanju, vključevanju in delovanju. Pri mlajših generacijah dejavnosti prostega časa pozitivno vplivajo na zdravje in pravilen razvoj. Pri starih ljudeh pa kot blažilec osamljenosti in izključenosti (Kristančič, 2007).

Odnos nam prinaša pripadnost, zadoščenje potrebe po biti sprejet, slišan in viden. Srečo in zadovoljstvo skozi stike s prijatelji, interakcije z njimi, kar nas zadovoljuje in veseli. Pripadnost, saj želimo vsi biti del nečesa. Intimnost, v smislu poglobljenih odnosov, vzajemnega sprejemanja in vzajemnega dajanja. Vse čas se srečujemo z drugimi osebami ter oblikujemo in ustvarjamo nove odnose. Nič drugače ni pri prostem času. Odnosi nam prinašajo radost in veselje, bolečino in žalost in so osrednji del naše eksistence. Brez njih ne gre, saj smo vsakodnevno primorani sodelovati z drugimi, odnose graditi in razvijati (Kristančič, 2007).

V današnjih časih se spreminja način preživljanja prostega časa, saj delovniki niso oblikovani več tako kot včasih. Delo je tudi v popoldanskih časih, vikendi pa niso več namenjeni zgolj počitku (Boškić, 2005). Pozorni morami biti tudi na to, da na izbiro izrabe prostega časa vpliva tudi ekonomski in kulturni kapital (Ule, Kuhar, 2002).

Na preživljanje prostega časa in medgeneracijskega sodelovanja imajo v današnjih časih sodobni mediji velik vpliv. Mlajše generacije so postale posnemovalci drugih, predvsem videnih na družbenih kanalih, televiziji in drugih medijih in manj osebe, ki so sposobne graditi odnose. Skozi kvalitetno preživljanje prostega časa pa posameznik pridobiva moč, osebno zadovoljstvo in veselje, ki ga lahko prenaša tudi na druge (Kristančič, 2007).

Ena izmed najpogostejših in otrokom najbolj priljubljenih prostočasnih dejavnosti zabave je zagotovo igra. Specializirani strokovnjaki uporabljajo igro tudi v terapevtske namene, saj igralna dejavnost sprošča otrokovo osebnost, zlasti stresne zavore (Toličič in Smiljančič, 1979). Igra je osnovno komunikacijsko sredstvo otroka, osnovna oblika njegovega odraščanja, stik z okoljem. Spodbuja, razgiba otroka tako fizično kot čustveno (Kristančič, 2007). Pomembna pa ni zgolj igra otrok s sovrstniki; tudi igranje s starši ugodno vpliva na otrokovo usposabljanje za bodoče vloge. Že z branjem pravljic otrok prepozna zveze in razlike med domišljijo in realnostjo (Juhart, 2000).

Ena izmed oblik preživljanja prostega časa pa je, s staranjem prebivalstva nedvomno postalo, medgeneracijsko druženje. Starejši in mlajši se med seboj dobro razumejo, si podajajo videnje sveta. Mladi prinašajo starejšim iskre v očeh in spomine na mladost, starejši pa na otroke predajajo znanje in življenjske izkušnje (Ramovš, 2013).

1.3. Starost kot tabu

Vsak posameznik sprejema družbene vloge, ki so predpisane določenemu sloju prebivalstva, spolu, poklicem, starostnim generacijam, narodnosti in rasi. Družbena vloga pomeni pripisano obnašanje določene skupine ljudi, ki ga posamezniki ponotranjijo (Pečjak, 1998).

Pamet je potrebna, da naredimo nekaj za svojo in srečo drugih ljudi, zlasti starejših. Kljub temu se z vprašanjem starosti zahodni ljudje ne ukvarjajo precej, saj le ta velja za nekaj slabega, sramotilnega, nekaj kar si nihče ne želi in se nam zdi celo nedostojno obdobje v katerem gre vse samo še navzdol. Kdo pravzaprav bi se moral ukvarjati s tem je težko vprašanje in mnenja so deljena. Dejstvo pa je, da je starih ljudi v Evropi vedno več in vedno bolj postaja ta tema javna ter pereča (Ramovš, 2003).

Imenovanje priletnega človeka z besedo star, se danes zdi nekaj grdega. Povsem drugače, kot izraz srednja leta ali mladost. Tudi v medijih se pretežno govori o mladi in srednji

generaciji in manj o stari, oziroma o njej slišimo, ko se izpostavljajo težave povezane s starostjo ali oskrbo starih ljudi (Ramovš, 2003). Izgled, obnašanje in količina prostega časa postavljajo kriterije, ki določajo starost (Stuart-Hamilton, 2000).

Ne sprejemanje starosti povzroča predvsem kolektivna tabuizacija starosti. Zaradi ne sprejemanja stara generacija starosti ne priznava. Posledično temu ne vidi posebnih možnosti, nalog in radosti, ki jih prinaša le starost. Namesto tega se stara generacija raje poistoveti z življenjskim slogom mlajše, predvsem pa srednje generacije. Z zanikanjem starosti in ne uresničevanjem možnosti ter nalog v starosti, ni pravega zgleda za mlajšo in srednjo generacijo. Ni prave podlage s pomočjo katere bi mlajša in srednja generacija videli, da je starost smiselni del življenja (Ramovš, 2003).

Starost in posledičen konec življenja sta tabuizirana. Priprava na množico starega prebivalstva, ki se bliskovito bliža, je popolnoma zapoznela. Družba je stare ljudi potisnila ob stran in pozabila na njihov doprinos. Srednja generacija ne posveča dovolj časa pripravam na lastno starost. Stara generacija se ne čuti stare in ne sprejema starosti. Osebne povezanosti med vsemi tremi generacijami ni (Ramovš, 2003).

1.4. Medgeneracijsko sodelovanje

Medgeneracijsko povezovanje je pomembno, saj družba za obstoj potrebuje sodelovanje, podporo in pomoč med generacijami (Mandič, 2009). Medgeneracijsko sožitje lahko poteka na več ravneh, in sicer na mikro, mezo in makro ravni. O mikro ravni govorimo, kadar gre za posameznika in družino. Mezo raven je malo širša in vključuje medgeneracijsko sožitje v skupnosti. Pri makro ravni pa govorimo o sožitju celotne družbe. Socialno delo s svojim znanjem in vedenjem o medgeneracijskem sodelovanju posega na vse tri ravni (Mali, 2009).

1.4.1. Generacije

Moderna družba je vsekakor razdvojila generacije. Ustvarjanje novega modela za komplementarno sožitje vseh generacij je ena izmed pomembnejših nalog, ki čakajo mlado in srednjo generacijo. Potrebno je vključevanje potencialov tretje generacije, prenašanje znanj in aktiviranje starih (Ramovš, 2003).

Mladost, srednja leta in starost so tri obdobja v človekovem življenju. Razvojno obdobje od spočetja do samostojnosti je mladost. Nalogi mladostnega obdobja sta zdrava rast in

učenje za življenje. S podaljševanje življenjske dobe se je dvignilo tudi obdobje mladosti in sicer povprečno do petindvajsetega leta. Obdobje reprodukcije in vzgoje svojih potomcev, obdobje dela zase ter za svoje potomce ter staro generacijo. To obdobje normalno traja do redne upokojitve. Starost je obdobje v katerem življenjska spoznanja, modrosti, čas posvetimo soljudem, kulturi, kakovosti svobode, življenjskim možnostim za dejavno življenje v katerem lahko počnemo tisto za kar morda prej nismo imeli časa (Ramovš, 2003).

Razlikujemo tri starosti, in sicer kronološko, funkcionalno in doživljajsko starost. Kronološko starost pokaže rojstni datum. Po letu 2000 so pričeli v velikem delu strokovne literature šteti med staro prebivalstvo ljudi, ki so starejši od 60 let. Pred tem je bila starostna meja višja in sicer dopoljenih 65 let. Funkcionalno starost določimo na podlagi sposobnosti posameznika in sicer njegovega opravljanja temeljnih življenjskih opravil, zdravja. Doživljajsko starost pa se kaže s sprejemanjem in doživljanjem starosti posameznika in vsem kar je z njo povezano (Ramovš, 2003).

Vsa tri obdobja se delijo na več pod-obdobj. Najbolj raziskano je obdobje mladosti. Vsak otrok mora v šolskem obdobju pridobiti izkušnjo, delavnost in doživeti uspeh. Njegovo socialno okolje se širi na skupnost, sosede, šolo, okolje (Ramovš, 2003).

Sedanja srednja generacija zanemarja duhovno, osebnostno, komunikacijsko in doživljajsko izkušnjo. Predvsem se osredotoča na tehnološko in materialno kakovost življenja. Edino kar bo lahko v starosti predala mlajši generaciji bo osebno doživljanje samega sebe, narave, kulture, ljudi, tehnologije. Se pravi izkušnje v medčloveških odnosih in osebne duhovne življenjske izkušnje. Učenje dobrega komuniciranja v medsebojnih odnosih in poglobljenega človeškega doživljanja bo izziv sedanje srednje generacije (Ramovš, 2003).

Materialne potrebe niso tiste, ki ogrožajo veliko večino starih ljudi, temveč so to nematerialne. Njihova starost ni kakovostna zaradi osamljenosti, pomanjkanja lepih medčloveških odnosov s svojci, stikov z mlado in srednjo generacijo, predvsem interakcij z mladimi. Predvsem pa imajo stik s sebi enakimi. Pod vplivom stališč in javnega mnenja v naši kulturi ne morejo sprejeti svoje starosti (Ramovš, 2003).

Danes imajo mladi in stari ljudje na voljo veliko spodbud za izobraževanje preko televizije, radia, drugih medijev vendar pa nobeno sredstvo ne more nadomestiti živega človeka, ki je

pripravljen prisluhni ali podeliti modrost oziroma življenjsko izkušnjo, ki je dragocena za vse generacije (Ramovš, 2003).

Nekateri so usmerjeni v skupinsko sodelovanje, drugi se temu izogibajo in jim bolj ustreza individualno sodelovanje. Takšni lahko sprejemajo in dajejo le enemu človeku. Z njim stkejo prijateljstvo, vez v kateri je zaupanje. Stari ljudje, ki jim družba ne odgovarja in se ji raje izogibajo lahko samo preko osebnega sodelovanja z enim človekom, predajajo svoje življenjske izkušnje in modrosti. Osebno sodelovanje zadovoljuje obe generaciji, staro in mlado. Za starega človeka se je individualno sodelovanje pokazalo, kot nujno potrebno. Za mladega pa, kot zdrav temelj v razvoju (Ramovš, 2003).

1.4.2. Medčloveške povezave

Mali (2013) ugotavlja, da je staranje prebivalstva v zahodnem svetu povzročilo številne spremembe v družinskih razmerah in medgeneracijskih odnosih ter da so spremembe razmerij med mladim in starim prebivalstvom lahko tudi priložnost za iskanje novih oblik sožitja in solidarnosti v družbi.

Povezovanje posameznika z drugimi ljudmi v njegovem okolju in širše imenujemo širjenje socialne mreže. Ločimo neformalne in formalne socialne mreže. Neformalne socialne mreže vključujejo stike z ožjo in širšo družino, sorodniki, prijatelji in sosedi. Skratka ljudmi, na katere se lahko v stiski in v primeru potrebe po pomoči, obrnemo. Socialni delavci razvijajo formalne socialne mreže in z njimi zagotavljajo socialne storitve. Hkrati pa spodbujajo ohranjanje neformalnih socialnih mrež, kot pomembnih virov pomoči ljudem v njihovem okolju (Milošević Arnold, 2003).

Sodobni demografski trendi spreminjajo razmerja med generacijami. Dejstvo je, da je v Sloveniji izredno velik delež starejših ljudi in da se ta skokovito povečuje. Posledično temu je vpliv čutiti na družbenem, gospodarskem, političnem in kulturnem področju. Potreba po medgeneracijskem povezovanju in sodelovanju je izjemno velika. Na to opozarjajo tudi izvedenci mednarodnih organizacij, ki pripravljajo in uvajajo nove koncepte. Cilj je družba za vse starosti. Gre za krepitev individualnih in skupinskih oblik praks namenjenim razvoju družin, skupnosti, institucij ter drugim (Hlebec *et al.*, 2012).

Medčloveške povezave so nekaj, kar nujno potrebujemo za preživetje. Odnosi in medčloveška razmerja so mreža, prepletena z ljudmi, dogodki, interakcijami v katerih se

znajdemo tekom celega življenja. Z njimi zadovoljujemo svoje potrebe, napredujemo, ustvarjamo, uspevamo, postavljamo meje itd. Prav vsi potrebujemo osebni medčloveški odnos od spočetja do smrti. Medčloveški odnos je ključen za obstoj in rast. (Ramovš, 2003).

Vsak posameznik ima potrebo po druženju. Ta potreba se od posameznika do posameznika razlikuje po intenzivnosti, vendar nihče ni brez nje (Ule, 1997). Če star človek potrebe po temeljnem ali osebnem človeškem odnosu z nekom nima, je osamljen. Kljub temu, da je okoli njega veliko ljudi. Osamljenost je hrepenenje po svojem človeku. Tistemu, ki mu star človek zaupa in ga sprejme. Pri današnjih starih ljudeh je potreba po osebnem medčloveškem odnosu med najmanj zadovoljenimi. Zato je osamljenost najhujša stiska starega človeka (Ramovš, 2003). Potrebno pa je razlikovati med osamljenostjo in izolacijo. Osamljenost pomeni pomanjkanje ali odsotnost globokih in trajnih odnosov z drugimi ljudmi. Pojavi se, ko je posameznikova socialna mreža manj zadovoljujoča kot si sam želi. Izolacija pa pomeni fizično nezmožnost navezovanja stikov. Ni pa nujno, da se človek, ki je izoliran počuti osamljenega. Pomaga si lahko tako, da v svoji zavesti vzdržuje imaginarne stike, si dela načrte za prihodnost ali reflektira preteklost. Izolacija postane grožnja takrat, ko jo občuti tudi kot osamljenost (Ule, 1997).

Kljub bogati življenjski preteklosti začne star, osamljen človek gledati na preteklo življenje, kot na nekaj nevrednega in praznega. Prične životariti, se zapre sam vase. Osamljenost za starega človeka je primerljiva telesni podhranjenosti. Star človek se počuti osamljenega tudi po preselitvi iz znanega okolja v neznano okolje, npr. v dom za starejše. To osamljenost lahko bistveno ublažijo medgeneracijske skupine za samopomoč ali druga medgeneracijska druženja. Staremu človeku pomeni največ, da se njegovo življenje in preteklost dojema, kot nekaj vrednega. Največje človekovo bogastvo so njegove življenjske izkušnje. Ljudje smo socialna bitja vedno in povsod. Brez odnosa z ljudmi razvoj ni možen. Enako ne sodelovanje in uspeh pri delu. Vzajemnost je za preživetje v času nemoči, bolezni in onemoglosti bistvenega pomena, saj brez nje ne bi preživel. Starim ljudem je v tradicionalno kmečko-obrtniško-stanovski družbi nudila varnost njihova družina in deloma skupnost ter sorodstvo. Stari ljudje so zadovoljevali svoje potrebe s tesno povezanostjo, z medgeneracijsko povezanostjo. Predvsem, ko so varovali svoje vnuke in jim v tem času predajali svoje življenjske izkušnje, jih učili osnovnih gospodinjstkih in kmečkih opravil. Svetovali in učili pa so tudi srednjo generacijo (Ramovš, 2003).

Stik s starimi ljudmi sta dvo-generacijska nuklearna družina in krajevno sosedstvo izgubila v modernih, medčloveško odtujenih urbanih naseljih. Posledično je propadla skrb za zadovoljevanje njihovih materialnih socialnih potreb. Prevladalo je mišljenje, da lahko socialne ustanove za starostnike zadovoljijo njihove potrebe. Kljub temu, da lahko uslužbenci vsakemu staremu človeku nudijo dobro materialno preskrbo, na ne materialnem področju to ni mogoče. Po službeni dolžnosti je potrebno opravljati storitve za vse. Kar pa ni možno, kadar gre za osebni medčloveški odnos. Tega ni mogoče plačati, ukazati, temveč se zgodi spontano. Kljub temu ima ustanova dolžnost do osebnih medčloveških odnosov svojih oskrbovancev. Dolžna je zagotavljati sistemske pogoje za osebni medčloveški odnos. Torej predajanje izkušenj in uresničevanje še možnih, smiselnih nalog v starosti. Prav to je merilo za kakovost ponudbe sodobne socialne ustanove. Ustvarjanje pogojev za medčloveško sožitje in kakovost sobivanja v njej (Ramovš, 2003). V Sloveniji postajata prostovoljstvo in medgeneracijsko sodelovanje vse večja potreba mladih in starih ljudi. Potrebujemo ju za razreševanje vsakodnevnih izzivov in za zadovoljevanje potreb (Kristančič, 2007).

Pomen medsebojnih odnosov med vsemi tremi generacijami, torej med mlado, srednjo in staro generacijo zmanjšuje način življenja v sodobni družbi, ki je nagnjen k storilnosti in produktivnosti. Hiter razvoj znanj, napredek na vseh področjih povzroča zapostavljanje starih ljudi, njihovih znanj in modrosti. Medgeneracijsko sodelovanje se zmanjšuje (Mali, 2009).

Mlada, srednja in stara generacija imajo v današnjih časih malo stikov, kar onemogoča poznavanje značilnosti drugih generacij. Včasih so stari ljudje predajali informacije mlajšim generacijam, danes pa komaj sledijo tehnološkemu razvoju. Manjka nam medčloveškega sožitja v družbi, ki bi omogočalo kakovostno starost in sožitje. Stari ljudje so marginalizirani in pogosto sami ne sprejemajo svoje starosti. To medgeneracijsko povezanost bi lahko krepili s pomočjo medgeneracijskega prostovoljstva (Mali, Nagode, 2009).

1.4.3. Medgeneracijsko sodelovanje z vrtci, osnovnimi in srednjimi šolami ter drugimi

Že vrsto let sem zaposlena pri zasebnem delodajalcu, ki ponuja socialnovarstvene storitve za starejše. Organizacija in vsebina dela se med zasebnimi in javnimi domovi ne razlikuje. Poleg vsakodnevnih, ima vsak center ali dom za stare v Sloveniji, tudi tedenske, mesečne

in aktivnosti vezane na letni čas. Organizirajo jih različne strokovne službe. Služba zdravstvene nege se ukvarja predvsem z zadovoljtvijo vsakodnevnih osnovnih človekovih potreb, kot sta servis nege, hrane, čistoče itd. Ostale službe, kot so delovna terapija, fizioterapija in socialna služba pa se ukvarjajo s pomočjo pri rehabilitaciji, načrtovanjem in izvajanjem priložnostnega programa po meri posameznega starega človeka v instituciji.

Brez multidisciplinarne povezanosti programi niso uspešni. Dobro sodelovanje med službami je ključnega pomena za kvaliteten nabor skupinskih ali individualnih aktivnosti. Socialni delavci pri svojem delu potrebujejo tudi znanja s strani kolegov iz drugih strok, saj so stroke neločljivo povezane med seboj (Mesec, 2003). Ena izmed profesionalnih vlog socialnega delavca je tudi koordinacija. Socialni delavec posreduje med uporabnikom in njegovim okoljem. Uporabnik izraža svoje želje in potrebe, socialni delavec pa pomaga vzpostaviti stike z ustreznimi službami, mu pomaga uveljaviti pravice in koordinira delo vseh, ki sodelujejo v procesu pomoči (Milošević Arnold, 2000). Dober vodja zna koordinirati službe tako, da lahko izvajajo strokovno delo, hkrati pa obogatijo življenje starih ljudi s svojim kreativnim razmišljanjem in iskanjem človeških virov, ki bodo pri bogatenju posameznih aktivnosti pomagali. Zato je vključevanje vrtcev, osnovnih in srednjih šol, fakultet, društev upokojencev, kulturnih društev, itd. izjemnega pomena. S tem pa ne pridobivajo samo stari ljudje, temveč tudi vsi tisti, ki se za sodelovanje z domom ali centrom odločijo.

Običajno sta delovni terapevt in socialna delavka tista, ki pomagata pri pripravi programa in načrtujeta obiske posameznih skupin ali posameznikov v domu ali centru in obratno, vključevanje posameznikov iz doma ali centra v skupnost ali širše. Milošević Arnold (2000) pravi, da je ključna naloga socialnega dela, da pomaga ljudem pri reševanju svojih problemov in jih povezuje z različnimi sistemi v skupnosti, kot so socialne službe, lokalne in druge skupnosti. Naloga socialnega delavca je, da uporabnike povezuje s skupnostjo in koordinira delo različnih sistemov pomoči.

Obiskovalci, gostje, zunanji ljudje prinašajo v institucijo nekaj novega, novo energijo, pozitivno naravnost, ki jo stari ljudje potrebujejo. Dobro znani so pozitivni učinki medgeneracijskega sodelovanja iz tujine. Na primer vrtec v domu za starejše, ustanovljen v Angliji (Inside the UK's first intergenerational care home, b.d.). Primer dobre prakse, v katerem lahko otroci kadarkoli, torej vsakodnevno obiskujejo stare ljudi, se z njimi žogajo, igrajo, jim prepevajo, plešejo, itd. Prisotnost otrok učinkuje na stare izjemno dobro, saj so

njihove misli okupirane z igro in mladostjo. Stari ljudje pripovedujejo, da jim veliko pomeni, ko jih otroci pozdravljajo.

Raziskave kažejo, da so starejši v tem domu manj depresivni in boljšega fizičnega zdravja (*ibid*). Tudi tisti stanovalci, ki nimajo lastnih otrok ali vnukov so nad prisotnostjo otrok v domu navdušeni. Pripovedujejo, da so prerojeni. Da z otroci sklepajo nova prijateljstva. Da od otrok dobivajo potrditev, da še obstajajo. Povedo, da so stari ljudje na ta način manj izolirani, izključeni. Z otroci se pogovarjajo, jim pripovedujejo o sebi in življenju včasih, njihovi mladosti in imajo nek odnos, ki ga sicer nebi imeli.

Zaradi vseh pozitivnih dejstev na male otroke in stare ljudi so pogosta druženja izjemno pomembna. Primer tega je vključevanje otrok v aktivnosti doma za starejše na Nizozemskem, kjer otroci stari 4 leta vsakodnevno preživljajo čas s stanovalci (Old People's Home for 4 Year Olds, b.d.).

Kljub temu, da v Sloveniji še nimamo vrtca, ki bi deloval v domu ali centru za starejše je pomembno povezovanje med strokovnimi delavkami v vrtcu in domu ali centru za starejše ter organiziranje in realiziranje medgeneracijskih druženj. Če ni možno tedensko vsaj mesečno ali ob posebnih praznikih, dogodkih. V DEOS Centru starejših Notranje Gorice za otroke iz vrtca Notranje Gorice pripravimo različne dogodke. Na primer dogodek "Igre nekoč in danes", razne predstave, druženja. Tudi oni sami pripravijo program in ga predstavijo starim ljudem v centru.

Sodelovanje med domovi oziroma centri in osnovnimi šolami doseže novo, višjo raven. Pomembno je pri zmanjševanju predsodkov do starih ljudi. Starost v današnji družbi velja za nekaj slabega, za obdobje, ko se vse stvari poslabšujejo. Družba več ne priznava doprinosa starih ljudi, tudi mediji rajši vključujejo mlajše generacije. Vse manj pa je tudi povezanosti med vsemi tremi generacijami (Ramovš, 2003). Ker imajo različne generacije med seboj malo stikov, ne poznajo značilnosti drugih generacij, kar posledično privede do predsodkov (Mali, Nagode, 2009).

Mlada, srednja in stara generacija imajo v današnji družbi malo stikov, kar privede do tega, da ena druge ne poznajo. To povzroča predsodke in stereotipe (Mali, Nagode, 2009).

Ravno zato so razni projekti dobra rešitev, saj lahko otroci prispevajo del sebe posredno, z npr. pripravo neke dobrine, neposredno pa s predstavitvijo, podaritvijo, ali krajšimi druženji s starimi ljudmi. Je pa sodelovanje dobrodošlo pri odločanju glede nadaljnje

izobraževalne poti, kajti osnovnošolec lahko dobi vpogled v delo različnih služb v domu oziroma centru in delovne izkušnje v sklopu izbirnih vsebin. V zadnjih dveh letih se je sodelovanje med DEOS Centrom starejših Notranje Gorice in osnovno šolo Brezovica dobro razvilo. Otroci prihajajo v center, kot udeleženci krožka prostovoljstvo. Pripravljajo delavnice, se družijo s stanovalci in se kreativno izražajo ter pripravijo razstave. V druženje pa otroci vnašajo tudi igro. Velikonja (2014) pravi, da igra otroku predstavlja zabavo, svobodo in dobro počutje. Gradi si samopodobo, odgovornost, samostojnost, pravičnost, spoštljivost, neodvisnost, zaupanje in iniciativnost.

Podobno kot za osnovne šole, velja tudi za srednje. Srednješolci, predvsem zdravstvene smeri, se s starimi ljudmi v domovih oziroma centrih srečujejo ob opravljanju praktičnega pouka. Takrat se podrobno seznanijo z delovanjem institucije, procesi dela in starim človekom, ki ga obravnavajo. Tovrstna praktična usposabljanja so dragocena, saj dijaki pridobijo praktične izkušnje individualne zdravstvene obravnave in komunikacije. Veliko srednješolcev, predvsem gimnazijcev v Sloveniji se odloči za opravljanje izbirnih vsebin s področja dela s starimi. Tako prihajajo z namenom pogovora ali načrtujejo in izvajajo delavnice z različnih področij, vendar najbolj pogosto glasbene ali likovne smeri. Posebnih, inovativnih primerov dobrih praks sodelovanja med srednješolci in starimi v Sloveniji ni zaznati. Je pa dobro razširjeno prostovoljstvo oziroma druženje dijakov s starimi ljudmi, spremstvo in pa pomoč pri preprostih opravilih. Vsako leto organizacija Mladinski svet Slovenije tudi izpostavi posameznike katerih prispevek je bil največji in najbolj vpliven.

Sodelovanja med starimi ljudmi v instituciji in študenti je največ v tujini, kjer lahko spremljamo primere dobrih praks, saj študentje živijo v domovih oziroma centrih za starejše. Eden izmed poizkusov integracije študentov se odvija na Nizozemskem (Why some dutch university students are living in nursing homes, 2016). V zameno za bivanje v domu morajo študentje opraviti trideset ur dela oziroma sodelovanja s starimi mesečno. Študentje učijo stare ljudi uporabe tehnologije, npr. uporabe družbenih omrežij. Ideja pa je zmanjšati osamljenost in simptome demence med starimi. Ugotovili so tudi, da tovrstna sodelovanja pri starih zvišujejo življenjsko dobo in občutek dobrobiti. Podoben projekt so izvedli v Angliji in sicer na univerzi Exeter. Študentje smeri književnost so obiskovali stare ljudi z demenco v institucijah in jim brali poezijo. Ugotovili so, da lahko znana besedila priključijo nazaj določen del spomina. V obeh primerih pa je bilo ključno medgeneracijsko druženje v katerem sta oba, tako mlad, kot star človek imela korist.

V Sloveniji takšnih primeri sodelovanja še niso znani. Je pa veliko sodelovanja med študenti, ki opravljajo prakso ali naloge pri predmetih vezanih na starost, staranje ali starega človeka. Primer dobre prakse smo imeli letos tudi v DEOS Centru starejših Notranje Gorice in sicer študentko na izmenjavi preko Erazmusa. Študentka je prišla iz Grčije in govorila samo angleško. Skupina stanovalcev, ki ima znanje iz angleškega jezika (profesorji, učitelji, zdravniki, novinarji) ji je pri vključevanju v institucijo pomagala, se z njo pogovarjala in ji določene stvari prevajala. Pomoč smo nudili tudi zaposleni. Izkušnja je bila zelo, zelo dobra. Medgeneracijsko sodelovanje z otroci vseh starosti, mladostniki, srednjo generacijo in starimi ljudmi je zelo pomembno. V medgeneracijskem sodelovanju sodelujeta vsaj dve generaciji, ki se skozi različne dejavnosti, v obliki neformalnega učenja, učita druga od druge, izmenjujeta izkušnje in širita socialno mrežo. To sodelovanje poteka skozi dialog (Hozjan, 2010).

Slika 1.1: Igre nekoč in danes z vrtcem Notranje Gorice

1.5. Projekti medgeneracijskega sodelovanja

Vsi ljudje imamo pravico do dostojanstva, osnovnih potreb, želja, varnosti, enakovredne obravnave v družbi. Vsi hrepenimo po polnopravni in spoštovani vključenosti v družbo (Zaviršek *et al*, 2002).

Čaćinovič Vogrinčič (2005) pravi, da je osrednji prostor v procesu pomoči pogovor. Poudarek daje jeziku in odprtemu prostoru, ki omogoča, da sta uporabnik in socialni delavec sogovornika.

Ko uporabljamo moč je pomembno, da vemo komu koristi. Ker smo družbena bitja, smo odvisni od drugih in je popolna neodvisnost nemogoča. Prav razmerja odvisnosti nas

spodbujajo, da se združujemo v skupine in jih menjavamo. Krepitev moči razumemo kot večanje avtonomije individualnega ali kolektivnega povezovanja (Dragoš *et al.*, 2005).

V projektih se je krepila solidarnost med stanovalci in otroki, ki so se udeležili medgeneracijskega sodelovanja. Vsaka skupnost ima potrebo po solidarnosti. Solidarnost pomeni pomoč, povezanost in občutek za skupno korist. Pomeni odnos med ljudmi z moralo družbe (Milošević Arnold, Poštrak, 2003).

Med drugim je bil namen, da se pri otrocih spodbudi empatijo do soljudi in spoštovanje. Empatija pomeni, da sprejemamo, razumemo, doživljamo in se odzivamo na čustvena stanja in misli drugih ljudi. Pomeni povezovanje z drugimi skozi njihove subjektivne izkušnje. Spoštovanje pomeni ljubeče sprejemanje sočloveka (Milošević Arnold, Poštrak, 2003).

Mlada, srednja in stara generacija imajo v današnji družbi malo stikov, kar privede do tega, da ena druge ne poznajo. To povzroča predsodke in stereotipe (Mali, Nagode, 2009). Stereotipi so opisi ljudi na podlagi njihove skupinske pripadnosti. Zgolj ena informacija o obnašanju neke osebe, je dovolj za posploševanje njenih lastnosti. Tako si ustvarimo površno predstavo o značilnosti drugih ljudi, ki pripadajo isti skupini (Ule, 2004). Glede na to, da so otroci vzpostavili dolgotrajnejši stik s starimi ljudmi, lahko pričakujemo, da bodo boljše spoznali populacijo in posledično zmanjšali moč stereotipov.

1.5.1. Projekt »Božiček za 1 dan- stari«

V Sloveniji že nekaj let poteka projekt z imenom Božiček za 1 dan (Božiček za en dan, b.d.). Nastal je na podlagi primera dobre prakse s tujine. Gre za zbiranja daril, ki jih pripravijo dobrotniki iz vse Slovenije za tiste, ki si daril ne morejo privoščiti.

Zakaj ne bi bil tudi Božiček za 1 dan tudi za starejše? Veliko starih ljudi živi v pomanjkanju, osamljenih, brez nekoga, ki bi se nanje spomnil. Flaker s sodelavci (2008) pravi, da je pri osebah, ki potrebujejo dolgotrajno oskrbo pogost problem pomanjkanje denarja. To pomanjkanje vpliva na prosti čas, stanovanje, druženje in podobne aktivnosti. Posledično se zniža kakovost njihovega življenja. Tako so ljudje primorani živeti skromno. Za kakovostno življenje pa je pomemben tudi način preživljanja prostega časa. Potrebe, ki jih ima vsak posameznik v prostem času, se razlikujejo. Prosti čas omogoča tudi povezovanje z drugimi ljudmi in širjenje socialne mreže. Nepričakovano darilo z

osnovnimi dobrinami je zagotovo popestrilo njihov vsakdan, življenje in praznični čas, ki bi moral biti za vse nekaj posebnega in lepega.

Projekt smo izvedli tudi v našem centru in vanj vključili različne organizacije in prostovoljce. Obrnili smo se na organizacijo Božiček za 1 dan in jim predstavim našo idejo za obdarovanje starih ljudi. Pripravili in prilagodili smo seznam dobrin za stare. Prijazni vodji sta predlog pozdravili in tako smo v letu 2016 in 2017 iskali stare ljudi po Sloveniji in sestavljali sezname želja. Najprej smo se osredotočili predvsem na bazo podatkov po domovih oziroma centrih po Sloveniji. Kasneje smo pomoč pri iskanju kandidatov poiskali na Rdečem križu, ki najbolj ogroženim zagotavlja osnovni paket živil. V poštev pri obdarovanju so prišli le tisti stari ljudje, ki imajo minimalno pokojnino. Pa vendar smo takšnih oseb našli preko petsto. Pazili smo na varstvo osebnih podatkov. Organizacija Božička za 1 dan nam je pomagala pri iskanju Božičkov in zbiranju daril. Poskrbeli smo za transport, da so darila prišla v prave roke. Večina starih ljudi je bila nastanjena v institucijah, manjši del v skupnosti.

Darila smo starim delili z otroci, ki so bili v DEOS Centru starejših Notranje Gorice na medgeneracijskem varstvu. Večina starih ljudi jih je odpirala pred nami in voščilnice v škatlah so nakazovale, da so darila pripravljale družine z otroci. Projekt Božiček za 1 dan je eden izmed tistih, v katerem je medgeneracijsko sodelovanje prisotno od začetka do konca.

Projekt smo zastavili in vodili po načelih skupnostnega socialnega dela. Projekt je bil socialen, kar pomeni, da se je osredotočal neposredno na uporabnike in na njihove interakcije. Upoštevalo se je tudi prevzemanje vlog, ki so pomembne pri socialnem delu z ljudmi. Te vloge so zagovornik, posrednik, vloga socialno-političnega akterja, izvajalec pomoči, mediator, samoorganizator, informator, raziskovalec in povezovalac. V projekt so bili uporabniki neposredno vključeni, projekt je bil tudi namenjen večjemu številu ljudi, ne zgolj posameznikom. Prav tako je bil izpolnjen pogoj, da je bil projekt neprofiten (Dragoš, Žnidarec Demšar, 2005).

Slika 1.2: Deljenje daril po sobah

1.5.2. Projekt »Skupaj smo večji«

Prednosti projektne dela lahko utemeljimo tudi z opisom drugih projektov, ki jih po načelih skupnostnega socialnega dela izvajamo v našem centru. S projektom »Skupaj smo večji« smo sledili ciljem vključevanja starih v skupnost, strokovnjaki in zaposleni v centru pa smo prevzemali vloge koordinatorjev, organizatorjev in spodbujevalcev (Dragoš in Žnidarec Demšar, 2005).

Stari ljudje so velikokrat izključeni iz družbe, zato je potrebno zagotoviti večjo participacijo in okrepiti stike z drugimi ljudmi. Potrebno je oblikovati politike in ukrepe, ki bodo bili usmerjeni k večji udeležbi starih ljudi v različne programe in dejavnosti. V izključenost starega človeka pripeljejo različni razlogi, med temi so najbolj pogosti zdravstveni in finančni dejavniki, zaradi česar stari ljudje izgubijo priložnost enakovrednega sodelovanja v družbenem dogajanju. Socialno delo si naj v čim večji meri prizadeva k okrepitvi dejavnosti v skupnosti, kot so medgeneracijski centri in razvoj drugih omrežij (Hlebec et al 2010).

V želji po vključitvi starejših v projekt »Skupaj smo večji« smo se povezali z idejnim koordinatorjem projekta »Skupaj smo večji«, z dr. Kristijanom Muskom Lešnikom ter OŠ Brezovica in tako je nastala ideja o sodelovanju. V projekt so bile sicer vključene vse osnovne šole ter druge institucije, ki se ukvarjajo z otroci ali so na kakšen način povezani z

njimi, z idejo o vključitvi starejših in prevzemom koordinacije na področju starejših, pa smo sodelovanje omogočili ostalim centrom in domovom starejših po Sloveniji. Namen projekta je bil ustvariti največjo sestavljeno risbo na svetu in se tako vpisati v Guinnessovo knjigo rekordov. Cilj projekta je bil otrokom, mladostnikom in tudi starejšim dati izkušnjo, da lahko v življenju uresničijo pomembne in velike cilje ter spoznanje, da lahko s sodelovanjem ustvarijo in dosežejo veliko več kot vsak sam. Prav likovno ustvarjanje je prispevalo k temu, da so se krepili tudi medsebojni odnosi med generacijami in sovrstniki. Vogelnik (1996) pravi, da likovno izražanje spodbuja komunikacijo, saj se ljudje že med samim delom in po zaključku pogovarjajo o svojih izdelkih.

K organizaciji in izvedbi projekta smo privabili različne posameznike v lokalni skupnosti in različne organizacije (stanovalce DEOS centra starejših Notranje Gorice in njihove svojce, otroke v medgeneracijskem varstvu, ki je ravno takrat potekalo v centru, otroke OŠ Brezovica, koordinatorje prostovoljstva na OŠ Brezovica, otroke iz vrtca Podpeč, zaposlene DEOS centra starejših Notranje Gorice, igralce, športnike ter druge poznane in nepoznane ljudi).

Poleg povezovanja različnih generacij in sodelovanja s skupnostjo ima projekt posebno vrednost tudi zaradi ustvarjanja. Mess-Christeller (1992) pravi, da vsi iščemo načine, da bi lahko izražali svoja čustva in razpoloženja. In prav slikanje in risanje pripomore k temu, da se združijo naši notranji in zunanji vtisi in predstave. Različne tehnike spodbujajo krepitev različnih čustev in veščin, na primer veselje, potrpežljivost, moč. Vogelnik (1996) meni, da umetnostno ustvarjanje pomaga človeku do osebne integracije, pri nebesednem izražanju stvari, ki jih težko osvestimo in besedno izrazimo, lajša delo z domišljijo in podzavestjo. Spodbuja tudi sprostitvev, igro in veselje, povečuje osebno kompetentnost, sprošča delovno energijo, spodbuja komuniciranje in daje občutek pripadnosti skupini.

Slika 1.3: Rišemo in tiskamo

1.5.3. Projekt »Pliško zate«

V socialnem delu se zavedamo pomembnosti spreminjanje kulture v domovih domov za stare iz izrazito medicinsko naravnane v bolj običajno okolje, pri čemer je potrebno razmišljati v smeri razvoja bolj normalizirajočih pristopov pri pomoči ljudem, ki potrebujejo dolgotrajno oskrbo (Flaker in sod., 2008). Ljudje, ki imajo demenco, so v institucijah pogosto potisnjeni povsem na obrobje (Mali, 2011). Prav s skupnostnimi akcijami lahko spodbudimo procese detabuizacije staranja in tudi detabuizacije demence. Ideja za projekt "Pliško zate" je nastala na podlagi moje osebne izkušnje, ko sem bila zaposlena na varovani enoti. Takrat sem ugotovila, kako pomembno je, da imajo vsi ljudje, ne glede na stopnjo razvoja demence, neko miselno zaposlitev (Mali in Milošević Arnold, 2007).

Osebne izkušnje pri delu z ljudmi z demenco in načela, ki jih omenjata Mali in Milošević Arnold (2007) kot izhodišča za komunikacijo z ljudmi z demenco, sem uporabljala kot idejo za projekt »Pliško zate«. Bistvo tega projekta je, da stari ljudje doživijo čim več vtisov iz okolja, hkrati pa sem želela, da bi projekt izvedli tako, da stari z demenco ne bi doživeli dodatne stigme. Projekt sem vključila otroke iz OŠ Brezovica in njihove učiteljice. Otroci so vsem stanovalcem podarili eno izmed svojih igrač, ki so jo lahko pogrešili. (zbralo se je okoli 300 igrač). Otroci in učitelji so igrače osebno prinesli k vsakemu stanovalcu. Zaposleni so poročali, da je bilo tisti dan v centru med starimi opaziti ogromno energije in aktivacije. Odzvali so se tudi tisti stanovalci, katerim se je ideja najprej zdela bolj za otroke, kot za stare ljudi. Projekt "Pliško zate" je bil namenjen predvsem

stanovalcem, ki so zaradi bolezni ali visoke starosti toliko onemogli, da je bilo potrebno poiskati drugačen pristop. V začetku majhen projekt, je dobil veliko večje razsežnosti, saj smo zopet osrečili preko 200 starih oseb. Projekt pa je predvsem spodbudil pogovor med otroci in starimi. Besede so stekle o prejemanju in dajanju, o solidarnosti, o vrednotah, o starosti in demenci. Predvsem pa o tem, da lahko tudi otroci naredijo marsikaj za stare ljudi.

Slika 1.4: Mehki objemi

1.5.4. Projekt »Mala pozornost za veliko veselje«

Projekt »Mala pozornost za veliko veselje« smo v DEOS Centru starejših Notranje Gorice izvedli konec decembra 2017. V vse hitrejšem tempu življenja si v božično-novoletnih praznikih velikokrat pozabimo izreči vse dobro ali pa se poslužujemo multimedijskih naprav. Marsikateri stari človek na ta račun ne prejme več voščilnice. Na roke pisana beseda počasi izginja. Dobili smo zamisel, da bi lahko organizirali in izvedli projekt v katerem bi povezali širšo javnost ter otroke na medgeneracijskem varstvu in stare ljudi v DEOS Centru starejših Notranje Gorice.

V ta namen smo uspešno izpeljali projekt »Mala pozornost za veliko veselje« in s tem spodbudili vse, ki so bili pripravljeni vložiti malo truda in kreativnosti, da želje za leto 2018 zapišejo na papir in voščilnico pošljejo v DEOS Center starejših Notranje Gorice. Kajti na roke napisano besedilo, je posebno darilo. Poleg vizualne vrednosti vključuje tudi sporočilno. Ravno sporočilo, v katerem popoln neznanec sporoča, da želi vse dobro in izrazi druge želje, je presenečenje, ki se starega človeka dotakne in preseneti.

Projekt »Mala pozornost za veliko veselje« je več kot uspel, saj je pismonoša v center dostavil kar preko 250 pisem in voščil. Vsa so bila tudi lično okrašena, vsebina pa je bila izredno čustvena in pozitivna. Vsak stanovalec v centru je prejel svojo voščilnico z dobrimi željami. Največ pisem in voščil je prišlo z Notranjske. Poslali so jih učenci OŠ Cerknica, otroci iz vrtca Martin Krpan in drugi. Voščila so izročali in brali otroci, ki so bili te dni v centru na medgeneracijskem varstvu. Stanovalke in stanovalci centra so bili nad prejemom male pozornosti izredno ganjeni in presenečeni. Lepa gesta pisanja sporočila je darilo za vse generacije. Predvsem je močno sporočilo za otroke, ki so s svojimi starši in bratci ali sestricami pisali pismo, risali praznični čas z namenom, da staremu človeku polepšajo trenutke, ko je morda osamljen. Starši so poročali o kvalitetnem času, ki so ga preživljali z otroci med pripravo voščil in pisem. Pogovarjali so se o starih ljudeh, vrednotah in temu, kako pomembno je, da se spomniš na druge ljudi in jim podariš košček sebe.

Vsekakor je bil projekt veliko presenečenje za stare ljudi v centru. Odziv pošiljateljev in prejemnikov je bil izredno dober. Prepričani smo, da bomo z njim nadaljevali. Projekt pa ima globlji pomen. Ravno s takimi, drobnimi gestami, učiti otroke kako pomembne so drobne pozornosti, ki jih lahko naredimo za stare, a nas nič ne stanejo, za stare ljudi pa so neprecenljive.

Slika 1.5: Razdeljevanje pisem in voščil po sobah

1.5.5. Projekt »Podarim nasmeh dobim«

Na idejo za projekt »Podarim-nasmeh dobim« smo prišli kolektivno. Pogovarjali smo se o tem, da bi organizirali dogodek, na katerem bi lahko vsak nekaj prejel, podaril ali izmenjal. Prepričani smo bili, da lahko s takšnim dogodkom rešimo marsikatero stisko starih ljudi, ki si oblačil ne morejo privoščiti in tako spodbujali dobrodelnost. Milošević Arnold in Poštrak (2003) dobrodelnost opredeljujeta kot dajanje pomoči vsem tistim, ki jo potrebujejo. Predvsem gre za materialno pomoč, ki jo dajejo posamezniki ali organizacije. Namenjena je določenim posameznikom in skupinam v stiski oziroma s pomanjkanjem dobrin. Motivi za dobrodelnost so različni. Lahko je to zaradi občutkov do bližnjega, občutkov pripadnosti, verske ljubezni ali kakšnih drugih interesov.

V začetku januarja smo k sodelovanju pozvali vse sodelavce, stanovalce, svojce, skupnost in ostale, ki radi reciklirajo. Kot smo pričakovali, se je nabralo kar precej oblačil, obutve ter dodatkov. V začetku načrtovan projekt za starejše se je razvil v medgeneracijsko sodelovanje, saj so v njem sodelovali tudi mlajši ljudje in otroci. Zbrali smo okoli sedemsto artiklov, izmenjali in podarili pa smo jih več kot petsto. Kar naenkrat so babice zbirale oblačila zase in za svoje vnučke. Svetovale, glede oblačil svojim sostanovalkam. Klepetale z obiskovalci in sklepale nova poznanstva in prijateljstva. S projektom nismo zadovoljili le potrebe po materialnih dobrinah, temveč tudi čustvene potrebe, in pomagali pri vključevanju, navezovanju novih stikov ter razvoju novih odnosov. Na ta način smo krepili tudi solidarnost.

Milošević Arnold in Poštrak (2003) pravita, da je pojem solidarnost težko opredeliti. Uporablja se na številnih področjih in ima več pomenov. Potreba po njem se pojavlja v vsaki človeški skupnosti tako, kot varstvo, zaščita šibkejših članov, medsebojna pomoč ter strpni medsebojni odnosi. Pri solidarnosti gre za uresničevanje humanosti na konkreten način, v konkretnih življenjskih okoliščinah. Človeška solidarnost, pripravljenost posameznika, vzajemnost se izražajo s pomočjo v spontanah humanih dejavnostih. Te izvirajo iz tradicionalnih motivov, običajev ali iz osebnih, filantropskih, religioznih ali moralnih motivov. Tovrstna dejanja so izvajalcem samoumevna in jih izvajajo glede na svoja prepričanja, običaje in šege

Slika 1.6: Vsak najde nekaj zase

1.5.6. Projekt "Despacito"

Sodobni mediji, televizija in časopis so polni grozljivih zgodb o nasilju nad starimi, o grdih podobah starih ljudi, o slabi skrbi za stare ljudi ter tegobah, ki naj bi jih starost prinašala.

Glede na številne dobre prakse, aktivnosti v DEOS Centru starejših Notranje Gorice smo se odločili, da posnamemo video, ki bo prikazoval starost in stare ljudi lepe. Želeli smo razbiti stereotip in prikazati kako poteka vsakdan v našem delovnem okolju za katerega pravijo stanovalci centra, da je njihov dom in da smo vsi skupaj ena velika družina.

Želeli smo, da je dogajanje čim bolj spontano in poleg vključili tudi prostočasne aktivnosti, glasbo in ples. Vogelnik (1994) pravi, da je ples telesno izrazno in povezovalno sredstvo. Z njim sproščamo napetost na družbeno sprejemljiv način. Povečuje našo sposobnost izražanja čustev. Pri pripravi videa so nama pomagali tudi drugi sodelavci in sodelavke ter otroci, ki so bili v centru na medgeneracijskem varstvu.

Skupaj s stanovalci smo izbrali popularno pesem Despacito, ki je bila dovolj mirna, a hkrati spodbujajoča za gibanje. Tako smo posneli več kadrov z različnimi vsebinami. V nekaterih so stanovalci, zaposleni in otroci prepevali, plesali, se gibali po trati in celo čofotali v bazenu. V drugih so stanovalci prikazovali kakšen je njihov vsakdan. Posedali so, se pogovarjali, objemali, se ukvarjali z ročnimi deli, uživali tekočino, zadovoljno opazovali itd. Zaposleni in otroci so jim asistirali, pomagali, z njimi plesali in se družili.

Videu smo dodali spodbudna besedila glede starosti, staranja ter vrednot. Ker je naš center eden izmed osmih centrov družbe DEOS d.d., smo Despacito preimenovali v Deospacito.

Projekt je tako v skupnosti, kot širši javnosti požel veliko pozornosti in pohval. Predvsem pa pokazal, da je lahko starost tudi lepa, nagajiva in polna življenja. Video Deospacito je na družbenih omrežjih v dobrem mesecu dni dosegel dvajset tisoč ogledov. In kar je pomembno, pokazal je kako lahko generacije med seboj sodelujejo za skupno dobro in ozavestil, da je z malo truda vsako življenjsko obdobje lepo.

Slika 1.7: Nikoli nismo prestari za zabavo

1.6. Socialno delovni projekti

Socialno delo je dobro, kadar teorijo pridobljeno tekom študija povežemo s prakso ter ravnamo strokovno. V ospredju je človek in njegove potrebe.

Dobri dve leti nazaj se je porodila ideja, da bi študentke in študentje prvega letnika fakultete za socialno delo obiskali DEOS Center starejših Notranje Gorice in se seznanili z delovanjem centra, socialno službo in socialnim delom, starimi ljudmi ter dobili vpogled v delovanje institucije.

S profesorico dr. Jano Mali, strokovnjakinjo s področja socialnega dela s starimi, sva se dogovorili, da nas obiščeta dve skupini, skupno okoli sto študentk in študentov. Tako smo pripravili srečanje, ki je prešlo v tradicionalni letni obisk prvih letnikov študentov in študentk fakultete za socialno delo.

Obisk je zanimiv zato, ker sodelujejo tudi stari ljudje, stanovalci centra, ki študentkam in študentom postavljajo vprašanja glede socialnega dela, glede njihovih pričakovanj do strokovnih delavcev, socialne službe in drugih zaposlenih. Povejo jim tudi kakšno ganljivo zgodbo.

Študentke in študentje se nato razdelijo v manjše skupine in si ogledajo center, varovani enoti, oskrbovano stanovanje, prostore za terapijo itd. Pred zaključkom zapišejo svoje vtise in opažanja na barvne lističe in jih nalepijo na steno tako, da si lahko njihove misli preberejo tudi ostali stanovalci.

V letošnjem letu se je na podlagi obiska centra za sodelovanje oziroma izvedbo projekta v sklopu predmeta Socialno delo s starimi odločilo kar nekaj študentk. Razdelile so se v šest skupin in načrtovale vsaka svoj unikaten projekt, ki je vseboval elemente socialnega dela s starimi ljudmi. Projekti so bili zanimivi. Poimenovali so jih male sive celice, kreativna delavnica, medgeneracijsko sodelovanje, ustvarjalna čajanka, junaki našega časa in projekt lahkih nog naokrog. Prav vsi pa so krepili moč starih ljudi z vključevanjem, pomočjo pri izvajanju aktivnosti, pogovorom, svetovanjem in drugimi veščinami, katere so se študentke socialnega dela naučile v prvem letniku študija.

Ena izmed skupin je projekt nadgradila z sodelovanjem z OŠ Brezovica in k sodelovanju povabila učence, ki so sicer vključeni v krožek prostovoljstva. Nekatere študentke so se odločile, da bodo s podobnimi projekti nadaljevale in pomagale pri detabuizaciji starosti. Tovrstni projekti so za socialno delo, bodoče socialne delavke in stare ljudi dobri.

Slika 1.8: Ena izmed skupinic študentk fakultete za socialno delo

1.7. Projekt medgeneracijskega varstva

DEOS Center starejših Notranje Gorice je drugi največji center družbe DEOS d.d. Vsekakor je to kraj, ki je znan po inovativnih metodah dela s starimi, po izjemno velikem številu aktivnosti in prostor, ki spodbuja kreativnost, vključevanje in sodelovanje. V Centru starejših Notranje Gorice je zaposlenih okoli sto oseb. Gre za mlad, energičen kolektiv. Mlad kolektiv pa pomeni seveda tudi veliko število otrok. Otroci zaposlenih so

vključeni v vrtčevsko varstvo, osnovnošolsko in srednješolsko izobraževanje. Najvišji delež predstavljajo otroci, ki obiskujejo prvo in drugo triado osnovne šole.

Glede na to, da je delo v centru za starejše za večino zaposlenih razporejeno v tri izmene in organizirano za krajši delovni čas, je skorajda neizbežno, da starši ne zmorejo zagotoviti primerne, varnega varstva za svoje otroke, saj običajno tudi njihovi partnerji delajo izmensko in na podoben način kar pomeni, da so otroci prepuščeni sami sebi. Trend v Sloveniji je tudi ta, da mlade družine ne živijo več v skupnih gospodinjstvih s svojimi starši, temveč stremijo k temu, da se hitro osamosvojijo. Večina dedkov in babic je še zaposlenih in v času počitnic ne morejo nuditi varstva.

Posledično nastajajoči težavi se zaposleni, starši otrok, znajdejo v težavah in skrbeh kako bo za njihovega otroka poskrbljeno, kako varno oziroma nevarno ga je pustiti doma. Na kakšen način bo preživel čas? Ali bo otrok toliko odgovoren in zrel, da bo zadovoljil svoje osnovne potrebe in ne bo počel česa škodljivega? Iz skrbi, obremenjenosti zaposlenih s težavo varstva lahko prihaja tudi do povečane izrabe bolniških odsotnosti, kar odseva tudi v delovnih procesih, kvaliteti obravnave starih ljudi v centru za starejše.

Po drugi strani pa imamo stare ljudi, ki trpijo za pomanjkanjem pozornosti, so osamljeni, morda tudi izključeni, vsekakor pa hrepenijo po individualni obravnavi. Želijo je vse več in vse pogosteje. Na žalost pa je z obstoječimi kadrovskimi normativi ne moremo zagotoviti, kljub temu, da bi si tudi sami želeli, da bi jo lahko. Torej se v največji meri soočamo s potrebo po kvalitetnem varstvu otrok naših zaposlenih in osamljenostjo naših stanovalcev.

Zaradi želje po iskanju ugodne rešitve, ki bi bila najboljša za vse, za tako stare ljudi, otroke, zaposlene in navsezadnje tudi za delodajalca je program »Medgeneracijsko sodelovanje - varstvo otrok« nekaj najboljšega, kar smo lahko organizirali in vpeljali, kot nov projekt v DEOS Centru starejših Notranje Gorice.

Osebno me je nad idejo o projektu medgeneracijskega sodelovanja - varstva otrok navdušila starejša hči, ki je že več let obiskovala center starejših, kot prostovoljka in se vpisala na srednjo vzgojiteljsko šolo. Močno navezani ena na drugo sva se strinjali, da bi lahko vse poletje obiskovala DEOS Center starejših Notranje Gorice in vsak dan organizirala različne dejavnosti, tako individualne, kot skupinske. Sama bi tako pridobila izkušnje organizacijske narave, komunikacijske sposobnosti, nova znanja. Stanovalcem v

centru bi vsekakor kvalitetno zapolnila dan. Jaz, njena mati pa bi bila mirna, ker bi vedela kaj moj otrok počne, s kom preživlja čas in na kakšen način.

Kljub temu, da se zaradi narave dela in pestrega dogajanja skorajda nisva videli, sem vedela, da je moj otrok nekje blizu, bila sem bolj mirna. Že po nekaj dneh se je izkazalo, da je bila ideja dobra, vsi smo pridobivali. V nadaljevanju je padel predlog po organizaciji medgeneracijskega sodelovanja - varstva otrok. Odločili smo se, da poizkusno pripravimo zanimiv, poučen in zabaven program, v katerega smo v nadaljevanju povabili naše zaposlene oziroma njihove otroke. Sprva nezaupljivi, potem vse bolj zagreti starši, naši zaposleni, so vpisovali svoje otroke na seznam in si z zanimanjem ogledovali nabor aktivnosti ter pisani program za posamezni dan, katerega so pripravile strokovne delavke.

Medgeneracijsko sodelovanje – varstvo otrok smo organizirali v poletnem času in ga potem tudi v času preostalih šolskih počitnic ponovili. Vsakič smo ga prilagodili dogajanju v centru, otroke zaposlenih vključili v program, program nadgradili z delavnicami, individualnimi pristopi pri katerih so nam pomagali stanovalci, starši pa so vsakič znova pokazali večji interes, sodelovanje ter pripadnost DEOS centru starejših Notranje Gorice.

Našim stanovalcem, zaposlenim in njihovim otrokom, želimo omogočiti nekaj več. Nekaj, s čimer lahko vsi samo pridobimo. Vsekakor gre za kvalitetno preživet čas starih in mladih ljudi. Gre za predajanje modrosti in vrednot, za katere se včasih zdi, da jih več ni. Gre za to, da se stari ob predajanju znanja počutijo še vedno sposobne, zmožne in tudi za to, da otroci vidijo kakšno je življenje v centru starejših, kako živijo stari, kaj počnejo njihovi starši in morda celo to, za kar se bodo morda navdušili in odločili, ko bodo sprejemali odločitve o svoji poklicni poti.

Slika 1.9: Ozaveščanje med medgeneracijskim varstvom

2. RAZISKOVALNI PROBLEM

Projekti, ki sem jih opisovala in pri katerih sem sodelovala so me spodbudili, da izvedem raziskavo o možnostih za razvoj medgeneracijskega sodelovanja v centru starejših kjer sem zaposlena. Kot pišeta Mali (2008) in Ramovš (2003) je medgeneracijsko sodelovanje tista strategija, ki preprečuje marginalizacijo starih ljudi in omogoča, da različne družbene skupine prepoznajo potrebe drug drugega. V raziskavi sem se tako lotila odkrivanja učinkov druženja in sodelovanja otrok zaposlenih, ki so se udeležili medgeneracijskega varstva v centru, ostalih aktivnosti in drugih medgeneracijskih projektov.

Učinke sodelovanja in rezultate sem raziskovala z naslednjimi raziskovalnimi vprašanji:

Kako so bili vsi udeleženci (mladi in stari) zadovoljni z izvedenimi aktivnostmi (počutje, doživljanje), katere aktivnosti so bile za njih pomembne (dogodki, informacije), kaj bi v projektu spremenili (ideje za naprej, pripravljenost, da se še priključijo projektu) in kako je projekt vplival na njihovo osebno rast (kaj so se novega naučili, do kakšnih spoznanj so prišli) in kako je projekt vplival na večanje socialne mreže vključenih.

3. METODOLOGIJA

3.1. Vrsta raziskave

Vrsta raziskave je kvalitativna, saj sem zbirala besedno gradivo in ga analizirala na beseden način, brez merskih postopkov, ki dajejo števila in brez operacij med števili (Mesec 1997). Razlog za tovrstno izbiro raziskave je pridobitev natančnih podatkov in podajanje vprašanj na način, ki je blizu otrokom in starim ljudem (preprosto, razumljivo).

3.2. Merski instrument in viri podatkov

Za potrebe raziskave sem na podlagi raziskovalnih vprašanj izdelala podrobnejši raziskovalni instrument v obliki odprtega vprašalnika. Raziskovalni instrument sta predstavljala dva delno standardizirana vprašalnika za izvedbo intervjuja. En vprašalnik je bil izdelan za otroke in drugi za stanovalce. Vprašanja so bila vnaprej pripravljena, sem si pa dovolila možnost prilagajanja vprašanj z namenom boljšega razumevanja.

3.3. Populacija in vzorčenje

Populacijo predstavljajo otroci ter stanovalci centra, ki so se v šolskem letu 2016/2017 udeležili vsaj enega izmed projektov medgeneracijskega sodelovanja v DEOS Centru starejših Notranje Gorice.

Vzorec je priložnostni, slučajnosti, saj sem vključila v raziskavo tiste otroke, ki so se bili tisto poletje, ko smo izvajali projekt, največkrat udeležili medgeneracijskega varstva. Izmed vseh udeleženih (vseh otrok je bilo 25) sem vključila 10 otrok, ki so v juniju 2017 prišli v DEOS Center starejših Notranje Gorice in 10 stanovalcev (vključila sem tiste, ki so se odzvali povabilu za izvedbo intervjuja).

Vprašalnika za otroke in stare sta priložena v prilogi.

3.4. Zbiranje podatkov

Podatke za otroke sem zbirala od 1. junija 2017 do 30. junija 2017. Ker so otroci mladoletni, sem najprej od staršev pridobila dovoljenje za vključitev v raziskavo. Ob tem sem staršem in otrokom razložila, kaj je namen moje raziskave in da bom podatke uporabila pri pisanju magistrske naloge. Povedala sem jim tudi, da so intervjuji anonimni.

Skupaj z otroki in starši sem se dogovorila za termin opravljanja intervjujev. Intervjuje sem opravila v DEOS Centru starejših Notranje Gorice, saj je tu potekalo medgeneracijsko druženje. Otrokom in staršem sem dala možnost, da za pogovor izberejo drugi kraj. Vprašanja iz intervjuja sem sproti prilagajala, če je bilo potrebno za boljše razumevanje s strani otrok ali, če sem tako želela pridobiti dodatne informacije.

Intervjuje s stanovalci sem opravljala v marcu 2018. Tudi stanovalcem sem razložila, da so intervjuji anonimni in prostovoljni. Pojasnila sem jim, da so za namen moje magistrske naloge. Za čas opravljanja pogovorov sem se prilagajala željam stanovalcev. Sami so izbrali prostor pogovora. Nekaj intervjujev sem opravila v sobi stanovalcev, ostale pa v sejni sobi.

3.5. Obdelava in analiza podatkov

Odgovore na vprašanja sem si zapisovala sproti med samimi intervjuji. Kasneje sem podčrtala izjave, ki so bile relevantne za mojo raziskavo. Razdelila sem jih v smiselne izjave in zraven pripisala številko raziskave. Tem izjavam sem določila kodo, kategorijo, nad-kategorijo in temo. Tako sem uporabila odprto kodiranje. Nato sem uporabila osno kodiranje, kjer sem kode, kategorije, nad-kategorije in teme združila v hierarhijo, od najbolj splošnih do najbolj konkretnih. Na koncu sem s pomočjo odnosnega kodiranja iskala povezave med kategorijami in znotraj njih.

4. REZULTATI

4.1. INTERVJUJI Z OTROKI

4.1.1. Preživljanje časa doma

Otroci so, ko so dopoldneve med počitnicami preživljali doma, dolgo spali, gledali televizijo, gledali risanke, se igrali, šli ven, igrali igrice, se kregali in topli s svojimi sorojenci. Nekaterim so starši naročili kaj morejo postoriti doma, jih poklicali, da bi preverili kako preživljajo čas. Nekateri so počitnice preživljali tudi pri starih starših ali pri starših s katerimi ne živijo, če niso bili v službi. Proste dni so izkoristili tudi za družinske počitnice.

4.1.2. Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju

Razlog za udeležbo

O izvajanju medgeneracijskega druženja v času počitnic so otroci dobili informacijo od svojih staršev, ki so zaposleni v DEOS Centru starejših Notranje Gorice. K sodelovanju jih je spodbudilo to, da bodo tam njihovi prijatelji. Informacijo so dobili tudi od sošolcev, ki so se na medgeneracijsko sodelovanje že prijavili. Nekateri starši so svoje otroke prijavili na medgeneracijsko sodelovanje, da bi razbremenili stare starše.

Razlog za ponovno udeležbo

Vsi otroci bi se medgeneracijskega sodelovanja ponovno udeležili. Razlog za to je, ker jim je bilo všeč. Bilo je zabavno, niso bili sami in čas jim je hitreje minil, niso bili sami doma. Spoznali so tudi nove prijatelje, s katerimi bi se radi še družili, čas pa so preživljali tudi s svojimi starši. Všeč jim je bilo, da so risali in se zabavali. Radi bi tudi pomagali starim in se naučili kaj novega. *»Zato, da bi lahko pomagal drugim in da mi doma ne bi bilo preveč dolgčas.«*

4.1.3. Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja

Pozitivno

Otrokom je bilo medgeneracijsko sodelovanje všeč. Bili so srečni in veseli. Pomagali so starim, se igrali, zabavali. Zanimivo jim je bilo, da so videli toliko starih ljudi. Veliko jim je pomenilo, da so jih bili stanovalci veseli, da so jih na hodniku prepoznali in si zapomnili njihovo ime. Všeč jim je bilo tudi spoznavanje novih prijateljev. Nekaj otrok je izpostavilo tudi dobro hrano.

Občutki otrok

Občutki otrok so bili pozitivni. Počutili so se koristni, da so naredili nekaj dobrega in koristnega, bili so veseli, da so prišli. *»Lepo. Srečen sem bil, ker se mi zdi, da sem naredil nekaj dobrega. Sem mislil, da bom šel samo zato, da bo meni lepo ampak mislim, da je tudi starim lepo.«* Všeč jim je bilo, da so bili stanovalci srečni in zadovoljni. Preživljanje časa na takšen način se jim zdi zabavno in jim je všeč. Pomagali so stanovalcem, starejši otroci pa so pomagali pri varstvu mlajših otrok. *»Bilo je zelo zabavno. Srečen sem bil, da sem prišel in pomagal.«* Všeč jim je bila tudi hrana, povedali so, da je boljša kot v šoli. Izpostavljeno je bilo tudi, da so bili vozički težki in jih je bilo težko voziti, ampak so se naučili. Dobro so se počutili, ker so ugotovili, da veliko že znajo. Navdušili so se za delo v domu, saj bi radi pomagali drugim.

Občutki stanovalcev

Otroci menijo, da so stanovalci veseli družbe otrok. Stanovalci so otrokom povedali, da so veseli, ker so z njimi. Videti so bili srečni. *»Bili so srečni. Eni so kar jokali, ko smo se skupaj igrali.«* Otroci so izpostavili, da je bilo to druženje dobro za vse, tako za otroke, kot za stanovalce. Predvidevajo, da so bili stanovalci srečni. *»Mislim, da so bili srečni, da smo prišli. So rekli, da imajo tudi oni doma otroke. Ene gospe so nam dajale bombone. Mislim, da zato, ker so bile srečne.«* *»Mislim, da jim je bilo všeč. Eni so bili zelo veseli, ko smo jih vozili, eni so rekli, da bi šli nazaj v sobo. Ampak smo jih kar odpeljali na telovadbo.«* Stanovalci so jih vabili naj še pridejo, zaposlene so spraševali po otrocih. Zapomnili so si tudi ima otrok, jih prepoznali in pozdravljali.

4.1.4. Aktivnosti

Najljubše otrokom

Otrokom je bilo najbolj všeč, ko so iskali skriti zaklad, šli na sprehod s stanovalci, se udeležili ustvarjalnih delavnic, izdelovanja voščilnic, sladoleadne zabave, reševanja križank, iskanja skritega zaklada, barvanja pobarvank in žoganja. *»Sem podal žogo in potem mi je ena stara gospa ni hotela vrniti. Ne vem, ali ni vedela ali kaj, da jo mora dati nazaj. Potem sem vzel še eno žogo in jo vrgel drugi stari gospe in ona jo je vrnila in se smejala.«* Všeč jim je bilo tudi to, da so risali s kredami pred domom. Skakali so tudi »ristanc« in se igrali »zemljo krast«; igre, ki so se jih igrali tudi včasih. Omenili so tudi tombolo, kjer so otroci stanovalcem pomagali razdeliti listke in pri pokrivanju izžrebanih števil. To je enemu otroku ostalo v spominu, ko mu je stanovalka podarila čokolado. *»Gospa X je zmagala in potem je dala pol nagrade meni. Čokolado sem razdelil tudi ostalim. Nisem je pojedel sam.«* Lepo jim je bilo tudi ko so gledali film. *»Ko smo gledali skupaj en smešen film. Eni so rekli, da nič ne slišijo. Eni so rekli, da je preveč naglas.«* Všeč jim je bilo tudi, ko so spoznali celoten dom, zaposlene in poklice, ki jih opravljajo.

Sodelovanje med generacijami

Otroci so se s stanovalci najprej spoznali, nato pa so jim pomagali. *»Najprej smo se spoznavali, potem smo otroci pomagali starejšim. Včasih do dvigala ali na telovadbo ali kaj drugega. In tudi učili so nas.«* Otroci so pomagali stanovalce pospremiti na dogodke, jim pomagali pri prevozu stanovalcev na vozičkih, sodelovali so na aktivnostih in tam tudi pomagali stanovalcem. Skupaj so sodelovali pri ustvarjalnih delavnicah. Pomagali so jim tudi pri ostalih stvareh, ko so jih stanovalci prosili. Ena udeleženka je izpostavila: *»Pomagala sem. Eni gospe sem šla po očala, ker ni videla.«* Veliko časa so preživeli skozi druženje s stanovalci. Otroci so tudi brali stanovalcem. *»Jaz sem brala, ker slabo berem in so rekli, da bi bilo dobro, da bi brala. To je bilo dobro zame in za njih. Eni ne vidijo.«*

Učenje

Učili so se eden od drugega *»Mislim, da smo se mi nekaj naučili in tudi oni so se naučili nekaj neumnosti od nas.«* Ob tem so spoznali tudi posebnosti kakšnih posameznikov. *»Najboljše mi je bilo, ko smo šli skupaj na sprehod. Jaz sem peljala eno gospo, ki je imela s seboj dojenčka. In se je kar pogovarjala z njim. Mami mi je povedala, da je to zato, ker*

misli, da je pravi.« Tudi stanovalci so učili otroke. »Oni so nas kaj naučili. Na primer, glede branja ali slovnice ali pa glede ustvarjanja. Mi smo jim pomagali in se z njimi igrali.«Otrokom je sodelovanje bilo včasih izziv, saj so se mogli spoprijemati s kakšnimi težavami. »Pomagali smo si in se smejali. Jaz sem dobila eno gospo in je bila prav težka, ko sem jo vozila z vozičkom. Potem so mi pomagali in je bilo lažje.«

Aktivnosti, ki so najbolj povezale otroke in stanovalce

K povezanosti med otroki in starimi je prispeval pogovor preko katerega so se spoznavali. *»Ko smo se pogovarjali in se malo bolje spoznali. Eni so govorili o svojem življenju, družini, otrocih. Spraševali so nas o šoli in če imamo kakšnega bratca ali sestrico.«* Otroci so kot aktivnosti, ki so jih s stanovalci najbolj povezale izpostavili, ko jih je stanovalka učila, kako se izdelava sliko s servieto. Našteli so še piknik, žoganje, barvanje kamenčkov in sprehod. En otrok je tudi izpostavil, da mu je ena stanovalka dala čokolado, ker ji je pomagal pri križanki. Povezali so jih tudi skupni obroki in pogovor. Povezalo jih je tudi to, ko so otroci risali in risbe podarili starim in naredili razstavo. Skupaj so sodelovali tudi pri tomboli, ko so skupaj gledali kdo bo zmagal. *»Tombola, ker smo vsi skupaj gledali, kdo bo zmagal. Bilo je smešno, ker je ena gospa kar zakričala tombola, ampak ni bila.«* Povezala jih je tudi izdelava zapestnice prijateljstva.

Najbolj ostalo v spominu

Otrokom je najbolj ostalo v spominu, ko so videli svoje starše kako delajo. *»Da sem šla pogledat mojo mami, ko je delala. Ena gospa je rekla, da je moja mami dobra ženska in da je prijazna. Jaz sem pa rekla, da vem, da je.«* Sladoledna zabava, ko so otroci videli, da so stanovalci srečni. Veliko jim pomeni to, da so dobili nove prijatelje, s katerimi še vedno vzdržujejo stike in so se naučili novih stvari, kot je ustvarjanje slike s papirnatimi robčki. Najbolj so jim ostale v spominu tudi stvari, ki so jih izvedeli o stari generaciji in o delu z njimi. *»Gospod, ki je ves čas spraševal, kje je njegova mama. Terapevtka je rekla, da ni to nič hudega, da to počne zato, ker včasih malo pozabi. Zapomnila sem si tudi, da je prvo pravilo pozdravljanje, spoštovanje, prijaznost in da delamo tako, kot hočemo, da se dela z nami.«* V spomin so si vtisnili tudi nastop za stanovalce, kjer so peli in plesali, stanovalci pa so gledali in ploskali. Ugotovili so, da imajo radi glasbo in otroke.

4.1.5. Novo znanje

Osebna pridobitev

V času medgeneracijskega druženja so otroci pridobili nova znanja. Naučili so se, da so stari ljudje lahko prijatelji in da lahko vsak, če podari malo časa lahko nekomu polepša trenutek. *»Da imaš lahko tudi stare ljudi za prijatelje. Da lahko vsak podari malo svojega časa in nekomu polepša trenutek.«* Dobili so izkušnjo, da lahko nekomu pomagajo in da to lahko stori vsak. Stare je potrebno spoštovati. Nekateri so se naučili biti potrpežljivi. Pridobili so pa tudi nekaj znanja zase, kot je izboljšanje branja. Naučili so se tudi novih spretnosti, kot je izdelovanje mozaika. Izpostavljeno je bilo tudi spoznanje, da se je potrebno gibati, če želimo ostati gibčni. Zavedajo se, da so veseli, da živijo skupaj s starimi starši. Ugotovili so, da je življenje v domu zanimivo, vzbudila se jim je želja, da bi šli v dom, ko bodo stari.

Življenje v domu

Naučili so se tudi o pravilih v domu. Izvedeli so, da obstajajo pravila v domu, ki prispevajo k temu, da se ne moti ljudi. Ugotovili so, da je potrebno prijazno pozdraviti vsako osebo, da ne tečemo in ne kričimo. Potrebno je pozdraviti vsakega, ki ga srečamo in mu pomagati, če mu lahko. Preden se vstopi v sobo, je potrebno potrkat. V domu se dogaja veliko stvari. Če se hočejo stanovalci družiti se lahko družijo, če hočejo kaj početi, lahko to delajo, lahko pa imajo tudi mir. V domu spoznaš tudi veliko novih prijateljev in stanovalci se med sabo razumejo.

Znanje o stari generaciji

Pridobili so tudi znanje o stari generaciji. Ugotovili so, da je v domu veliko starih ljudi. Izvedeli so, da je stare potrebno spoštovati. Z njimi je potrebno delati počasi in ne hiteti. Ne marajo preveč hrupa, eni slabo slišijo. Radi imajo otroke in so prijazni. Za stare je potrebna tudi posebna skrb, nekaterim je potrebno povijati noge. Stari poznajo veliko zgodb in iger.

Delo staršev

Naučili so se kaj delajo njihovi starši v službi. »*Ko sem šla pogledat kaj dela moja mami. Bila je prijazna in pogovarjala se je z drugimi. Potem je eno gospo hranila. Rekla je, da gospa ne more jesti sama.*« Pridobili so tudi znanje o drugih poklicih in dobili navdušenje za njih. »*Ko bom velik, bom fizioterapevt.*« Naučili so se, da moraš hoditi štiri leta v srednjo šolo, če hočeš biti medicinska sestra.

Stanovalci

Otroci menijo tudi to, da so se stanovalci naučili nekaj od njih. Ena vprašana je izpostavila, da so se naučili od njih neumnosti.

4.1.6. Učinki

Vpliv na kakovost življenja

- Vpliv na kakovost življenja stanovalcev

Otroci menijo, da so vplivali na kakovost življenja starejših, menijo, da so ga izboljšali. Opisali so, da so bili srečni, veseli. Menijo, da so bili zaradi njih in njihove pomoči srečni. Pomagali so, kolikor je bilo v njihovi moči. Opazili so, da so bili starejši veseli otrok. Pomagali so pri aktivnostih in pa tudi z drugimi malenkostmi. »*Pomagala sem. Eni gospe sem šla po očala, ker ni videla.*« Menijo, da jim ni bilo dolgčas in jim je bilo druženje zabavno.

4.1.7. Izboljšanje programa

Otroci so bili v splošnem zadovoljni s programom, bilo je zabavno, bili so srečni in se imeli odlično. Kot predloge za izboljšanje medgeneracijskega druženja so izpostavili, da bi se lahko vključilo več otrok in da bi lahko večkrat pripeljali psa, da bi ga stanovalci lahko božali, otroci pa peljali na sprehod. Lahko bi bilo več iger na prostem in igre z vodnimi balončki, sladolednih zabav. Lahko bi večkrat prišli, bi trajalo vse dni v počitnicah in med vsakimi počitnicami. Prišlo bi več otrok in vključenih bi lahko bilo več zaposlenih, ki bi sodelovale z otroki. Lahko bi dobili tudi nagrado, ko bi bili pridni.

4.1.8. Sodelovanje v drugih projektih

Večina otrok je s šolo, katero obiskujejo, sodelovala v projektu »Skupaj smo večji«. Otroci so sodelovali tudi v drugih medgeneracijskih projektih, in sicer Mala pozornost za veliko veselje, Božiček za en dan in zbiranje plišastih igrač za stanovalce doma.

4.2. INTERVJUJI S STANOVALCI

4.2.1. Preživljanje časa izven medgeneracijskega sodelovanja

Stanovalci so, preden se je začelo medgeneracijsko sodelovanje, čas preživljali tako, da so se vključili v programe, se ukvarjali z ročnimi deli, se udeleževali pevskih vaj, obiskovali nemščino, skupino za zelišča, telovadbo, fizioterapijo, aktivnosti v delovni terapiji, se udeleževali aktivnosti v domu, kjer lahko, če hočeš, najdeš nekaj zase. Nekateri so čas preživljali v sobi, poslušali glasbo na radiu, brali. Šli so tudi na sprehod ali pa obiskali sorodnike ali sosede, ki živijo v DEOS Centru Starejših Notranje Gorice. Čas preživljajo tudi s sorodniki, ki jih obiščejo v Centru starejših. Kako preživijo prosti čas je odvisno od njihovega počutja *»Če se počutim slabo prosim, da me pustijo v postelji. Nisem vsak dan za med ljudi. Včasih me vse preveč boli in počutim se slabo. Leta so naredila svoje.«*

4.2.2. Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju

Razlog za udeležbo

Medgeneracijskega sodelovanja so se udeležili, ker so jim ga predstavile zaposlene. Obvestila jih je delovna terapevtka. Obvestila so bila tudi na oglasnih deskah, stanovalci pa so za dogodek izvedeli tudi prek spletne strani. O prireditvah pa so pogosto obveščeni tudi preko SMS sporočila. Nekateri niso vedeli, da bo potekalo medgeneracijsko sodelovanje, čeprav so bila objavljena obvestila. Vključili so se, ker so videli otroke in so vprašali kaj se dogaja, zaposleni pa so jim razložili namen obiska otrok. Pritegnil jih je prijeten živ žav. Udeležili so se, ker otroci poživijo življenje. Nekateri stanovalci so bili na začetku skeptični glede obiska otrok. *»Najprej, saj vi veste, sem se jezila. Sem mislila da bodo jedli hrano, ki jo mi plačamo in da bomo imeli mi višje stroške. Potem so mi razložili, da so prišli otroci zato, da se družimo in da skupaj kaj počnemo in nič na naše stroške.«* Nekaterim stanovalcem so otroci prišli v sobo in so tako izvedeli za dogajanje.

Razlog za ponovno udeležbo

Razlogi za ponovno udeležbo so ti, da imajo radi otroke in se v njihovi družbi dobro počutijo. Druženje jim prinaša veselje in spodbuja, da se potrudijo biti vedri in nasmejani, vzbudijo dobre občutke. *»Zaradi dobrega občutka. Lepo je, če te sprejmejo osebe, ki so iskrene in tople. Tudi sama imam otroke, vnuke. Sicer so že odrasli, zato pa se razveselim vseh otrok, ki me obiščejo.«* To je priložnost, da si dopustiš najti otroka v sebi in postaneš razigran. Stanovalci ob druženju z otroki pozabijo na težave in bolečine. Spomnijo se na otroke, za katere so skrbeli. Ponovno bi se udeležili zaradi popestritve vsakdana in zato, ker je to druženje koristno tudi za otroke. Tudi starši so verjetno mirni, ker so blizu svojih otrok. Stanovalcem je bilo všeč, da so otroci prinesli svojo energijo. *»Zato, ker je lepo, če je v hiši mlada energija. Otroci so razigrani, veliko se smejejo, prepevajo, rišejo, barvajo. In všeč mi je bilo, da niso divjali. Bili so kulturni.«* Za stanovalce je bilo sodelovanje nekaj novega in zanimivega, všeč jim je bila pomoč otrok. Stanovalci bi se ponovno udeležili tudi zato, da niso sami. *»Da nisem sama. Ker včasih tudi, če so okoli mene ljudje, se mi zdi, da sem sama.«*

4.2.3. Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja

Pozitivno

Stanovalci so bili z medgeneracijskim sodelovanjem zadovoljni. Menijo, da je povezovanje otrok in starejših odlična ideja. Všeč so jim bili otroci. *»Bili so polni znanja, luštni, prijazni, sprejemali so kar znamo mi. Hoteli so se učiti. Oni od nas, mi od njih.«* Všeč so jim bili odnosi z otroci, bilo je veliko smeha in veselja. Povedali so, da je bilo sodelovanje z otroki prava osvežitev v njihovem življenju in jim je bilo zelo všeč. *»Vse mi je bilo všeč. Predvsem njihovo obnašanje, energija, igrivost, smeh (solze sreče).«* Otroci pozitivno vplivajo na počutje. Stanovalci so dobili občutek, da otroci zdravijo in s svojo mladostjo ter energijo poskrbijo, da se vživijo v njihovo razpoloženje. Ob njih so se počutili mlajše. Zadovoljni so bili, ker so videli, da je bilo koristno za otroke, saj se tudi na ta način vzgajajo. Všeč jim je bilo to, da so v sobah obiskali tudi druge stanovalce in jim brali knjige. Dobro je bilo, ker otroci in starejši sodijo skupaj. Zaposleni se trudijo, da bi vse čim boljše potekalo. Organizacija in izvedba sta odlični. Bilo je koristno, tako za stanovalce kot za zaposlene. *»Bilo mi je všeč. To bi moralo biti v vseh domovih. Škoda je, da so otroci čez počitnice doma, starši po službah. Nimajo vsi varstva. Mi smo pa zelo veseli, če se kaj*

dogaja in moram reči, da so se tega dobro domislili. Bi rekla, da je bilo ubitih več muh na en mah. Kar zanimivo in pohvalno!»

Otroci so bili lepo vzgojeni. Stanovalci so najprej mislili, da bodo moteči, a so ugotovili, da so dobro vzgojeni.

Stanovalcem je bilo vseč, da so jim otroci pomagali. Dobrodošla je bila pomoč pri vožnji na aktivnosti in pomoč pri pitju. *»Všeč mi je bilo, da so me otroci vozili iz aktivnosti na aktivnost in da so mi pomagali piti. Sama težko držim kozarec, ker sem po kapi in imam pol telesa čisto slabotnega. Če mi kdo pomaga, si vzamem malo več časa in lažje naredim kar moram.«*

Občutki stanovalcev

Stanovalci so se v času medgeneracijskega sodelovanja dobro počutili, rekli so, da so bili srečni. Ena stanovalka je povedala, da je bila medena. *»Oh, jaz sem bila čisto medena. Rada imam otroke.«* V sodelovanju so »padli noter« in se počutili kot otroci. Izreden dogodek je bil, ko so posneli plesni video »Deospacito«. Pozitivno so bili presenečeni, da so prišli otroci. *»Bila sem presenečena, v pozitivnem smislu. Pozitiven občutek, da so k nam prihajali ti mladi ljudje«.* Otroci so prinesli življenje, bili so kulturni in se niso nič kregali. Stanovalcem je bilo toplo pri srcu. *»Bilo mi je prijetno, toplo pri srcu. Lepo mi je bilo, ko sem videla vse te mlade ljudi, ki se trudijo, da bi bilo vsem skupaj prijetno in lepo. Moja prijateljica je ves čas ponavljala, da so tako prisrčni in luštni. Sploh deklice so bile prikupne v svojih oblekicah.«* Zaznali so, da se starši najverjetneje veliko ukvarjajo z otroki, saj so lepo vzgojeni. Stanovalcem je bilo vseč, da je bilo otrokom zanimivo. *»Zelo dobro. Gledali so moj skuter in verjetno premišljevali, kako se z njim vozim. Zanimivo jim je bilo, da imam lučke in da lahko trobi. Če bi kdo hotel, bi ga peljala.«* Stanovalci so se dobro počutili, ker so jih otroci vključili. Ob druženju so pozabili koliko so stari in so se prepustili, smejali in počeli, kar počnejo tudi otroci. Stanovalci so sodelovali toliko, kot so lahko. Nekaterim stanovalcem je bilo vseč, da so jim otroci v sobi brali knjige in se tako posvetili samo njim. Tisti, ki so jih otroci obiskali v sobi, so bili veseli in presenečeni, da so otroci izbrali ravno njih. Srečni so bili, ker otroci niso pozabili na njih. *»Tako srečna sem bila. Niso pozabili name. Tudi moja hči nikoli ne pozabi, ona pride vsak dan. Otroci so me tudi vsak dan peljali na vse.«*

Občutki otrok

Otroci so se na začetku zdeli prestrašeni. *»Verjetno so bili najprej malo prestrašeni, ker nas je toliko starih. Potem so se privadili in bili vsak dan bolj domači in razigrani.«* Stanovalci menijo, da so otroci sodelovanje doživeli razumno in premišljeno, bilo jim je zanimivo in poučno. Pri njih je spodbudilo tudi razmišljanje o njihovih babicah, da jim je hudo, če jo vidijo bolno ali zelo staro. Stanovalci so zaznali, da so bili otroci razigrani in na podlagi tega sklepali, da so se počutili dobro. *»Veselili so se vsega. Ampak okoli treh so bili pa že malo utrujeni. Zanimivo je bilo, da so bili prvi dan vedno malo zadržani, potem vedno bolj razigrani. No, saj to je normalno. So se morali privaditi.«* Nič jim ni bilo težko narediti in zgedalo je, kot da komaj čakajo, da dobijo kakšno nalogo kaj morejo storiti. Znali so se vklopiti v sodelovanje. Otroci so obiskali stanovalce tudi v sobi, ena stanovalka se jim je zahvalila s sladkarijami, saj so veseli, če jih nagradiš. Stanovalci menijo, da je bilo sodelovanje za otroke nekaj novega in zabavnega. Povedali so jim, da jim je bila vseč hrana.

4.2.4. Aktivnosti

Najljubše stanovalcem

Stanovalcem je bilo težko izpostaviti kaj je bilo najboljše. *»Težko bi samo eno izpostavil. Vsi so se in smo se trudili, da nam je bilo vsakič lepo. Sladoledna zabava mi je bila na primer vseč. Vse je bilo do detajla pripravljeno. Živa glasba, dober sladoled, dobra družba, prava energija. Otroci pa so pomagali, kot da so v domu zaposleni. Nikogar ni bilo strah in nič jim ni bilo težko. Otroci, kot otroci so bili zabavni že sami po sebi. Oni so zanimivi, radovedni. Ampak najbolj zabavno je bilo, ko sem videl kako so se škropili z vodo, ki je bila v bazenčku na travi.«* Stanovalcem je bilo najbolj vseč učiti otroke risanja na ploščice, druženje z njimi. Nekateri so izpostavili kot aktivnosti, ki so jim bile najbolj vseč to, da so se družili z njimi, s svojim prihodom so ustvarili poseben dogodek. Všeč jim je bilo, da so bili otroci prisotni na telovadbi, so se pogovarjali, tistim, ki so na vozičku pomagali s prevozom ter sprehodi. Peljali so jih na sprehod in po dva otroka sta peljala en voziček. Stanovalcem so sprehodi vseč zato, ker to počnejo tudi s svojci. Lepo je bilo, ko so otroci pripravili nastop, kjer so peli in plesali. Otroci so stanovalcem pripravili nastop, kjer so peli in plesali, skupaj so se tudi igrali razne igre. Všeč jim je bila tudi tombola, kjer so otroci pomagali premikati krogce in spremljati, da so vse delali prav. Bili so neučakani

in čakali konec, da vidijo kdo bo zmagovalec. Najlepše jim je bilo videti otroke, ki so se zabavali in smejali. Najbolj jim je bilo všeč, da so otroci poslušali, kar so jim imeli stanovalci za povedati. Všeč jim je bilo na splošno druženje z mlajšimi otroki in to, da so se otroci zanimali za stare. *»Meni so bili najbolj zabavni mlajši otroci. Sprva so bili sramežljivi in potem so videli, da jim nič nočemo in so se bolj razživali. Zabavno je bilo, ko sem pokazala kaj vse ima moj štirikolesnik. Ko so ugotovili, da ima tudi sireno oziroma trobljo, da lahko opozarjaš, se jim je zdelo zelo hecno in zanimivo. Otroci, kot otroci so bili zabavni že sami po sebi. Oni so zanimivi, radovedni«* Stanovalcem je bilo všeč, da so jim otroci brali v sobi. *»Najbolj mi je bilo všeč to, da sem imela obiske v svoji sobi. Tako bi rekla, da branje samo meni (smeh).«* Zanimivo jim je bilo opazovati otroke kako telovadijo, kako so to delali z veseljem, kako smešno so vrteli roke in noge.

Sodelovanje med generacijami

Stanovalci so sodelovanje z otroki opisali kot lepo. Otroci so pomladili njihovo življenje, vzpostavljali so spoštljive odnose, bili so brez predsodkov. Otroci so bili spoštljivi, poslušali so zaposlene. *»Zelo so bili poslušni in naredili to kar jim je reklo osebje. Bili so zelo spoštljivi in prav vsakič so vsi pozdravili. Tudi, če smo se srečali že trikrat.«* Otroci so poslušali stanovalce, komentirali in jim postavljali vprašanja, kot na primer zakaj so v domu. Stanovalci so otrokom pripovedovali svoje zgodbe. *»Najbolj sem si zapomnila fantka Tiana. Potem sem ga predstavila še možu. Z njim sta klepetala in debatirala. Mislim, da se ga je zgodba o moževi poškodbi dotaknila.«* Bilo je vzgojno tako za otroke kot stanovalce.

Skupaj so se družili in učili drug od drugega. Otroci so stanovalcem pomagali. *» Otroci so se nam pridružili na naših aktivnostih. Vsako jutro na telovadbi, potem v delovni terapiji in na dogodkih, kot so tombola, nagradna križanka, rojstni dnevi in druge.«* Vozili so jih z vozičkom, jim podali kozarec, če je bilo potrebno so obrisali tudi nos. Skupaj so bili na telovadbi, otroci so jih spremljali kamor so šli. Igrali so se z žogo, na koncu poletja so celo vsi skupaj posneli video. Otroci niso imeli strahu pred neznanci, ni jim bilo nerodno.

Stanovalci so tudi kaj pripravili za otroke. *»Jaz sem zanje pripravila eno pesmico, želela sem nekaj prispevati. Tako sem odšla do njih in jim recitirala. Strašno so bili veseli. Mene pa se je dotaknilo, ker so me tako poslušali.«*

Otroci so stanovalce obiskali tudi v sobi.

Aktivnosti, ki so najbolj povezale otroke in stanovalce

Vsaka aktivnost jih je povezala, saj so se vedno pogovarjali. Najbolj so povezale zgodbe o življenju stanovalcev. Ena izmed aktivnosti, ki je povezala stanovalce in otroke je bilo žoganje, ker so podajali žoge različnih barv in obenem morali povedati zelenjavo, sadež, ime ali kak predmet. Pomagalo je tudi pri "gibanju" sivih celic. Povezali so se ob igranju iger in pripovedovanju zgodb. *»Povezali smo se, ko smo igrali kakšno družabno igro ali ko smo mi starejši pripovedovali kako je bilo včasih. Ni bilo telefonov, računalnikov. Tudi denarja ne. Bili smo skromni in znali smo si izmisliti kakšno igro. Z otroci smo se pogovarjali tudi o tem, ker so jim zaposlene narisale pred domom »ristanc«.* Tistim stanovalce, ki so jim otroci brali v sobi, je bila to tista aktivnost, ki jih je najbolj povezala. Veliko jim je pomenilo tudi objemanje. *»Gospe sem videla, ko so otroke kar objemale. In oni se niso nič branili, objeli so nazaj in se nasmehnili. Izjemno pristno je bilo videti«*

Najbolj ostalo v spominu

Otroci so stare ljudi sprejeli, vračali so jim objeme. *»Najbolj mi je všeč, da so otroci videli, da sem oseba, da nisem bav bav. Srečna sem bila, da so me otroci sprejeli.«* Navdušila jih je splošna razigranost, vzdušje, ki so ustvarili otroci, ni bilo nobene slabe volje. Bili so živahni in kulturni, pričarali so drugačno vzdušje. Pa druženja na vrtu, kjer so počeli različne stvari in se zabavali. Opazili so, da so otroci radi risali risbe. Eni stanovalki je najbolj ostalo v spominu, ko je videla jokati drugo stanovalko. *»Da je moja sosedica ob pogledu na otroke jokala. Verjetno se je spomnila na svoje otroke ali na vnuke. Rekla mi je, da so lepi in brez skrbi. Ja, tako bi tudi moralo biti otroštvo, brez skrbi.«* V spominu so jim ostale tudi skupne aktivnosti, ko so jih otroci peljali na teraso, so šli na sprehod, se družili in smejali.

4.2.5. Novo znanje

Splošno znanje

Druženje je bilo dobro tako za stanovalce, kot za otroke. To medgeneracijsko druženje je bilo koristno za otroke in njihove starše. Stanovalci se spominjajo, da so morali tudi svoje otroke nekam dati, ko so delali in so velikokrat ostali sami doma. To druženje je dobra ideja, saj si brez skrbi in veš, da je za otroke urejeno varstvo. Ugotovili so, da je vključevanje otrok v dom dobro, saj se vzpostavlja medsebojno učenje. Otroci se učijo od

starih, stari pa od otrok. Ideja povezovanja otrok v domu za stare je odlična. Stanovalci so že zasledili primer dobre prakse iz tujine, ko so vrtci poleg domov za stare ali pa celo v njih. Za otroke je bilo dobro, da so vadili branje in za stare je dobro, da imajo nekoga ob sebi. Stanovalci so pridobili tudi ugotovitve, da je to sodelovanje primer dobre prakse. *»Da je to primer dobre prakse. Imam nekaj prijateljic, ki so tudi v enih domovih ampak mi nič ne rečejo, da k njim hodijo otroci zaposlenih.«*

O otrocih

Spoznali so, da imajo otroci veliko domišljije in so vedno dobre volje. So osebe, ki imajo rade ljudi.

Osebna pridobitev

Ugotovili so, da ni pomembno koliko si star, da se zabavaš in igraš. Kljub letom se lahko smejiš in si to, kar si. Včasih mislijo, da je konec in pozabijo, da se imajo lahko lepo kljub letom, boleznim in dejstvu, da niso doma. Lahko si narediš prijetno. Vsakemu je potrebno dati priložnost, vsako stvar je treba poskusiti. Izkoristiti je potrebno vsak trenutek. *»Da je potrebno vsak trenutek izkoristiti, nikoli ne veš kdaj je zadnji.«* Tega pravila smo se držali tudi mi. Ugotovili so tudi, da imajo radi otroke. O sebi so se naučili to, da si je včasih potrebno dati priložnost. Nekateri se prehitro razburijo, a na koncu ugotovijo, da je vse v redu. Spoznali so, da pogrešajo čase, ko so skrbeli za otroke. Spomnili so se, koliko lepega so skupaj preživeli in kako brezskrbna ter lepa je mladost. Pogovor z drugimi omogoča spoznanja, da imajo tudi drugi težave. *»Moraš med ljudi, se pogovarjati in vidiš, da imajo tudi drugi tegobe, bolezen ali kakšne težave s sorodniki. In potem ti je lažje, ker vidiš da nisi sam.«* V družbi otrok pozabiš na težave. Sodeluješ lahko, tudi če ne moreš vsega normalno početi. *»Tudi, če imaš kakšno težavo, da roka ne dela ali kaj takega. Lahko vseeno sodeluješ in poizkusiš. So rekli otroci, da naj poizkusim in sem potem lovila in metala žogo z eno roko. Sem bila vesela. Oh, moje ljubice.«* To, da niso mogli vsega početi jih je žalostilo, ampak po drugi strani tudi veselilo. *»Bila sem žalostna, ker nisem mogla vsega delati ampak tudi vesela, ker sem poizkusila in je šlo tudi tako.«* Stanovalci so ugotovili, da je lepo biti zunaj. Tudi če najprej ne moreš, se potrudiš in potem vidiš, da lahko.

4.2.6. Učinki

Vpliv na kakovost življenja

- Vpliv na kakovost življenja otrok

Za otroke je bila to nova izkušnja. Stanovalci so otrokom povedali nekaj ganljivih stvari, ki so jih dali v življenju in jim iz izkušenj povedali, da je potrebno vsak trenutek ceniti in živeti. Pripovedovali so kakšno je bilo življenje v starih časih in o svojih otrocih, vnukih. Dobili so izkušnjo, da so stari ljudje navadni ljudje in da lahko skupaj dobro sodelujejo. Stanovalci so jim razložili, kako je biti star. Videli so tudi, da zmorejo kljub težavam, na primer, če lahko delajo samo z eno roko. Stanovalci so jim povedali, da se je potrebno celo življenje učiti, tudi, ko si star. Za otroke je bilo koristno to, da so bili v bližini svojih staršev in da so spoznali njihovo delo. Opazovali so njihov odnos, skrbnost in prijaznost, kar je pozitiven zgled za otroke. Na otroke je pomembno vplivala izkušnja, da so videli svoje starše pri delu. Videli so kako delajo, da njihovo delo ni lahko, biti morejo prijazni in potrpežljivi.

Stanovalci menijo, da so otroci skozi sodelovanje najverjetneje pridobili nove prijatelje.

Vsi otroci ne živijo s starimi starši in tu dobijo priložnost, da dobijo pozitivne izkušnje druženja s starimi ljudmi. Ugotovijo, da so stari ljudje lahko dobri in prijazni, prepreči se, da se jih bojijo. Spoznali so tudi, kakšno je življenje v domu, da ni slabo. Stanovalci so prispevali k izboljšanju kakovosti življenja otrok tudi tako, da so jih lepo sprejeli, jim kaj povedali.

S tem, ko so otroci stanovalcem pripravili nastop, so krepili veščine nastopanja in samozavest ter premagovali strah. Otroci so stanovalcem tudi brali zgodbe, kar je pripomoglo k izboljšanju njihovega branja.

Dobro je to, da niso bili ves čas doma in so bili koristni.

- Vpliv na kakovost življenja stanovalcev

Sodelovanje je vplivalo tudi na stanovalce. Povedali so, da so se spomnili na drage osebe v svojem življenju in na to, kako lepo so se imeli z njimi. Druženje jim je ostalo v lepem spominu. Sodelovanje z otroki je prispevalo k temu, da so se stanovalci potrudili. *»Mislím, da so oni bolj vplivali name. Sem se bolj potrudila. Ampak ne morem več tako, kot včasih. Sem že stara in ne morem«*

- Vpliv na kakovost življenja staršev otrok

Bilo je dobro tudi za starše otrok, saj so imeli otroke na očeh.

4.2.7. Izboljšanje programa

Sodelovanje bi se moglo izvajati bolj pogosto, saj se stanje starih ljudi spreminja in so en dan dobro, drugi dan pa ne. Predlog stanovalcev je bil, da bi se lahko izvajalo tudi med poletnimi počitnicami.

Medgeneracijsko druženje bi se lahko dopolnilo z dejavnostmi kot je kampiranje na vrtu ali vikend delavnice.

Bilo je dobro, tudi otroci so izgledali zadovoljni, nekateri niso hoteli iti domov.

Organizacija je na pravi poti. Super je bilo organizirano in izvedeno. To je dobra praksa, upajo, da se izvaja tudi drugje.

4.2.8. Sodelovanje v drugih projektih

Sodelovali so v projektu »Skupaj smo večji«, kjer so risali. Risali so sami in tudi z otroci. Tega projekta so se udeležili tudi na osnovni šoli. Med stanovalci in učenci je sodelovanje dobro potekalo, razvili so se dobri pogovori. Nekateri so bili udeleženi le kot opazovalci, ker ne morejo držati barvic v rokah. Projekta so se udeležili, ker je bil namen dober.

Drugi projekt je bil »Pliško zate«. Projekt so ocenili kot zelo solidaren, ki je razveselil tako tiste ki so dajali, kot tiste, ki so prejeli. Stanovalci so od otrok dobili igrače in si jih shranili. *»Ja, dobila sem še veliko, mehko igračo, ki jo imam še vedno v svoji postelji in pa pismo neke deklice po imenu Lucija. To mi je bilo všeč. Neka malenkost, ki za nas pomeni veliko. Še več takšnih projektov in tega, da se mlajši spomnijo na starejše.«* Stanovalci so v projektu zaznali sodelovanje različnih generacij.

Sodelovali so tudi v projektu »Mala pozornost za veliko veselje«, kjer so dobili pisma z risbami. Od osnovnošolcev velikokrat dobijo darila, igrače, nanje se spomnijo tudi za praznike. Otroci iz OŠ Brezovica in OŠ Vrhnika pogosto pripravijo tudi kakšno razstavo. Otroci so stanovalcem tudi brali knjige. Veliko se povezujejo tudi z gimnazijkami, študentkami FSD in z otroki zaposlenih.

Stanovalci so veseli, ko pridejo mladi. Sprejmejo jih in klepetajo. *»Oni so veseli, ker dobijo informacije. Mi smo veseli, ker imamo veliko obiskov, ki se z nami ukvarjajo. Drug drugemu pomagamo.«*

Slika 4.1: Prava prijateljstva ostanejo za vedno

5. RAZPRAVA

5.1. Preživljanje časa izven medgeneracijskega sodelovanja

Kot pišejo Flaker in sodelavci (2008) je kakovostno preživljanje prostega časa pomemben dejavnik zadovoljstva uporabnikov. Aktivnosti, v katere se ljudje lahko vključijo, pa naj bodo v instituciji ali v skupnosti, pa jim dajejo pomemben občutek vrednosti (*ibid.*). Sodelujoči v naši raziskavi so pred vključitvijo v projekt medgeneracijskega sodelovanja različno preživljali prosti čas. Stanovalci so se večinoma vključevali v aktivnosti, ki so organizirane znotraj doma. Udeleževali so se pevskih vaj, delavnic z ročnimi deli, obiskovali so telovadbo, zeliščarski krožek, tečaj nemščine, fizioterapijo in druge aktivnosti v delovni terapiji. Čas so preživljali tudi tako, da so bili v sobi, poslušali radio, brali, šli na sprehod ali pa se družili s sorodniki, ki so prišli na obisk

Otroci so čas med počitnicami, ko so bili starši v službi preživljali večinoma doma. Dolgo so spali, gledali televizijo ali igrali igrice, šli so ven ali pa se družili s svojimi sorojenci. Če so bili sami doma, so jim starši naročili, kaj morejo narediti, vmes pa so jih poklicali, da preverijo kako so. Nekateri so počitnice preživljali pri svojih starih starših. Z organizacijo počitniškega varstva otrok smo zagotovili aktivnejše preživljanje prostega časa. Ule (2000) pravi, da občasno vsi potrebujemo sprostitev kot je branje lahkega čtiva, gledanje televizije, počitek, ni pa dobro, če se nam takšne navade spremenijo v način preživljanja prostega časa. Počitek nam daje moči za nove izzive, medtem ko pa nam zdolgočasnost odvzema pogum za soočenje z življenjskimi nalogami. Pasivno preživljanje časa zavira razvoj pozitivne samopodobe.

5.2. Razlogi za udeležbo

Stanovalce so na medgeneracijsko sodelovanje povabile zaposlene, obvestilo je bilo tudi na oglasni deski in spletni strani. Kljub temu, da se bila obvestila vsem dostopna, nekateri stanovalci niso vedeli, da to sodelovanje poteka. Pozanimali so se kaj se dogaja in se nekateri vključili. Stanovalce je pritegnilo pozitivno vzdušje, ki so ga ustvarili otroci. Menili so, da otroci poživijo njihovo življenje. Nekateri so bili na začetku skeptični glede obiska otrok, ampak so na koncu ugotovili, da so prišli zato, da bi se družili s stanovalci. Mali (2008) pravi, da mora socialni delavec v domu vzpostaviti takšne pogoje, ki stanovalcu omogočajo, da se čim boljše vživi v novo življenjsko okolje, hkrati pa ohrani

stike s svojo socialno mrežo. To pomeni, da seznanijo stanovalce z aktivnostmi, jih povabi in jim da možnost, da se odločijo za aktivnosti, ki so jim všeč.

Otroke so na medgeneracijsko sodelovanje povabili starši, ki so zaposleni v Centru starejših Notranje Gorice. O druženju so izvedeli tudi od sošolcev, ki so bili že prijavljeni. Otroke je pritegnilo to, da bodo tam njihovi prijatelji.

5.3. Razlogi za ponovno udeležbo

Kot razloge za ponovno udeležbo so stanovalci navedli predvsem dobro počutje. V družbi otrok se dobro počutijo, so nasmejani, dobre volje, razigrani in najdejo otroka v sebi. Otroci jim popestrijo vsakdan. Pozabijo na svoje bolečine in težave. Vzbudijo jim spomine na njihovo mladost in skrb za svoje otroke. Stanovalcem je bilo všeč, da so jim otroci pomagali. Pozitivno je bilo tudi to, da niso sami. Sodelovanje je bilo za njih nekaj novega in zanimivega. Poleg pozitivnih občutkov, ki so jih stanovalci zaznali pri sebi, pa so ugotovili tudi, da je bilo druženje pozitivno za otroke.

Tudi otroci bi se medgeneracijskega sodelovanja ponovno udeležili. Kot razloge za to so navedli, da jim je bilo zabavno, čas jim je hitro minil in pregnali so dolgčas, ki so ga doživljali ko so bili sami doma. Čas so preživljali tudi s svojimi starši, spoznali pa so tudi nove prijatelje, s katerimi bi se radi še družili. Všeč jim je bilo risanje in zabava. K ponovni udeležbi na medgeneracijskem sodelovanju pa jih spodbuja tudi želja po novem znanju in pomoči starim.

5.4. Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja

Pozitivno

Uspešnost programa je odvisna predvsem od tega kaj vsebuje in kateri so tisti elementi, ki bodo pritegnili tistega, ki naj bi se v program vključil (Gurtler, 2013). Otrokom je bilo medgeneracijsko sodelovanje všeč. Pri njih je vzbudilo občutke veselja in sreče, ob druženju so se zabavali. Zanimivo jim je bilo, da je bilo toliko starih ljudi na enem kupu. Veseli so bili, da so stanovalcem lahko pomagali, veseli pa so bili tudi, da so jih stanovalci sprejeli, jih prepoznavali na hodniku in se spomnili njihovih imen. Všeč jim je bilo tudi to, da so spoznali nove prijatelje.

Tudi stanovalcem je bilo medgeneracijsko sodelovanje všeč. Menijo, da je povezovanje starih in mladih ljudi dobro. Sodelovanje jim je bilo všeč predvsem zaradi otrok, ki so bili prijazni in polni znanja, pripravljeni pa so se bili učiti in so sprejemali znanje od stanovalcev. Sodelovanje z otroki jim predstavlja osvežitev, pozitivno pa vplivajo na počutje stanovalcev. Pozitivna energija, ki jo prinašajo otroci stanovalce zdravi in omogoča, da se uživajo v razpoloženje otrok. Stanovalcem je všeč tudi to, da vidijo, da je sodelovanje koristno za otroke. Otroci se namreč na ta način vzgajajo. S tem, ko so brali so izboljševali tudi svoje bralne sposobnosti. K medgeneracijskemu sodelovanju pa so veliko prispevale tudi zaposlene, saj so odlično organizirale in izvedle sodelovanje. Koristno je bilo, da so bili otroci v Centru starejših, saj doma ne bi imeli varstva, ko so starši v službi.

Stanovalce je navdušila vzgojenost otrok. Všeč jim je, da so pripravljeni pomagati stanovalcem pri vožnji z vozički in pri drugih aktivnosti, na primer pri pitju.

5.5. Občutki

Občutki otrok

Tako otroci kot stanovalci so navajali pozitivne občutke, ki so jih doživljali med sodelovanjem. Otroci so veseli, da so se udeležili medgeneracijskega sodelovanja, predvsem jim je všeč to, da so lahko bili koristni in naredili nekaj dobrega za soljudi. Mlajši otroci so pomagali stanovalcem, starejši pa so pomagali pri varstvu mlajših otrok. Pomembno jim je to, da niso bili le oni srečni, ampak tudi stanovalci. To, da so bili stanovalci zadovoljni, jim je veliko pomenilo. Pri pomoči stanovalcem jim je bilo včasih tudi težko, denimo ko so stanovalcem pomagali peljati vozičke. Ampak s časom so se naučili. Nekateri otroci so se tudi navdušili nad delom v domu starejših občanov.

Otroci so podali mnenje o tem, kako mislijo, da so se ob druženju počutili stanovalci. Menijo, da so bili stanovalci veseli njihove družbe in so bili zaradi tega srečni. Kot pokazatelj sreče se jim je zdelo to, da so stanovalke razlagale o svojih vnukih in jim delile bombone. Stanovalci so jim povedali, da so veseli. Da so bili stanovalci veseli njihovega obiska, so razbrali iz tega, ko so jih stanovalci povabili naj še pridejo. Po njih so spraševali zaposlene, otrokom pa se je zdelo pomembno tudi to, da so si zapomnili njihova imena.

Občutki stanovalcev

Stanovalci so bili v času trajanja medgeneracijskega sodelovanja srečni. Otroke imajo radi in ob sodelovanju z njimi so se počutili mladostno. Ko so prišli otroci so bili stanovalci pozitivno presenečeni. Otroci so v center prinesli življenje, stanovalcem je bilo toplo pri srcu in niso se mogli naveličati njihove prisrčnosti. Stanovalcem je bilo všeč, da so jih otroci vključili in so se tako stanovalci trudili, da so sodelovali po svojih najboljših močeh. Všeč jim je bilo tudi to, da so se otroci posvetili samo njim, na primer ko so jim brali knjige v sobi. Srečni so bili, ker otroci niso pozabili na njih in so jih vsak dan peljali na razne aktivnosti.

Stanovalcem je bilo všeč tudi to, da so bili otroci lepo vzgojeni in kulturni. Sklepali so, da jim starši posvečajo veliko časa in jih lepo vzgajajo.

Stanovalci so opazovali tudi kako so se ob medgeneracijskem sodelovanju počutili otroci. Na začetku so se zdeli prestrašeni, predvidevajo, da zaradi tega, ker je bilo toliko starih ljudi na kupu. Nato pa so bili vsak dan bolj razigrani. Sodelovanje so razumno doživeli, za njih je bilo poučno. Pri otrocih je spodbudilo razmišljanje o njihovih babicah in skrbi zanje. Glede na razigranost otrok sklepajo, da jim je bilo všeč in so se zabavali ter veselili vsega, kar so počeli. Nič jim ni bilo težko narediti, celo izgledali so, kot da komaj čakajo, da kaj pomagajo. Stanovalci menijo, da je bilo sodelovanje za otroke nekaj novega in zabavnega.

5.6. Aktivnosti

Najljubše

Aktivnosti, ki so bile najbolj všeč otrokom in stanovalcem so se precej razlikovale. Stanovalci niso toliko omenjali konkretnih aktivnosti, ampak jim je bilo najpomembnejše to, da so bili v družbi otrok. Otrokom pa so bile všeč aktivnosti, kjer so se zabavali, nekateri pa so omenili tudi tiste, kjer so pomagali stanovalcem.

Stanovalcem je bilo težko izpostaviti kaj je bilo najboljše, trudili so se, da bi bilo sodelovanje čim boljše. Aktivnosti se jim zdijo dobro organizirane, otroci pa so pomagali kot če bi bili zaposleni v Centru. Otroci so bili že sami po sebi zabavni in stanovalcem je bil užitek gledati, kako se zabavajo in smejiijo ob različnih aktivnostih. Stanovalcem je veliko pomenilo že to, da so se otroci družili z njimi in to sodelovanje jim je predstavljalo

poseben dogodek. Skupaj so bili na aktivnostih, z njimi so se pogovarjali, otroci pa so jim tudi pomagali pri prevozu na aktivnosti. Veliko jim je pomenilo, da so poslušali njihove zgodbe in se zanimali za njihovo življenje. Poseben dogodek je bil tudi, ko so otroci stanovalcem pripravili nastop, kjer so peli in plesali.

Otrokom so bile najbolj všeč aktivnosti, kjer so se zabavali. Všeč jim je bilo iskanje skritega zaklada, sprehod s stanovalci, ustvarjalne delavnice, barvanje pobarvank, reševanje križank in žoganje. Všeč so jim bile igre, ki so se jih stanovalci igrali v svojem otroštvu. Poleg tega, da so otroci spoznali kakšne igre so se igrali stanovali v preteklosti, so igre imele tudi druge pozitivne učinke. Igra otrokom predstavlja zabavo, svobodo in dobro počutje. Je pa tudi koristna za izgradnjo odpornosti otroka, krepi njegovo samozavest, samopodobo, odgovornost, pravičnost, spoštljivost, zaupanje strpnost in izkušnjo, da se otroci naučijo podrežati lastne interese interesom celotne skupine (Velikonja, 2014).

Otroci so kot zanimivo omenili tudi tombolo, ker so tam pomagali stanovalcem pri pokrivanju števil. Enemu izmed otrok je ostalo v spominu, ko mi je stanovalka podarila čokolado, ki ji je dobila za nagrado.

Sodelovanje med generacijami

Stanovalci so medgeneracijsko sodelovanje opisali kot lepo. Otroci so pomladili njihovo življenje, vzpostavili so spoštljive odnose brez predsodkov. Otroci so bili spoštljivi, ubogali so zaposlene.

Sodelovanje med otroki in stanovalci je potekalo tako, da so se najprej spoznali. Skupaj so se družili in se učili drug od drugega. Stanovalci so svoje izkušnje predajali skozi zgodbe, otroci pa menijo, da so stanovalce naučili kakšno neumnost. Otroci so ob sodelovanju s starimi spoznali tudi posebnosti kakšnih posameznikov. Tudi stanovalci so učili otroke, in sicer so jim pomagali pri branju, slovnici in ustvarjanju. Stanovalci so otrokom pripovedovali svoje zgodbe in predajali življenjske izkušnje, otrokom so odgovarjali na njihova vprašanja o življenju v domu in njihovem življenju na sploh. Otroci so starim pomagali pri prevozu in spremstvu na aktivnosti, pomagali pa so jim tudi pri samih aktivnostih, na primer pri ustvarjalnih delavnicah, povsod so jih spremljali. Pomagali so tudi pri osebnih opravilih, obrisali nos ali pomagali najti očala. Otroci so stanovalcem, ki ne vidijo, brali v sobi.

Pripovedovanje zgodb je ena pomembnejših dimenzij človeškosti. Pripovedovanje je prisotno v različnih oblikah, v vseh obdobjih in v vseh družbah. Pripovedovanje zgodb je del človeške dejavnosti. Skozi njih se uredi kompleksnost sveta, življenjske izkušnje se sestavijo v smiseln red. Zgodbe niso le možnost za pripovedovanje o svojem življenju, ampak tudi sredstvo za grajenje lastne identitete. (Urek, 2004) Ko človek pripoveduje svoje zgodbe in izkušnje, se določa njegova družbena vloga, tako se lažje razume kontekst njegovega življenja. (Grebenc, Šabić, 2013)

Aktivnosti, ki so najbolj povezale otroke in stanovalce

Vsaka aktivnost jih je povezala, saj so se vedno pogovarjali. Najbolj so povezale zgodbe o življenju stanovalcev, saj so se tako spoznavali. Povezalo jih je tudi žoganje, ko so eden drugemu podajali žogo. Povezali so se tudi ob igranju iger in pripovedovanju zgodb, ko so stanovalci otrokom predajali svoje izkušnje in znanje. Stanovalcem, katerim so otroci brali v sobi, je bila to tista aktivnost, ki jih je najbolj povezala. Pomembno je bilo tudi objemanje.

Otroci menijo, da so jih najbolj povezale aktivnosti, ko jih je stanovalka učila kako se izdelava sliko s servieto. Povezale pa so jih tudi druge aktivnosti, ki so jih skupaj počeli, na primer piknik, žoganje, barvanje kamenčkov in sprehod. Povezale so jih majhne pozornosti kot je to, da je stanovalka otroku dala čokolado ali pa ko so otroci narisali risbe za stanovalce.

Ramovš (2003) pravi, da je ena izmed temeljnih potreb v starosti potreba po predajanju življenjskih izkušenj in spoznanj mladi in srednji generaciji. Človekove življenjske izkušnje so njegovo največje bogastvo. Če človek v starosti ne more predati svojih življenjskih izkušenj naslednjim generacijam, svojo preteklost dojema kot nesmiselno.

Najbolj ostalo v spominu

Stanovalcem je najbolj ostalo v spominu, da so jih otroci brez predsodkov sprejeli. Vseč jim je bilo kako so otroci splošno razgledani in kakšno pozitivno vzdušje so ustvarili. Navduševali so se nad različnimi stvarmi, pričarali živahno vzdušje. Najbolj jim je ostalo v spominu tudi to, ko so videli stanovalce, kako jočejo od sreče. Zapomnili si bodo tudi vseh skupnih aktivnosti, ko so se skupaj družili in smejali. Ramovš (2003) pravi, da stara generacija zaradi tabuizacije ne sprejema svoje starosti. Posledično temu ne vidi posebnih

možnosti, nalog in radosti, ki jih prinaša le starost. Stanovalci so bili presenečeni kako so jih otroci sprejeli brez predsodkov. To pomeni, da so tudi otroci pomagali razbijati tabuje in dokazati stanovalcem, da se lahko odmaknejo od obstoječih stereotipov in jih sprejmejo. To lahko pozitivno vpliva na sprejemanje starosti s strani stanovalcev in izboljša samopodobo.

Otrokom je najbolj ostalo v spominu, ko so videli svoje starše kako delajo. Spominjali se bodo tudi sladoleadne zabave, saj so videli, da so bili stanovalci srečni. Pomembno jim je, da so spoznali prijatelje s katerimi še vedno ohranjajo stike, se naučili novih stvari, kot je ustvarjanje slike s papirnatimi robčki. Veliko so izvedeli o stari generaciji. Zapomnili si bodo tudi nastop, ki so ga pripravili za stanovalce, oni pa so ga z navdušenjem gledali in ploskali.

5.7. Novo znanje

Življenje v domu

Otroci so se naučili, da v centru veljajo pravila, ki so namenjena temu, da se ne moti stanovalcev. Potrebno je prijazno pozdraviti vsakega, ki se ga sreča, po Centru se ne teče in ne kriči. Preden se vstopi v sobo, se potrka. Dogaja se veliko stvari in vsak stanovalec si izbere kaj želi početi, lahko pa so tudi v miru v sobi. Ugotovili so, da v Centru lahko spoznaš nove prijatelje in da se stanovalci med sabo dobro razumejo.

Znanje o stari generaciji

Nepovezanost med vsemi tremi generacijami prinaša nepoznavanje značilnosti drugih dveh generacij. Prav to nepoznavanje pa prinaša predsodke in posploševanje (Mali, Nagode, 2009).

Otroci so pridobili znanje o stari generaciji. Spoznali so, da v domu živi veliko starih ljudi. Potrebno jih je spoštovati, z njimi delati počasi in ne povzročati preveč hrupa. Za nekatere je potrebna posebna skrb, na primer povijanje nog. So prijazni in imajo radi otroke. Poznajo veliko zgodb in iger. S tem, ko so otroci spoznavali svet starih ljudi, so dobili informacije o tej generaciji. To lahko prispeva k zmanjševanju stereotipov in predsodkov, ki veljajo v naši družbi.

Delo staršev

Otroci so pridobili tudi znanje o tem kaj njihovi starši delajo v službi. Spoznali so tudi njihove osebne značilnosti, na primer, da mama skrbi za druge in je prijazna. Spoznali so tudi druge poklice, ki se opravljajo v Centru in se navdušili za njih. Izvedeli so tudi kakšno izobrazbo potrebujejo.

Splošno znanje

Stanovalci so skozi medgeneracijsko sodelovanje pridobili tudi nova znanja. Ugotovili so, da je bilo druženje dobro za stanovalce in otroke. Koristno je bilo tudi za starše, saj v času počitnic niso rabili skrbeti za varstvo svojih otrok. Vključevanje otrok v dom omogoča medgeneracijsko sodelovanje, kar je v tujini dobra praksa.

Osebna pridobitev

Skozi medgeneracijsko sodelovanje so otroci ugotovili, da lahko postanejo prijatelji tudi s starimi ljudmi in da lahko nekomu polepšamo dan, če si vzamemo malo časa. Dobili so izkušnjo, da lahko vsak pomaga. Naučili so se biti potrpežljivi in spoštovati stare. Pridobili so znanje zase, izboljšali so branje in se naučili novih ustvarjalnih spretnosti. Spoznali so, da se je potrebno čim več gibati, da ostanemo gibčni. Spodbudilo se je zavedanje, da so veseli, da lahko živijo skupaj s svojimi starimi starši in da je življenje v domu zanimivo.

Stanovalci so ugotovili, da ni pomembno koliko si star, da se zabavaš, smejiš in si to kar si. Lahko si narediš prijetno kljub starosti. O sebi so spoznali to, da si je potrebno dati priložnost. Spoznali so, da imajo radi otroke in pogrešajo čase, ko so skrbeli za svoje. Spomnili so se na svojo mladost in brezskrbne dni. Pogovor z drugimi jim omogoča, da vidijo, da niso sami v svojih težavah. Ugotovili so, da lahko sodelujejo, tudi če vsega več ne zmorejo. Poskusiš po svojih najboljših močeh. Družba otrok nanje pozitivno vpliva, ob njih se sprostijo.

5.8. Učinki

Vpliv na kakovost življenja stanovalcev

Da je sodelovanje pozitivno vplivalo na stanovalce, so ugotovili tako otroci, kot tudi stanovalci. Oboji navajajo le kratkoročno izboljšanje kakovosti življenja.

Otroci menijo, da so izboljšali kakovost življenja stanovalcev. Opazili so, da so bili srečni, menijo, da je to zaradi njihove pomoči. Otroci so pomagali kolikor je bilo v njihovi moči. Pomagali so jim pri raznih aktivnostih in drugih vsakodnevnih opravilih in majhnimi dejanji. Opazili so, da so bili stanovalci veseli otok.

Tudi sami stanovalci menijo, da so otroci prinesli pozitivne učinke na njihovo življenje. Spomnili so se dragih ljudi v svojem življenju in na lepe trenutke. Druženje z otroki jim je ostalo v lepem spominu. Sodelovanje je pripomoglo tudi k temu, da so se stanovalci potrudili, zmogli narediti kakšno stvar, ki je ne zmorejo več v tolikšni meri, kot včasih. To jim je pomagalo, da povečujejo svojo samostojnost in dobijo izkušnjo, da zmorejo, če dobijo spodbudo in se potrudijo.

Vpliv na kakovost življenja otrok

Stanovalci so opazovali kako je medgeneracijsko sodelovanje vplivalo na otroke. Navedli so precej učinkov, ki bi jih lahko otroci vzeli zase skozi vse spektre življenja. Dobili so novo izkušnjo in predvsem veliko znanja iz izkušenj stanovalcev. Stanovalci so jim povedali, da je potrebno vsak trenutek živeti in ga ceniti. Otroci so dobili tudi to izkušnjo, da so stari ljudje navadni ljudje in da se lahko skupaj družijo. Spoznali so, kako je biti star in kako se je potrebno skozi celotno življenje učiti. Za otroke je bilo koristno tudi to, da so videli svoje starše pri delu, kako delajo, da jim ni vedno lahko in predvsem to, da morajo biti prijazni in potrpežljivi. V medgeneracijskem sodelovanju so otroci spoznali nove prijatelje.

Otroci skozi sodelovanje pridobijo pozitivne izkušnje in spoznanja o starih ljudeh. Ugotovijo, da so prijazni in so spoznali njihovo življenje ter prispevali k bolj kakovostnemu življenju.

Z nastopom, ki so ga pripravili otroci za stanovalce, so krepili samozavest, premagali strah in dobili izkušnjo nastopanja. Branje zgodb stanovalcem pa je izboljšalo njihovo branje.

5.9. Izboljšanje programa

Stanovalci niso imeli pripomb glede izvedbe in organizacije medgeneracijskega sodelovanja. Stanovalci so za izboljšanje medgeneracijskega programa predlagali, da bi se sodelovanje izvajalo bolj pogosto, saj stanovalcem nihata razpoložene in zdravstveno stanje, zato se ne morejo vedno udeležiti. Lahko bi se izvajalo tudi med poletnimi počitnicami. Lahko bi se dodalo aktivnosti, kot je kampiranje na vrtu ali vikend delavnice.

Otroci so bili s programom medgeneracijskega sodelovanja zadovoljni. Bilo jim je zabavno in bili so srečni. Predlagali so, da bi se dopolnilo z igrami, z obiski psov, da bi se vključilo več otrok in bi se medgeneracijsko sodelovanje izvajalo bolj pogosto. Želijo si, da bi bilo vključenih več zaposlenih.

5.10. Sodelovanje v drugih projektih

Stanovalci so sodelovali v projektu »Skupaj smo večji«, kjer so risali. Risali so sami iz z otroki iz osnovne šole. Nekateri niso mogli risati in so le opazovali. Projekta so se udeležili, ker je imel dober namen.

Udeležili so se tudi projekta »Pliško zate«. Projekt so ocenili kot zelo solidaren, ki je razveselil tiste, ki so prejeli in tiste, ki so dajali.. V projektu je sodelovalo več generacij. Stanovalci so igrače, ki so jih dobili od otrok, shranili.

V projektu »Mala pozornost za veliko veselje«, so dobili pisma z risbami.

Stanovalci imajo radi, da pridejo mladi. Radi imajo, da se kdo z njimi ukvarja, mladi pa dobijo kakšne informacije.

Otroci so s šolo sodelovali v projektu »Skupaj smo večji«, sodelovali so pa tudi v Mala pozornost za veliko veselje, Božiček za en dan in zbiranje plišastih igrač za stanovalce doma.

6. SKLEPI

- Otroci so čas, ki so ga preživeli v medgeneracijskem sodelovanju bolj kvalitetno izkoristili kot takrat, ko so bili doma.
- Stanovalci so se medgeneracijskega sodelovanja udeležili, ker so jih povabile zaposlene in ker jih je pritegnila družba otrok.
- Otroci so se udeležili medgeneracijskega sodelovanja, ker so jih povabili starši, o druženju pa so jim povedali tudi sošolci, ki so bili že prijavljeni.
- Stanovalci bi se ponovno udeležili medgeneracijskega sodelovanja, ker se dobro počutijo v družbi otrok, pozabijo na svoje težave, se spomnijo svoje mladosti, jim otroci pomagajo in ker je sodelovanje koristno tudi za otroke.
- Otroci bi se ponovno udeležili medgeneracijskega sodelovanja ker jim je čas hitro minil in jim ni bilo dolgčas, so spoznali nove prijatelje, jim je bilo zabavno, radi pomagajo starim in pridobijo novo znanje.
- Sodelovanje med otroki in stanovalci je potekalo tako, da so se najprej spoznali, nato pa so se učili eden od drugega.
- Otroci so si razširili svojo socialno mrežo. Sodelovali so s stanovalci in pa spoznali nove prijatelje med vrstniki s katerimi še naprej ohranjajo stike.
- Otrokom je veliko pomenilo, da so pomagali stanovalcem in spoznali kakšno je življenje starih ljudi.
- Stanovalcem je bilo všeč, da so otroci prinesli osvežitev v njihovo življenje in pozitivno vplivali na njihovo počutje. Otroci so bili prijazni, polni znanja in se pripravljani učiti od stanovalcev.
- Stanovalcem so bile najbolj všeč tiste aktivnosti, kjer so bili zraven otroci in pričarali zabavno vzdušje. Všeč jim je bilo, da so jim otroci pomagali.
- Otrokom so bile najbolj všeč tiste aktivnosti, kjer so se zabavali in igrali. Všeč jim je bilo tudi, ko so pomagali stanovalcem.
- Ker vsi otroci ne živijo s svojimi starimi starši, so tu lahko prišli v stik s staro generacijo in spoznali njihove značilnosti.
- Sodelovanje s starimi je pripomoglo k razbijanju stereotipov in predsodkov, ki veljajo za stare ljudi. Otroci so skozi sodelovanje ugotovili, da imajo stari ljudje veliko lastnosti, ki so v nasprotju s stereotipi.

- Otroci so pridobili znanje o tem kako poteka življenje v domu, da tam veljajo pravila, ki jih je potrebno upoštevati. Pridobili so tudi znanja o starih ljudeh in o tem, da jih je potrebno spoštovati. Spoznali so kaj počnejo njihovi starši.
- Stanovalci so pridobili splošno znanje o tem, da je medgeneracijsko sodelovanje dobro za otroke in stanovalce ter za starše, ki jim ni potrebno skrbeti za varstvo svojih otrok.
- Otroci so se naučili biti potrpežljivi in spoštovati stare ljudi.
- Stanovalci so dobili izkušnjo, da ni pomembno koliko si star, da se zabavaš in da si starost lahko narediš prijetno.
- Otroci in stanovalci so sodelovali že v mnogih medgeneracijskih projektih.

7. PREDLOGI

Medgeneracijsko sodelovanje je zagotovo en izmed načinov s katerim izboljšujemo kvaliteto bivanja starih ljudi v domovih za starejše. Zvišujemo kvaliteto preživetega prostega časa otrok, mladih, srednje generacije ter vseh tistih, ki želijo storiti nekaj dobrega tako zase, kot za druge. Gre za proces vzajemnosti, saj mlajše generacije pomagajo starim in obratno. Skozi prenos modrosti vsi pridobivamo, se učimo, razvijamo.

V DEOS Centru starejših Notranje Gorice smo v dobrih dveh letih postavili visoke standarde glede medgeneracijskega sodelovanja v domu za starejše. Kljub temu pa se še naprej pojavljajo nove možnosti sodelovanja, programi in projekti, ki vključujejo vse generacije.

Pomembno je, da smo center odprli navzven, v skupnost in širše. Prav vsakdo je dobrodošel saj menimo, da je v vsakem človeku potencial in neka sposobnost, ki jo lahko izkoristimo za dobrobit vključenega, starih in splošno. Potrebno jo je le poiskati, raziskati, ljudem dati priložnost in krepiti njihovo moč.

- Glede na uspešnost projekta medgeneracijskega varstva za otroke naših zaposlenih, bomo le tega nadaljevali v času letnih, jesenskih, novoletnih in prvomajskih počitnic. Program bomo pripravljali skupaj s stanovalci, vključenimi otroci in zaposlenimi. Tako bomo zadovoljili večino želja in potreb. Vsekakor pa bo medgeneracijsko varstvo vključevalo manjše projekte, ki otroke in stare ljudi povezujejo. Na primer razdeljevanje daril v sklopu projekta "Božiček za 1 dan" za stare, razdeljevanje in branje voščil starim v sklopu projekta "Mala pozornost za veliko veselje", itd.
- Organizacija in izvedba medgeneracijskega varstva za otroke zaposlenih v domovih, bi bila smiselna za vse slovenske domove. Povsod so potrebe po varstvu otrok v času šolskih počitnic. Povsod so stari ljudje, ki se družbe vedno razveselijo.
- Nadaljevali bomo uspešno sodelovanje z lokalnimi vrtci. Pripravljali bomo aktivnosti v smislu "Igre nekoč in danes", organizirali pripovedovanje pravljic, izvedli poučne delavnice, kot npr. kaj vse so stari ljudje doživeli, preživeli, itd. Smiselno bi bilo, da bi vsi vrtci v Sloveniji vsaj vsako trimesečje obiskali bližnji dom za starejše, saj so blagodejni učinki otrok na stare splošno znani. Zgled dobrega sodelovanja in inovativnih praks so nam vsem lahko vrtci in domovi iz tujine, denimo Anglije in Nizozemske. Dober predlog je tudi, da bi domove za

starejše gradili blizu vrtcev in šol. In obratno, vrtce in šole blizu domov za starejše ali pa celo institucije, ki bi združevale oboje, dom za stare in vrtec.

- Že tako dobro sodelovanje z osnovno šolo Brezovica in DEOS Centrom starejših Notranje Gorice bomo vsekakor nadgradili in sicer na način, da bomo s stanovalci centra vsak začetek leta obiskali razrede prve triade in jim predstavili izobraževanje oziroma obiskovanje šole skozi oči starih ljudi. Učencem druge in tretje triade bomo pred vsakim koncem šolskega leta predstavili delovanje centra, program prostovoljstva ter program aktivnosti v DEOS Centru starejših Notranje Gorice. Tako bomo poskrbeli za dobro informiranost, večji interes prostovoljcev in večjo vključenost otrok in starih v centru. V času šolskih počitnic, predvsem poletnih, bomo vsako sredo organizirali dogodke, na katere se bodo lahko vključili tudi učenci iz skupine prostovoljcev. Ob koncu leta se jim bomo na zaključni prireditvi zahvalili s priznanjem in drobno pozornostjo. Učenci, ki se bodo v center vključevali vsaj eno triado bodo dobili posebno priznanje, katerega bomo obesili tudi v preddverje centra.
- Za zadnjo triado osnovnošolskega izobraževanja bo DEOS Center starejših Notranje Gorice pripravil dan za poklice in predstavil posamezne službe. S tem bomo zagotovo prispevali k lažji odločitvi pri izbiri nadaljnje izobraževalne poti osnovnošolskih učencev. Morda pa tudi k zvišanju odstotka tistih, ki bodo svojo izobraževalno pot nadaljevali na srednjih zdravstvenih šolah in kasneje na fakultetah.
- Spodbujali bomo nadaljevanje projektov, kot je bil npr. projekt »Pliško zate«, ki ga imamo namen jeseni 2018 razširiti na vse slovenske domove in centre za starejše.
- Sodelovanje z osnovnimi šolami in domovi za stare je priporočljivo za vse slovenske domove. Gre zato, da se otroci, ki ne živijo s starimi starši, privadijo na stare, da jih vidijo kot »sive enciklopedije« in ne, kot zgubane ljudi.
- DEOS Center starejših Notranje Gorice je v zadnjem letu gostil izjemno visoko število študentov, ki so v okviru svojih diplomskih, magistrskih nalog ali doktorskih disertacij raziskovali. Zanimiva je informacija, ki jo je večina študentov podala in sicer, da so priložnost po raziskovanju iskali v več domovih za stare, pa vendar ni bilo posluha in angažiranosti. Tu je na mestu trditev, da je potrebno vsakomur dati priložnost. Verjetno je miselnost taka, da je s študenti, ki raziskujejo veliko dela, vendar pa iz izkušenj povem, da se prvotno vložena trud in čas bogato povrneta. Z odobritvijo možnosti raziskovanja v domu pridobi večje število starih

ljudi sogovornika. Nekoga, ki mu lahko izpove svojo zgodbo. Nekoga, ki mu prisluhne in si zanj vzamem čas. To vsekakor deluje na stare ljudi dobro. Vodstvo doma pa lahko kasneje na podlagi raziskav pridobi dragocene informacije, ki lahko pomagajo k izboljšanju kvalitete bivanja starih ljudi ali pač tistega kar je bilo raziskovano. Nikoli se ne smemo bati predlogov, težav. So samo priložnosti, da lahko nekaj izboljšamo. Vsem vodjem socialno varstvenih zavodov svetujem, da na široko odprejo vrata njihove institucije in dovolijo mladim raziskovati, saj je tudi to medgeneracijsko sodelovanje, ki ima dober učinek.

- Izvajanje projektov je podobno kot raziskovanje. Potrebno je vložiti malo truda in potem stvari stečejo. V letošnjem letu smo tako v naši organizaciji gostili večje število študentk socialnega dela, ki so se v okviru predmeta socialno delo s starimi odločile, da bi izvedle projekt. Teh projektov je bilo na koncu šest. Vsak zase je bil nekaj posebnega. Nekateri bolj kreativni, drugi bolj miselni ali gibalni, vsi skupaj pa socialno delovni kar pomeni, da so vključevali elemente socialnega dela, krepitev moči, dialog, raziskovanje človeških virov itd. Moja velika želja je, da se bodo podobni projekti nadaljevali tudi v prihodnjem letu in da se bodo študentke še odločale za naš center ter v njem prepoznale partnerja v sodelovanju, raziskovanju in dajanju priložnosti.
- Tudi za ostale domove in centre za starejše bi predlagala, da se povežejo s srednjimi šolami in fakultetami ter jim ponudijo sodelovanje. Plod tega so lahko čudovite, poučne reči in vsekakor kvalitetna zapolnitev časa starih ljudi.
- Skratka, vključevanje vseh je tisto kar ima običajno dober vpliv. Naj bodo to vrtci, osnovne šole, srednje šole, fakultete ali pa društva upokojencev, kulturna društva, Rdeči križ, Karitas, terapevtski psi, Rdeči noski, razni predavatelji in vse druge organizacije. Če bi vsak izmed njih prišel v institucijo samo enkrat mesečno, bi s tem lahko domovi zagotovili dober program, zapolnili prosti čas starih ljudi in kar je najbolj pomembno, dali možnost izbire. Tako bi si lahko vsak star človek izbral česa se želi udeležiti in česa ne. Na izbiro bi imel širok paleto vsakodnevnih dogodkov ob različnih urah, na različnih lokacijah institucije ali celo v svoji sobi.
- Domovi in centri bi morali spodbujati inovativne projekte ali slediti tekočim projektom, ki se odvijajo v lokalni skupnosti ali širše po Sloveniji. S prilagoditvami lahko nastanejo povsem nove reči, s katerimi lahko izboljšamo kvaliteto življenja starih ljudi v instituciji. Denimo projekt "Božiček za 1 dan" za stare bi lahko potekal po vsej Sloveniji. Ali vsaj podoben projekt, v katerem bi zbirali dobrine za

stare ljudi. Prav vsak izmed nas lahko podari neko malenkost, pozornost. Starim ljudem pa to predstavlja veliko vrednost.

- Bolj odmevna projekta v DEOS Centru starejših Notranje Gorice sta bila »Mala pozornost za veliko veselje« in pa »Podarim- nasmeh dobim«.Tudi v bodoče bomo s tema dvema projektoma nadaljevali. Sredi novembra 2018 bomo pozvali širšo javnost k pisanju prazničnih voščil, pisem s pozitivnimi vsebinami, zanimivimi zgodbami,katere bomo z veseljem sprejemali do sredine decembra in jih nato prebirali s stanovalci. Idejo o projektu bomo posredovali tudi drugim domovom in centrom za stare tako, da bodo tudi stari ljudje po drugih institucijah morda prejeli nekaj, kar jim bo zagotovo polepšalo dan ali praznike. Predlagam, da domovi vsak zase povabijo skupnost in širšo javnost k sodelovanju. Enako bo potekal projekt "Podarim - nasmeh dobim", katerega bomo v centru nadaljevali in ga osveževali dvakrat letno, spomladi in jeseni. Vsakdo ima doma kakšno oblačilo, ki ga ne potrebuje, zakaj ga ne bi podarili ali morda celo izmenjali. Stari ljudje imajo radi nekaj na zalogi, za hude čase, skrbno spravljeno in imajo povsem drugačen odnos do stvari kot mlajše generacije. Tovrstni projekti so priložnost, da pridobijo nekaj, česar si ne zmorejo kupiti, jim je všeč ali do česar, morda zaradi svoje starosti ali ovire, ne morejo dostopati. Redkokatera institucija za stare ljudi ima v bližini trgovino z oblačili ali obutvijo. Predlagam, da ljudje o tem razmislijo, pogledajo kaj bi lahko dali in se z dobrino ter idejo obrnejo na domove ali centre za starejše.
- Z inovativni projekti, kot je na primer "Deospacito", v katerem prikazujemo pozitivno vzdušje v DEOS Centru starejših Notranje Gorice bomo nadaljevali. Pozitivne stvari je potrebno izpostaviti. Vsem institucijam predlagam, da izpostavljajo dobro delo svojih zaposlenih, bolj zanimive aktivnosti za stare ljudi, dogodke povezovanja in medgeneracijskega sodelovanja. Dejstvo je, da živimo v času, ko se išče napake, in premalo izpostavlja dobre reči, dobre zgodbe, dobre ljudi in zanimive stare ljudi. Verjemite mi, v vsakomur od njih je skrito toliko znanja, zgodb, ki nas lahko inspirirajo, spodbudijo k pozitivnemu razmišljanju, ravnanju.

Skupina študentk socialnega dela je v našem centru pripravila projekt z naslovom "Junaki našega vsakdana". Poiščite junake vašega vsakdana v svoji okolici, domu, skupnosti, zagotovo so tam.

- Bodite angažirani. Ne čakajte na druge. Samo od sebe se ne bo postorilo nič, noben projekt in predlog ne bo realiziran, če ne bo volje in želje po spreminjanju situacij, zgodb in sveta na bolje.
- Moj največji predlog je, dajte ljudem priložnost. Ja, morda boste kdaj razočarani, vendar ne nad seboj, vi boste svoj del naredili. Ostalo je na ljudeh, katerim ste zaupali. Ne delajte razlik med generacijami. Vsi si zaslužimo spoštovanje in v vsakomur izmed nas je potencial, ne glede na leta, spol, družbeni status in druge razlike. Vsak dan vzemite za nov, čist list papirja, na katerega lahko pišete medgeneracijske pozitivne zgodbe.

8. LITERATURA

8.1. Knjižni viri

1. Acceto, B. (1968) Staranje, starost in starostno varstvo. Ljubljana, Republiški odbor Rdečega križa Slovenije.
2. Boškić, R. (2005). Življenjski stili otrok in mladine. V Črnak-Meglič, A. (ur.) (2005). Otroci in mladina v prehodni družbi. Maribor: Aristej.
3. Čačinovič Vogrinčič, G., Kobač, L., Mešl, N., Možina, M. (2005). *Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
4. Dragoš, S., Leskošek, V., Petrovič Erlah, P., Škerjanc, J., Urh, Š., Žnidarec Demšar, S. (2005). *Krepitev moči*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
5. Dragoš, S., Žnidarec Demšar, S. (2005). *Akcijski projekt v skupnosti: Priročnik za izvedbo projekta in izdelavo projektne naloge*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
6. Flaker, V., Mali, J., Kodele, T., Grebenec, V., Škerjanc, J., Urek, M. (2008). *Dolgotrajna oskrba: Očrt potreb in odgovorov nanje*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
7. Gurtler, H. (2013). *Otroci imajo radi stare starše*. Celje: Celjska Mohorjeva družba.
8. Grebenc, V., Šabić, A. (2013). *Ljubljanske zgodbe: Biografije navadnih ljudi*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
9. Hozjan, T. (2010). Aktualne dejavnosti na področju medgeneracijskega sodelovanja v Sloveniji. *Andragoška spoznanja*, 16, 4: 45- 52.
10. Hlebec, V., Filipovič Hrast, M., Kump, S., Krašovec Jelenc, S., Pahor, M., Domajnko, B. (2012). *Medgeneracijska solidarnost v Sloveniji*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.

11. Hlebec, V., Kavčič, M., Filipovič Hrast, M., Vezovnik, A., Trbanc, M. (2010). *Samo da bo denar in zdravje: življenje starih revnih ljudi*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
12. Hočevar, F. (1977). *Prosti čas*. Zbirka priročniki. Ljubljana: Zveza kulturno posvetnih organizacij Slovenije.
13. Juhart, M. (2000). *Otrok in Igra. Družina, otrok, vrtec*. Slovenske Konjice: Vrtec Slovenske Konjice.
14. Kristančič, A. (2007). *Svoboda izbire – moj prosti čas*. Ljubljana: Združenje svetovalnih delavcev Slovenije. AA in serco – svetovalna družba.
15. Mali, J. (2008). *Od hiralnic do domov za stare ljudi*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
16. Mali, J. (2009). Sožitje med generacijami kot ga razumemo v socialnem delu. V Bežjak, S. (ur.), *Vloga starejših v sodobni slovenski družbi* (str. 70-76). Ljubljana:9. Festival za tretje življenjsko obdobje.
17. Mali, J., Nagode, M. (2009). Medgeneracijsko sožitje kot temelj sodobne socialne politike v Sloveniji. V Tašner, V. (ur.) (2009). *Brez spopada: kultur, spolov, generacij* (str. 215-228). Ljubljana: Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani.
18. Mali, J. (2013). *Socialno delo s starimi ljudmi kot specializacija stroke*. *Socialno delo*, 52, 1: 57- 67.
19. Mesec, B (2003). Mikro, mezo, makro: ekspanzija, integracija in specifičnost socialnega dela. *Socialno delo*, 42, 4-5:259-270.
20. Mess-Christeller, E. (1992). *Umetnostna terapija v praksi*. Ljubljana: Kortina.
21. Milošević Arnold, V. (2003). *Socialno delo s starimi ljudmi*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.

22. Mandič, S. (2009). Medgeneracijsko zavezništvo, izmenjava virov blaginje in sodobne dileme. V Hlebec, V., (ur.). *Starejši ljudje v družbi sprememb* (str 139-168). Maribor, Založba Aristej.
23. Milošević Arnold, V. (2000). Profesionalne vloge socialnih delavcev pri delu s starimi ljudmi. *Socialno delo*, 39, 4/5:253-262.
24. Milošević Arnold, V., Poštrak, M. (2003). *Uvod v socialno delo*. Ljubljana: Študentska založba.
25. Morris, V. (2004). *How to care for aging parents*. New York : Workman
26. Pečjak, V. (1998). *Psihologija tretjega življenjskega obdobja*. Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete.
27. Ramovš, J. (2003). *Kakovostna starost*. Ljubljana: Inštitut Antona Trstenjaka.
28. Ramovš, K. (2013). *Medgeneracijsko sožitje in solidarnost..* Ljubljana: Inštitut Antona Trstenjaka.
29. Scrutton, S. (1999). *Counselling older people*. London: Arnold.
30. Stuart-Hamilton, I. (2000). *Psychology of ageing*. London: J. Kingsley
31. Tašner, V. (ur.) (2009). *Brez spopada: kultur, spolov, generacij*. Ljubljana: Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani.
32. Toličič, I., Smiljanić, V. (1979). *Otroška psihologija*. Ljubljana: Mladinska knjiga.
33. Ule, M. (1997). *Temelji socialne psihologije*. Ljubljana: Znanstveno in publicistično središče.
34. Ule, M. (2000). Mladi v družbi novih tveganj in negotovosti. V: Ule et al. *Socialna ranljivost mladih*. Maribor: Založba Aristej.

35. Ule, M., Kuhar, M. (2002). *Sodobna mladina: Izziv sprememb*. V: Mihelj, V. (ur.). *Mladina 2000. Slovenska mladina v prehodu v tretje tisočletje*. Ljubljana: MŠZŠ, Urad za mladino, Založba Aristej.
36. Ule, M. (2004). *Socialna psihologija*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
37. Urek, M. (2004). *Pripovedovanje zgodb*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
38. Velikonja T., (2014). *Preko sprostitveno gibalnih dejavnosti do boljših medosebnih odnosov*. V Željeznov Seničar, M. (ur.), *Sprostitveno gibalne dejavnosti v OPB* (str. 11-16). Ljubljana: MiB d.o.o.
39. Vogelnik, M. (1994). *Ustvarjalni gibi*. Ljubljana: Zveza kulturnih organizacij Slovenije.
40. Vogelnik, M. (1996). *Likovnost v skupini in umetnostna terapija*. Koper: Vita.
41. Zaviršek, D., Zorn, J., Videmšek, P. (2002). *Inovativne metode v socialnem delu: Opolnomočence ljudi, ki potrebujejo podporo za samostojno življenje*. Ljubljana: Študentska založba.

8.2. Internetni viri:

Božiček za en dan. (b.d.). Pridobljeno: 4.11.2017 s <http://www.bozicekzaendan.si/o-projektu/>

Inside the UK's first intergenerational care home. (b.d.). Pridobljeno: 6.6.2018 s <https://www.facebook.com/TheIndependentOnline/videos/10155931165646636/>

Old People's Home for 4 Year Olds. (b.d.). Pridobljeno: 14.4.2018 s <http://www.channel4.com/programmes/old-peoples-home-for-4-year-olds>

Why some dutch university students are living in nursing homes. Pridobljeno: 29.5.2018 s <https://www.independent.co.uk/life-style/health-and-families/why-some-dutch-university-students-are-living-in-nursing-homes-dementia-a7451486.html>

9. PRILOGE

9.1. Priloga 1: Intervjuji z otroci

9.1.1. INTERVJU 1

1. Kako si preživljala počitnice pred organiziranim medgeneracijskim sodelovanjem v centru starejših Notranje Gorice?
Bila sem doma.(OA1)Zjutraj sem dolgo spala.(OA2)Potem sem gledala televizijo. (OA3) Preden j sta starša prišla domov sem hitro malo pospravila.(OA4)
2. Kje si dobila informacijo o medgeneracijskem sodelovanju?
To mi je predlagala mami, ki je v centru zaposlena.(OA5) Pred pričetkom in udeležbo sem tudi sama večkrat omenila, da bi bilo to dobro. Da bi šla z mami v službo. (OA6)
3. Kako si bila zadovoljna z medgeneracijskim sodelovanjem?
Bilo mi je zelo všeč.(OA6)Hrana v centru je dobra. Boljša, kot v šoli.(OA7) Pomagala sem pri varstvu mlajših otrok. Že naslednji dan sem imela vse okrog vratu.(OA8)Starejši so bili otrok veseli.(OA9) Za vse je bilo dobro. (OA10)
4. Katera aktivnost ti je bila najbolj všeč?
Najbolj mi je bilo všeč, ko smo iskali skriti zaklad(OA11) in ko smo šli s stanovalci na sprehod.(OA12) Pa še žoganje s stanovalci na terasi mi je bilo zabavno.(OA13)Vse je bilo dobro.(OA14)
5. Kako je potekalo sodelovanje med vami otroci in stanovalci centra?
Stanovalcem smo otroci pomagali tako, da smo jih pospremili na telovadbo, v delovno in fizioterapijo in na praznovanja, stvari, ki so se dogajale.(OA15) Skupaj smo bili povsod.(OA16)
6. Katera aktivnost je vas otroke in stanovalce najbolj povezala?
Mislim, da je bilo to takrat, ko smo imeli delavnico na kateri nas je ena gospa učila kako se izdelava slika s servetkom.(OA17)Enkrat smo bili pa skupaj na pikniku in smo se kar objemali.(OA18)
7. Katera aktivnost je bila najbolj zabavna?
Podajanje z vodnimi balončki.(OA19)
8. Kaj si se novega naučila?
Veliko. Postala sem bolj potrpežljiva.(OA20)Razumem kako je, če ima nekdo demenco.(OA21)
9. Kako si se pri sodelovanju počutila?
Zelo mi je bilo všeč. Počutila sem se koristna.(OA22)
10. Kaj novega si spoznala?
Da imaš lahko tudi stare ljudi za prijatelje.(OA23) Da lahko vsak podari malo svojega časa in nekemu polepša trenutek.(OA24)
11. V kolikšni meri misliš, da si izboljšala življenje starejših?
Mislim, da sem ga. Vsaj poizkušala sem.(OA25)Ja, sem ga. Mislim, da sem kar dobro izboljšala.(OA26)
12. Kako misliš, da so medgeneracijsko sodelovanje občutili starejši?

- Povedali so, da so zelo veseli, ker smo z njimi.(OA27)Ena gospa je povedala, da ima vnukinjo, ki jo še nikoli ni videla.(OA28)
13. Kako bi medgeneracijsko sodelovanje lahko še izboljšali?
Ne vem. Meni je bilo to všeč. (OA29)Morda, če bi se vsak dan igrali z vodnimi balončki.(OA30)
14. Kaj ti je najbolj ostalo v spominu?
Ena gospa, ki je imela plastičnega dojenčka in se je z njim pogovarjala, kot da je pravi. Sem videla, da ga ima zelo rada. Ves čas ga je objemala in poljubljala.(OA31)
15. Zakaj bi se ponovno udeležila medgeneracijskega sodelovanja?
Ker mi je bilo zelo všeč.(OA32)Ker sem s svojo mami v službi.(OA33)Ker sem se marsikaj naučila.(OA34)Bilo je zabavno.(OA35)Dobila sem nove prijatelje.(OA36)
16. Je šola v katero hodiš sodelovala v projektu Skupaj smo večji?
Ja, je.(OA37)
17. Se spomniš katerega drugega projekta, ki je povezoval otroke in starejše?
Sama sem sodelovala tudi v projektu Mala pozornost za veliko veselje, ko smo pisali pisma za stanovalce centra starejših Notranje Gorice.(OA38)

9.1.2. INTERVJU 2

1. Kako si preživljala počitnice pred organiziranim medgeneracijskim sodelovanjem v centru starejših Notranje Gorice?
Zjutraj sem spala.(OB1)Potem sem šla do babice. (OB2)Tam sem gledala televizijo dokler niso prišli starši iz službe.(OB3)Včasih sem se kregala s sestro, ki me je izzivala.(OB4)
2. Kje si dobila informacijo o medgeneracijskem sodelovanju?
Mami je domov prinesla liste na katerih je pisalo kaj bo v njeni službi. (OB5)
3. Kako si bila zadovoljna z medgeneracijskim sodelovanjem?
Zelo sem bila zadovoljna.(OB6)Zabavno je bilo. Včasih tudi smešno.(OB7)
4. Katera aktivnost ti je bila najbolj všeč?
Umetniške urice ali urice ustvarjanja s stanovalkami.(OB8)
5. Kako je potekalo sodelovanje med vami otroci in stanovalci centra?
Najprej smo se spoznavali potem smo otroci pomagali starejšim. Včasih do dvigala ali na telovadbo ali kaj drugega. (OB9)In tudi učili so nas.(OB10)
6. Katera aktivnost je vas otroke in stanovalce najbolj povezala?
Ne vem za druge. Jaz sem šla eni gospe brati v sobo in mi je povedala, da je bila učiteljica in da je imela otroke rada. Bilo mi je lepo.(OB11)
7. Katera aktivnost je bila najbolj zabavna?
En gospod je ves čas klel. Nič ni bilo in je klel. Bilo je tako smešno ampak smo se zadrževali, da se nismo smejali.(OB12)
8. Kaj si se novega naučila?
Da je potrebno vsako osebo prijazno pozdraviti.(OB13)Da se v domu ne teče. (OB14)Da se ne sme kričati.(OB15)Da se starejše spoštuje.(OB16)
9. Kako si se pri sodelovanju počutila?

Da nekomu lahko pomagam. (OB17)

10. Kaj novega si spoznala?

Da se s starejšimi dela počasi. Ne moreš hiteti.(OB18)

11. V kolikšni meri misliš, da si izboljšala življenje starejših?

Kolikor sem ga lahko.(OB19)

12. Kako misliš, da so medgeneracijsko sodelovanje občutili starejši?

Bili so srečni. Eni so kar jokali, ko smo se skupaj igrali. (OB20)

13. Kako bi medgeneracijsko sodelovanje lahko še izboljšali?

Če bi bilo še več otrok.(OB21)

14. Kaj ti je najbolj ostalo v spominu?

En gospod mi je rekel, da sem najlepša punčka. (OB22)

15. Zakaj bi se ponovno udeležila medgeneracijskega sodelovanja?

Da se še kaj naučim, (OB23)pomagam starejšim, (OB24) se družim z novimi prijatelji.(OB25)

16. Je šola v katero hodiš sodelovala v projektu Skupaj smo večji?

Ja. Najprej smo sodelovali samo otroci in potem sem izvedela, da sodelujejo tudi starejši.(OB26)

17. Se spomniš katerega drugega projekta, ki je povezoval otroke in starejše?

Pisma za starejše. Jaz sem nekaj narisala, ker je rekla mami, da se lahko tudi riše. (OB27)

9.1.3. INTERVJU 3

1. Kako si preživljala počitnice pred organiziranim medgeneracijskim sodelovanjem v centru starejših Notranje Gorice?

Bila sem doma. S sestro sva čakali, da naju mami pokliče po telefonu. (OC1)Enkrat sva se stepli. Drugače sva se kaj igrali.(OC2)

2. Kje si dobila informacijo o medgeneracijskem sodelovanju?

Mami je poklicala sodelavka in ji povedala, da gre njena hčerka z njo v dom. Potem smo se še mi zmenili in je mami dovolila. (OC3)

3. Kako si bila zadovoljna z medgeneracijskim sodelovanjem?

Zelo.(OC4)Vozički so bili težki ampak smo vseeno pomagali. Najprej jih je bilo težko peljati in potem sem se navadila.(OC5) Všeč mi je bilo za rojstne dneve, ko so oni nastopali.(OC6)

4. Katera aktivnost ti je bila najbolj všeč?

Ko smo imeli sladoledno zabavo.(OC7)

5. Kako je potekalo sodelovanje med vami otroci in stanovalci centra?

Jaz sem brala, ker slabo berem in so rekli, da bi bilo dobro da bi brala.(OC8)To je bilo dobro zame in za njih. Eni ne vidijo.(OC9)

6. Katera aktivnost je vas otroke in stanovalce najbolj povezala?

Žoganje, ker si podal žogo tistemu, kateremu si hotel. Eni so ploskali, eni žoge niso dali nazaj.(OC10)

7. Katera aktivnost je bila najbolj zabavna?

- Ene take vaje, ko smo pihali balončke. Vsak je dobil svoje in potem smo pihali. Gospe so se smejale.(OC11)
8. Kaj si se novega naučila?
Da se vsakega pozdravi. (OC12)Mislím, da malo boljše berem. (OC13) Izvedela sem kaj delajo delavci.(OC14)
9. Kako si se pri sodelovanju počutila?
Lepo. Mislím, bila sem vesela.(OC15)
10. Kaj novega si spoznala?
Da je v domu veliko starih. (OC16)
11. V kolikšni meri misliš, da si izboljšala življenje starejših?
Mislím, da so bili veseli.(OC17)
12. Kako misliš, da so medgeneracijsko sodelovanje občutili starejši?
Bili so veseli in srečni.(OC18)
13. Kako bi medgeneracijsko sodelovanje lahko še izboljšali?
Če bi še večkrat pripeljali psa. Da ga oni božajo. In da ga sprehajamo.(OC19)
14. Kaj ti je najbolj ostalo v spominu?
Ko smo na terasi postavili bazenček z vodo. Potem so nekateri namakali noge in špricali z vodo. Čisto sem bila premočena, ko sem šla zraven.(OC20)
15. Zakaj bi se ponovno udeležila medgeneracijskega sodelovanja?
Da bi bila skupaj s prijatelji(OC21) in bi pomagali starim.(OC22)
16. Je šola v katero hodiš sodelovala v projektu Skupaj smo večji?
Ja. Mi smo narisali veliko risb. (OC23)
17. Se spomniš katerega drugega projekta, ki je povezoval otroke in starejše?
Mi smo delili darila za starejše. Ta Božiček za en dan jih je prinesel. Jaz sem kljukala imena in priimke. Bilo je lepo. Eni stari so jokali. (OC24)

9.1.4. INTERVJU 4

1. Kako si preživljala počitnice pred organiziranim medgeneracijskim sodelovanjem v centru starejših Notranje Gorice?
Gledala sem risanke. (OD1)Včasih sem igrala igríco na tablici. (OD2)
2. Kje si dobila informacijo o medgeneracijskem sodelovanju?
Mami mi je povedala. (OD3)
3. Kako si bila zadovoljna z medgeneracijskem sodelovanjem?
Všeč mi je bilo. Zabavala sem se. (OD4)
4. Katera aktivnost ti je bila najbolj všeč?
Telovadba s starimi.(OD5)
5. Kako je potekalo sodelovanje med vami otroci in stanovalci centra?
Eni smo šli na ene delavnice, drugi na druge. (OD6)Mi smo jim pomagali ali smo kaj naredili za njih.(OD7)

6. Katera aktivnost je vas otroke in stanovalce najbolj povezala?
Barvanje kamenčkov.(OD8) Sprehajanje.(OD9)
7. Katera aktivnost je bila najbolj zabavna?
Žoganje. Dobro so lovili in metali.(OD10)
8. Kaj si se novega naučila?
Delati mozaik.(OD11)
9. Kako si se pri sodelovanju počutila?
Dobro.(OD12)
10. Kaj novega si spoznala?
Da lahko vsi pomagamo.(OD13)
11. V kolikšni meri misliš, da si izboljšala življenje starejših?
Pomagala sem.(OD14)Eni gospe sem šla po očala, ker ni videla.(OD15)
12. Kako misliš, da so medgeneracijsko sodelovanje občutili starejši?
Srečni so bili.(OD16)
13. Kako bi medgeneracijsko sodelovanje lahko še izboljšali?
Ne vem. Dobro je bilo. Mi smo sodelovali.(OD17)
14. Kaj ti je najbolj ostalo v spominu?
*Ko sem šla pogledat kaj dela moja mami.(OD18)Bila je prijazna in pogovarjala se je z drugimi.
Potem je eno gospo hranila. Rekla je, da gospa ne more jesti sama.(OD19)*
15. Zakaj bi se ponovno udeležila medgeneracijskega sodelovanja?
Zato, ker je zabavno in nisi sam.(OD20)In hitreje mine.(OD21)
16. Je šola v katero hodiš sodelovala v projektu Skupaj smo večji?
Ja.(OD22)
17. Se spomniš katerega drugega projekta, ki je povezoval otroke in starejše?
Na naši šoli smo zbirali plišaste igrače za stanovalce tega doma. (OD23)

9.1.5. INTERVJU 5

1. Kako si preživljal počitnice pred organiziranim medgeneracijskim sodelovanjem v centru starejših Notranje Gorice?
Veliko stvari sem počel.(OE1)Enkrat sem gledal televizijo. (OE2)Šel sem do babi na počitnice.(OE3)
2. Kje si dobil informacijo o medgeneracijskem sodelovanju?
Mami me je vprašala, če bi šel. (OE4)
3. Kako si bil zadovoljen z medgeneracijskim sodelovanjem?
Vesel sem bil, da sem prišel.(OE5)
4. Katera aktivnost ti je bila najbolj všeč?
Vse mi je bilo všeč.(OE6)Križanke sem rad reševal(OE7)ali pa pobarvanke barval. (OE8)
5. Kako je potekalo sodelovanje med vami otroci in stanovalci centra?
Mi smo jim pomagali.(OE9)Skupaj smo se družili. (OE10)

6. Katera aktivnost je vas otroke in stanovalce najbolj povezala?
Vse.(OE11)Ena gospa mi je dala čokolado. Ker sem pomagal pri križanki.(OE12)
7. Katera aktivnost je bila najbolj zabavna?
To je bilo. Samo, da pomislim. To je bilo, ko smo šli skupaj na sprehod. Eni so bili hitro, eni so šli čisto počasi. Eni so se kar obrnili in smo potem tekli za njimi.(OE13)
8. Kaj si se novega naučil?
Da se starejše spoštuje. Eni so žalostni, ker nimajo nikogar. (OE14)
9. Kako si se pri sodelovanju počutil?
Bilo je zelo zabavno. (OE15) Srečen sem bil, da sem prišel in pomagal. (OE16)Ko bom velik bom fizioterapevt.(OE17)
10. Kaj novega si spoznal?
Da se moraš gibati, če hočeš biti gibčen. (OE18)
11. V kolikšni meri misliš, da si izboljšal življenje starejših?
Ja, sem. (OE19)Tudi jaz sem srečen.(OE20)
12. Kako misliš, da so medgeneracijsko sodelovanje občutili starejši?
Za njih je dobro. In za nas. Za vse je v redu. (OE21)
13. Kako bi medgeneracijsko sodelovanje lahko še izboljšali?
Ne vem. Meni je bilo všeč. (OE22)
14. Kaj ti je najbolj ostalo v spominu?
Ena gospa, ki je pljuvala po tleh. To je drugače prepovedano. (OE23) Pa še, da smo se veliko smejali in se veselili.(OE24)
15. Zakaj bi se ponovno udeležil medgeneracijskega sodelovanja?
Zato, da bi lahko pomagal drugim(OE25) in da mi doma ne bi bilo preveč dolgčas.(OE26)
16. Je šola v katero hodiš sodelovala v projektu Skupaj smo večji?
Ne vem. (OE27)
17. Se spomniš katerega drugega projekta, ki je povezoval otroke in starejše?
Ne spomnim se. Mislim, da so šli otroci enkrat v dom na obisk. (OE28)

9.1.6. INTERVJU 6

1. Kako si preživljala počitnice pred organiziranim medgeneracijskim sodelovanjem v centru starejših Notranje Gorice?
Dolgo sem spala(OF1)potem sem se kaj igrala.(OF2) Če je bila babi doma sem šla do nje. Če je bila v službi, sem počakala doma, da je kdo prišel. (OF3)
2. Kje si dobila informacijo o medgeneracijskem sodelovanju?
Prijateljica je v šoli povedala, da je njo mami prijavila in da gre, ker bo zabavno.(OF4)
3. Kako si bila zadovoljna z medgeneracijskim sodelovanjem?
Zelo, zelo mi je bilo všeč.(OF5) Veliko sem božala zajčka.(OF6)Pomagala sem starim.(OF7) Igrali smo se in se zabavali.(OF8)
4. Katera aktivnost ti je bila najbolj všeč?

Hmmmm ... ne vem. Najboljše mi je bilo, ko smo šli skupaj na sprehod. Jaz sem peljala eno gospo, ki je imela s seboj dojenčka. In se je kar pogovarjala z njim. Mami mi je povedala, da je to zato, ker misli, da je pravi.(OF9)

5. Kako je potekalo sodelovanje med vami otroci in stanovalci centra?

Mislim, da smo se mi nekaj naučili(OF10)*in tudi oni so se naučili nekaj neumnosti od nas.*(OF11)*Pomagali smo jih voziti*(OF12)*ali pa smo kaj pripravili, da smo potem skupaj izdelali kaj lepega. Kakšen mozaik ali kaj kar se reže.* (OF13)

6. Katera aktivnost je vas otroke in stanovalce najbolj povezala?

Mislim da, ko smo jedli skupaj. (OF14) *Smo se tudi veliko pogovarjali.* (OF15) *Hrana mi je bila všeč. Sem se tako najedla, da sem hotela potem kar počivat.*(OF16)

7. Katera aktivnost je bila najbolj zabavna?

Najbolj zabavno je bilo, ko smo se igrali na vrtu in,(OF17)*ko smo risali za stanovalce s kreda. Pred centrom smo naredili pravo razstavo. Jaz sem narisala metulje.*(OF18)

8. Kaj si se novega naučila?

Da obstajajo zlata pravila. Ta pravila so zato, da se ljudi ne moti. (OF19)*Ne sme se kričati, tekati, razgrajati, uničevati.*(OF20)*Moraš pozdraviti vsakega človeka*(OF21)*in mu pomagati, če mu lahko.* (OF22)

9. Kako si se pri sodelovanju počutila?

Zelo dobro.(OF23)*Sem ugotovila, da že veliko znam*(OF24) *in da so ljudje srečni, če jim pomagаш.*(OF25)

10. Kaj novega si spoznala?

Da se lahko tudi stari ljudje zabavajo in veliko smejejo.(OF26)*Da moraš hoditi štiri leta v šolo, ko končaš osnovno šolo, če hočeš biti medicinska sestra.*(OF27)

11. V kolikšni meri misliš, da si izboljšala življenje starejših?

Mislim, da sem ga dobro izboljšala (OF28) *in tudi oni so ga izboljšali meni.*(OF29)*Sem rekla mami, da sem vesela, da živimo skupaj z našim dedijem in babico.* (OF30)

12. Kako misliš, da so medgeneracijsko sodelovanje občutili starejši?

Mislim, da so bili srečni, da smo prišli. So rekli, da imajo tudi oni doma otroke. (OF31)*Ene gospe so nam dajale bombone. Mislim, da zato, ker so bile srečne.*(OF32)

13. Kako bi medgeneracijsko sodelovanje lahko še izboljšali?

Da bi imeli še več iger na prostem. Ali iger z vodnimi balončki.(OF33) *In da bi lahko še večkrat prišli.* (OF34)

14. Kaj ti je najbolj ostalo v spominu?

Da sem šla pogledat mojo mami, ko je delala. Ena gospa je rekla, da je moja mami dobra ženska in da je prijazna. Jaz sem pa rekla, da vem da je. (OF35)*Aja, zapomnila sem si, da se zajčku ne sme dajati preveč hrane, ker lahko zboli.* (OF36)

15. Zakaj bi se ponovno udeležila medgeneracijskega sodelovanja?

Da bi bila z novimi prijateljicami(OF37)*in bi skupaj risale in se zabavale.*(OF38) *In zato, ker mi je bilo všeč.*(OF39)

16. Je šola v katero hodiš sodelovala v projektu Skupaj smo večji?

Ja, jaz sem narisala res veliko risb. Moja mami je risala v službi, skupaj s stanovalci, ker so tudi oni risali za ta projekt.(OF40)

17. Se spomniš katerega drugega projekta, ki je povezoval otroke in starejše?
Ne.(OF41)

9.1.7. INTERVJU 7

1. Kako si preživljal počitnice pred organiziranim medgeneracijskim sodelovanjem v centru starejših Notranje Gorice?
Če je imela mami dopust smo šli v Bosno.(OG1)Drugače smo bili doma. (OG2)Potem sem šel malo okrog bloka(OG3)ali gledal televizijo.(OG4)
2. Kje si dobil informacijo o medgeneracijskem sodelovanju?
Mami mi je povedala kaj bo in sem rekel, da bi šel pogledati. Potem sem ostal.(OG5)
3. Kako si bil zadovoljen z medgeneracijskim sodelovanjem?
Bilo mi je dobro. Veliko starih ljudi sem videl. Eni so bili res zelo stari, eni niso bili tako hudo stari.(OG6)Všeč mi je bilo, ker so bili veseli, ko sem prišel. (OG7)Eni so si zapomnili kako mi je ime. (OG8)
4. Katera aktivnost ti je bila najbolj všeč?
Tombola.(OG9)Vsi smo pomagali razdeliti listke in krogce in potem smo bili za mizo in pomagali. Gledali smo te številke in jih pomagali postavljati na listke.(OG10)Gospa X je zmagala in potem je dala pol nagrade meni. Čokolado sem razdelil tudi ostalim. Nisem je pojedel sam. (OG11)
5. Kako je potekalo sodelovanje med vami otroci in stanovalci centra?
Zjutraj smo imeli najprej zajtrk in potem smo šli pomagati tem, ki pomagajo voziti stare ljudi na telovadbo in na druge stvari. Bilo nas je več skupaj in je bilo prav zabavno. Ves čas smo malo pomagali. (OG12)
6. Katera aktivnost je vas otroke in stanovalce najbolj povezala?
Mislím, da je bilo to, ko smo risali risbe in smo jih potem podarili starim. Nekaj teh risb smo tudi nalepili in naredili razstavo. Zelo rad barvam pobarvanke.(OG13)
7. Katera aktivnost je bila najbolj zabavna?
Igre na vrtu, (OG14)žoganje, (OG15)sprehajanje.(OG16)Sem podal žogo in potem mi je ena stara gospa ni hotela vrniti. Ne vem, ali ni vedela ali kaj, da jo mora dati nazaj. Potem sem vzel še eno žogo in jo vrgel drugi stari gospe in ona jo je vrnila in se smejala.(OG17)
8. Kaj si se novega naučil?
Da se bom žogal tudi z mojo mami, ko bo stara. Ker se tudi stari lahko igrajo. In direktorica je rekla, da nisi nikoli preveč star, da bi se zabaval in smejal in imel prijatelje.(OG18)
9. Kako si se pri sodelovanju počutil?
Lepo. Srečen sem bil, ker se mi zdi, da sem naredil nekaj dobrega. Sem mislil, da bom šel samo zato, da bo meni lepo ampak mislim, da je tudi starim lepo.(OG19)
10. Kaj novega si spoznal?

Veliko. Eni nimajo vsak dan koga, da bi jih kam peljal. Eni so bolj mirni, eni se več smeji. Eni govorijo kakšne smešne stvari ali se jezijo, ko ni nič narobe(OG20). Zanimivo je v domu. Ko bom star, bom šel v dom.(OG21)

11. V kolikšni meri misliš, da si izboljšal življenje starejših?

A če sem pomagal?Ja mislim, da sem zelo pomagal. Mislim, da so tudi zaradi mene srečni.(OG22)

12. Kako misliš, da so medgeneracijsko sodelovanje občutili starejši?

Ne vem. Mislim, da jim je bilo všeč. Eni so bili zelo veseli, ko smo jih vozili, eni so rekli, da bi šli nazaj v sobo. Ampak smo jih kar odpeljali na telovadbo. (OG23)

13. Kako bi medgeneracijsko sodelovanje lahko še izboljšali?

Če bi imeli še več iger z vodnimi baloni(OG24)in še več sladolednih zabav.(OG25)

14. Kaj ti je najbolj ostalo v spominu?

Sladoledna zabava, ko smo na vrtu dajali sladoled v lončke in potem dajali to stanovalcem. Lončki so bili tako lepi. Sladoled je bil zelo dober. Stanovalci so bili srečni.(OG26)

15. Zakaj bi se ponovno udeležil medgeneracijskega sodelovanja?

Da bi se še zabaval in družil.(OG27)Da bi bil z drugimi tukaj in se imel lepo.(OG28)

16. Je šola v katero hodiš sodelovala v projektu Skupaj smo večji?

Ja, vsi smo risali. Jaz sem narisal dva prijatelja, ki se držita za roke. (OG29)

17. Se spomniš katerega drugega projekta, ki je povezoval otroke in starejše?

Ne vem. (OG30)

9.1.8. INTERVJU 8

1. Kako si preživljala počitnice pred organiziranim medgeneracijskim sodelovanjem v centru starejših Notranje Gorice?

Bila sem doma. (OH1) Zjutraj sem spala, potem sem si pripravila za jesti.(OH2) Potem me je klicala mami, da mi je kaj naročila. In ko sta prišla z očijem domov smo bili skupaj.(OH3)

2. Kje si dobila informacijo o medgeneracijskem sodelovanju?

Mami je dobila prijavnico v službi in me je vprašala, če hočem iti.(OH4)

3. Kako si bila zadovoljna z medgeneracijskim sodelovanjem?

Zelo mi je bilo všeč. (OH5)Ene punce sem že od prej poznala, ker hodijo na našo šolo, ene sem spoznala na novo. Vse pa so bile zelo v redu.(OH6)

4. Katera aktivnost ti je bila najbolj všeč?

Vse mi je bilo všeč. Lepo mi je bilo, ko smo šli po celem domu in si ogledali vse prostore.(OH7)En dan smo spoznavali poklice in smo obiskali tudi mojo mami v kuhinji.(OH8)Lepo je bilo tudi to, da smo se družili s starejšimi ljudmi in jim pomagali. (OH9)

5. Kako je potekalo sodelovanje med vami otroci in stanovalci centra?

Mi smo jim pomagali, da so šli na telovadbo.(OH10) Pomagali smo jih pri delavnicah v delovni terapiji. (OH11)Ko smo šli na sprehod smo jih vozili z vozičkom. (OH12)Jaz sem eni gospe brala v njeni sobi.(OH13)

6. Katera aktivnost je vas otroke in stanovalce najbolj povezala?

- Ko smo se pogovarjali in se malo bolje spoznali. Eni so govorili o svojem življenju, družini, otrocih. Spraševali so nas o šoli in če imamo kakšnega bratca ali sestrico. (OH14)
7. Katera aktivnost je bila najbolj zabavna?
Meni je bilo najbolj všeč, ko smo se sprehajali. Ena gospa je vzela s seboj tudi dojenčka. Bil je plastičen. (OH15)In tudi, ko smo izdelovali voščilnice je bilo lepo. Potem smo to lahko vzeli domov. (OH16)
8. Kaj si se novega naučila?
Starejši ne marajo preveč hrupa. Eni slabo slišijo ampak ne marajo, da otroci norijo. Mi smo bili mirni in pridni, ker smo se tako tudi dogovorili.(OH17)
9. Kako si se pri sodelovanju počutila?
Zelo dobro. (OH18) Všeč mi je bilo, da smo si izdelali nalepke z imenom, da so nas vsi lahko poklicali po imenu in tudi sama sem si lažje zapomnila imena drugih. (OH19)Ko sem pomagala drugim sem se počutila koristno. Mislim, da smo bili vsi srečni in zadovoljni. (OH20)
10. Kaj novega si spoznala?
Da se v domu za stare veliko dogaja. Če se hočeš družiti se družiš. Če hočeš nekaj delati, delaš.(OH21)Če hočeš mir ga tudi lahko imaš.(OH22)In stari so zelo veseli otrok. (OH23)Izvedela sem še, da je treba nekaterim noge povijati. (OH24)
11. V kolikšni meri misliš, da si izboljšal življenje starejših?
Mislim, da sem ga izboljšala. Mami mi je povedala, da je ena gospa spraševala po meni in da ji je rekla, da sem pridna. (OH25)
12. Kako misliš, da so medgeneracijsko sodelovanje občutili starejši?
Srečni so bili in zadovoljni. Eni so me vabili, da naj še pridem. Potem tudi sem. (OH26)
13. Kako bi medgeneracijsko sodelovanje lahko še izboljšali?
Morda, če bi bilo še več otrok in še več varuhinj. Potem bi nas še več pomagalo. (OH27)
14. Kaj ti je najbolj ostalo v spominu?
Da smo skupaj počeli veliko stvari. (OH28) Da sem dobila nove prijateljice in se tudi slišimo po telefonu.(OH29)Naučila sem se ustvarjati slike s papirnatimi prtički.(OH30)
15. Zakaj bi se ponovno udeležil medgeneracijskega sodelovanja?
Zato, da ne bi bila sama doma. Da bi bila blizu mami in z novimi prijatelji. (OH31)In tudi zato, da bi pomagala drugim.(OH32)
16. Je šola v katero hodiš sodelovala v projektu Skupaj smo večji?
Da. Vsi razredi so risali in sodelovali. Sodelovali smo tudi z domom v katerem je bilo več delavnic.(OH33)
17. Se spomniš katerega drugega projekta, ki je povezoval otroke in starejše?
Ne. (OH34)

9.1.9. INTERVJU 9

1. Kako si preživljala počitnice pred organiziranim medgeneracijskim sodelovanjem v centru starejših Notranje Gorice?
Bila sem doma. (OI1)Če je bila mami doma, me je oči peljal zjutraj k njej in sem bila z njo. (OI2) Drugače sem bila sama doma, ker je oči največkrat delal dopoldan. Če sem bila doma sem bila na tablici(OI3)in potem sem peljala psa ven. (OI4)
2. Kje si dobila informacijo o medgeneracijskem sodelovanju?
Oči mi je povedal, da gresta tudi dve prijateljici. Potem sem se odločila, da bi šla še jaz. (OI5)
3. Kako si bila zadovoljna z medgeneracijskim sodelovanjem?
Zelo mi je bilo všeč.(OI6)Veliko smo bili zunaj. Ko smo šli na sprehod pa sem poleg lahko vzela tudi svojega psa.(OI7) Hrana v dom mi je zelo všeč, rada jem tu. (OI8)
4. Katera aktivnost ti je bila najbolj všeč?
Iskanje skritega zaklada. (OI9)
5. Kako je potekalo sodelovanje med vami otroci in stanovalci centra?
En drugemu smo pomagali. (OI10)Oni so nas kaj naučili. Na primer, glede branja ali slovnice ali pa glede ustvarjanja. (OI11)Mi smo jim pomagali in se z njimi igrali. (OI12)
6. Katera aktivnost je vas otroke in stanovalce najbolj povezala?
Tombola, ker smo vsi skupaj gledali kdo bo zmagal. Bilo je smešno, ker je ena gospa kar zakričana tombola ampak ni bila. (OI13)
7. Katera aktivnost je bila najbolj zabavna?
Risanje pred domom. Stanovalce smo peljali ven in naredili velik krog. Potem smo jih vprašali kaj naj jim narišemo in smo risali. Jaz sem risala rože.(OI14)Direktorica je narisala »ristanc« in smo skakali. Potem je narisala še krog in smo se šli »zemljo krast«. So rekli, da so se take igre igrali tudi včasih.(OI15)
8. Kaj si se novega naučila?
Da starejši tudi poznajo veliko iger in da imajo veliko zgodb. Povedali so tudi, da se otroci sedaj ne igrajo več teh iger in da so jih pozabili.(OI16)
9. Kako si se pri sodelovanju počutila?
Bilo mi je zelo, zelo lepo. Mislim, da bom delala v domu, ko bom velika.(OI17) Rada bi pomagala drugim.(OI18)
10. Kaj novega si spoznala?
Mislim, da je v domu tako, kot če greš v internat. Dobiš nove prijatelje in poskrbijo zate. Moja sestra je bila v internatu.(OI19)Nekateri stari ljudje so res prijazni in imajo zelo, zelo radi otroke. (OI20)
11. V kolikšni meri misliš, da si izboljšala življenje starejših?
Pomagala sem jim, da jim ni bilo dolgčas. (OI21)Počutili so se bolje in bili so bolj srečni. Ko sem potem še prihajala potem še večkrat so me pozdravljali.(OI22)
12. Kako misliš, da so medgeneracijsko sodelovanje občutili starejši?
Bili so srečni. Rekli so, da naj še pridem. Ena gospa je rekla, da sem kot njena vnukinja.(OI23)
13. Kako bi medgeneracijsko sodelovanje lahko še izboljšali?

Da bi vseh pet dni, vsake počitnice in vse poletne počitnice.(OI24)

14. Kaj ti je najbolj ostalo v spominu?

Gospod, ki je ves čas spraševal, kje je njegova mama. Terapevtka je rekla, da ni to nič hudega, da to počne zato, ker včasih malo pozabi. Zapomnila sem si tudi, da je prvo pravilo pozdravljanje, spoštovanje, prijaznost in da delamo tako, kot hočemo, da se dela z nami.(OI25)

15. Zakaj bi se ponovno udeležila medgeneracijskega sodelovanja?

Zato, ker mi je bilo všeč. Veliko zabavnega sem se naučila(OI26)in veliko novih ljudi sem spoznala.(OI27)

16. Je šola v katero hodiš sodelovala v projektu Skupaj smo večji?

Ja.(OI28)

17. Se spomniš katerega drugega projekta, ki je povezoval otroke in starejše?

Ne. Lahko bi kaj organizirali. Jaz bi sodelovala.(OI29)

9.1.10. INTERVJU 10

1. Kako si preživljala počitnice pred organiziranim medgeneracijskim sodelovanjem v centru starejših Notranje Gorice?

Bila sem doma. Imam sestro dvojčico in dva brata, ki sta tudi dvojčka. Skupaj nas je čuvala babi.(OK1)

2. Kje si dobil informacijo o medgeneracijskem sodelovanju?

Mami naju je s sestro prijavila, da je bil doma mir, ker je rekla, da bo babi ušla. (OK2)

3. Kako si bila zadovoljna z medgeneracijskim sodelovanjem?

Bilo mi je zelo všeč. Videla sem Roka, ki je od moje mami fant. Mi živimo skupaj.(OK3)Pomagala sem in se igrala. (OK4)

4. Katera aktivnost ti je bila najbolj všeč?

Ko smo pihali balončke. Stanovalci so imeli ene vaje in so pihali tudi balončke in potem smo jih pihali tudi mi.(OK5)

5. Kako je potekalo sodelovanje med vami otroci in stanovalci centra?

Pomagali smo si in se smejali.(OK6)Jaz sem dobila eno gospo in je bila prav težka, ko sem jo vozila z vozičkom. Potem so mi pomagali in je bilo lažje. (OK7)

6. Katera aktivnost je vas otroke in stanovalce najbolj povezala?

Ne vem. Povsod je bilo lepo. Najbolj mi je bilo všeč, da smo šli skupaj tudi na sladoled(OK8)in da smo izdelali zapestnico prijateljstva.(OK9)

7. Katera aktivnost je bila najbolj zabavna?

Ko smo gledali skupaj en smešen film. Eni so rekli, da nič ne slišijo. Eni so rekli, da je preveč naglas.(OK10)Tudi, ko smo zajca peljali ven je bilo v redu.(OK11)Vse je bilo v redu.(OK12)

8. Kaj si se novega naučila?

Zlata pravila. Mami je rekla, da bodo tudi doma zlata pravila. Za seboj smo vedno pospravili in počistili. (OK13)

9. Kako si se pri sodelovanju počutila?

Dobro. Bila sem srečna in vesela.(OK14)

10. Kaj novega si spoznala?

Da so nekateri tudi skupaj v sobi. En mož in ena žena ali pa ena ženska in v drugi sobi moški ali po dva moška skupaj in dve ženski skupaj.(OK15)In se kar razumejo. (OK16)In vedno moraš potrkat preden greš v sobo.(OK17)

11. V kolikšni meri misliš, da si izboljšal življenje starejših?

Verjetno sem ga. Eni so bili zelo srečni. Jaz sem tudi bila. In moja mami tudi.(OK18)

12. Kako misliš, da so medgeneracijsko sodelovanje občutili starejši?

Bilo jim je zabavno. (OK19)

13. Kako bi medgeneracijsko sodelovanje lahko še izboljšali?

Če bi bilo večkrat(OK20)in če bi še večkrat dobili kakšno nagrado, če si priden.(OK21)

14. Kaj ti je najbolj ostalo v spominu?

Da smo imeli nastop za te ljudi. Eni smo peli, eni so plesali, oni so gledali in ploskali. Radi imajo glasbo in otroke.(OK22)

15. Zakaj bi se ponovno udeležil medgeneracijskega sodelovanja?

Zato, ker je bilo zabavno. (OK23)In dobila sem nove prijatelje.(OK24) In tudi pomagali smo.(OK25)

16. Je šola v katero hodiš sodelovala v projektu Skupaj smo večji?

Ne vem.(OK26)

17. Se spomniš katerega drugega projekta, ki je povezoval otroke in starejše?

Ne.(OK27)

9.2. Priloga 2: Kodiranje intervjujev z otroci

Št. izjave	Izjava	Koda	kategorija	Nadkategorija	Tema
OA1	<i>Bila sem doma.</i>	Doma			Preživljanje časa doma
OA2	<i>Zjutraj sem dolgo spala.</i>	Dolgo spanje			Preživljanje časa doma
OA3	<i>Potem sem gledala televizijo.</i>	Gledanje TV			Preživljanje časa doma
OA4	<i>Predenj sta starša prišla domov sem hitro malo pospravila.</i>	Pospravljanje			Preživljanje časa doma
OA5	<i>To mi je predlagala mami, ki je v centru zaposlena.</i>	Predlog mame	Razlog za udeležbo		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
OA6	<i>Pred pričetkom in udeležbo sem tudi sama večkrat omenila, da bi bilo to dobro. Da bi šla z mami v službo.</i>	Zdi se dobra ideja	Razlog za udeležbo		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
OA7	<i>Bilo mi je zelo všeč</i>	Všeč	Pozitivno		Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
OA8	<i>Hrana v centru je dobra. Boljša, kot v šoli</i>	Dobra hrana	Pozitivno		Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
OA9	<i>Pomagala sem pri varstvu mlajših otrok. Že naslednji dan sem imela vse okrog vratu.</i>	Pomoč pri varstvu mlajših otrok	Sodelovanje med vrstniki		Aktivnosti
OA10	<i>Starejši so bili otrok veseli</i>	Stari veseli otrok	Za stanovalce		Občutki
OA11	<i>Za vse je bilo dobro.</i>	Dobro za vse	Za vse udeležene	Vpliv na kakovost življenja	Učinki
OA12	<i>Najbolj mi je bilo všeč, ko smo iskali skriti zaklad</i>	Iskanje skritega zaklada		Najljubše otrokom	Aktivnosti
OA13	<i>in ko smo šli s stanovalci na sprehod</i>	Sprehod s stanovalci		Najljubše otrokom	Aktivnosti
OA14	<i>Pa še žoganje s stanovalci na terasi mi je bilo zabavno.</i>	Žoganje s stanovalci		Najljubše otrokom	Aktivnosti
OA15	<i>Vse je bilo dobro.</i>	Vse je bilo dobro			Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
OA16	<i>Stanovalcem smo otroci pomagali tako, da smo jih pospremili na telovadbo, v delovno in fizioterapijo in na praznovanja, stvari, ki so se dogajale.</i>	Spremljanje stanovalcev na aktivnosti	Sodelovanje med generacijami		Aktivnosti
OA17	<i>Skupaj smo bili povsod.</i>		Sodelovanje med		Aktivnosti

			generacijami		
OA18	<i>Mislim, da je bilo to takrat, ko smo imeli delavnico na kateri nas je ena gospa učila kako se izdelava slika s servetkom.</i>	Stanovalka uči otroke izdelave	Otroci	Aktivnosti, ki so jih najbolj povezale	Aktivnosti
OA19	<i>Enkrat smo bili pa skupaj na pikniku in smo se kar objemali.</i>	Objemanje na pikniku	Otroci	Aktivnosti, ki so jih najbolj povezale	Aktivnosti
OA20	<i>Podajanje z vodnimi balončki.</i>	Podajanje z vodnimi balončki			Aktivnosti
OA21	<i>Veliko. Postala sem bolj potrpežljiva</i>	Potrpežljivost	Osebna pridobitev		Novo znanje
OA22	<i>Razumem kako je, če ima nekdo demenco.</i>	Znanje o demenci	Splošno znanje		Novo znanje
OA23	<i>Zelo mi je bilo všeč. Počutila sem se koristna</i>	Koristnost			Občutki
OA24	<i>Da imaš lahko tudi stare ljudi za prijatelje</i>	Stari ljudje prijatelji		Osebna pridobitev	Novo znanje
OA25	<i>Da lahko vsak podari malo svojega časa in nekomu polepša trenutek</i>	S časom, ki si ga vzamemo polepšamo dan		Osebna pridobitev	Novo znanje
OA26	<i>Mislim, da sem ga. Vsaj poizkušala sem</i>	Poskušala	Otroci stanovalcem	Vpliv na kakovost življenja	Učinki
OA27	<i>Ja, sem ga. Mislim, da sem kar dobro izboljšala.</i>	Dobro izboljšala		Vpliv na kakovost življenja	Učinki
OA28	<i>Povedali so, da so zelo veseli, ker smo z njimi.</i>	Stanovalci povejo, da so veseli otrok		Vpliv na kakovost življenja	Učinki
OA29	<i>Ena gospa je povedala, da ima vnukinjo, ki jo še nikoli ni videla.</i>	Stik z otroci nadomestilo za vnuke		Vpliv na kakovost življenja	Učinki
OA30	<i>Ne vem. Meni je bilo to všeč.</i>	Nič sprememb			Izboljšanje programa medgeneracijskega sodelovanja
OA31	<i>Morda, če bi se vsak dan igrali z vodnimi balončki</i>	Igra z vodnimi balončki	Več igre		Izboljšanje programa medgeneracijskega sodelovanja
OA32	<i>Ena gospa, ki je imela plastičnega dojenčka in se je z njim pogovarjala, kot da je pravi. Sem videla, da ga ima zelo rada. Ves čas ga je objemala in poljubljala.</i>	Plastičen dojenček			
OA33	<i>Ker mi je bilo zelo všeč.</i>	Všeč	Razlog za ponovno udeležbo		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
OA34	<i>Ker sem s svojo mami</i>	Z mamami v	Razlog za		Udeležba na

	<i>v službi.</i>	službi	ponovno udeležbo		medgeneracijskem sodelovanju
OA35	<i>Ker sem se marsikaj naučila.</i>	Novo znanje	Razlog za ponovno udeležbo		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
OA36	<i>Bilo je zabavno.</i>	Zabavno	Razlog za ponovno udeležbo		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
OA37	<i>Dobila sem nove prijatelje.</i>	Novi prijatelji	Razlog za ponovno udeležbo		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
OA38	<i>Ja, je. (sodelovanje šole v medgeneracijskih projektih)</i>	Skupaj smo večji	Sodelovanje šole		Sodelovanje v drugih medgeneracijskih projektih
OA39	<i>Sama sem sodelovala tudi v projektu Mala pozornost za veliko veselje, ko smo pisali pisma za stanovalce centra starejših Notranje Gorice.</i>	Mala pozornost za veliko veselje			Sodelovanje v drugih medgeneracijskih projektih
	Izjava	Koda	Kategorija	Nadkategorija	Tema
OB1	<i>Zjutraj sem spala.</i>	Spanje			Preživljanje časa doma
OB2	<i>Potem sem šla do babice</i>	Obisk babice			Preživljanje časa doma
OB3	<i>Tam sem gledala televizijo dokler niso prišli starši iz službe.</i>	Gledanje TV			Preživljanje časa doma
OB4	<i>Včasih sem se kregala s sestro, ki me je izzivala.</i>	Kreganje s sovrstniki			Preživljanje časa doma
OB5	<i>Mami je domov prinesla liste na katerih je pisalo kaj bo v njeni službi.</i>	Povabilo mame	Razlog za udeležbo		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
OB6	<i>Zelo sem bila zadovoljna.</i>	Zadovoljna	Pozitivno		Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
OB7	<i>Zabavno je bilo. Včasih tudi smešno.</i>	Zabavno	Pozitivno		Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
OB8	<i>Umetniške urice ali urice ustvarjanja s stanovalkami.</i>	Ustvarjalne delavnice		Najljubše otrokom	Aktivnosti
OB9	<i>Najprej smo se spoznavali potem smo otroci pomagali starejšim. Včasih do dvigala ali na telovadbo ali kaj drugega.</i>	Pomoč starim		Sodelovanje med generacijami	Aktivnosti
OB10	<i>In tudi učili so nas.</i>	Učenje od starih		Sodelovanje med generacijami	Aktivnosti
OB11	<i>Ne vem za druge. Jaz sem šla eni gospe brati v sobo in mi je povedala, da je bila</i>	Branje		Aktivnosti, ki so jih najbolj povezale	Aktivnosti

	<i>učiteljica in da je imela otroke rada. Bilo mi je lepo</i>				
OB12	<i>En gospod je ves čas klel. Nič ni bilo in je klel. Bilo je tako smešno ampak smo se zadrževali, da se nismo smejali.</i>	Preklinjanje gospoda		Najljubše otrokom	Aktivnosti
OB13	<i>Da je potrebno vsako osebo prijazno pozdraviti</i>	Pozdravljanje	O domu		Novo znanje
OB14	<i>Da se v domu ne teče.</i>	Ne tečemo	O domu		Novo znanje
OB15	<i>Da se ne sme kričati</i>	Ne kričimo	O domu		Novo znanje
OB16	<i>Da se starejše spoštuje</i>	Spoštovanje starih	O stari generaciji		Novo znanje
OB17	<i>Da nekemu lahko pomagam</i>	Lahko pomagam	Osebna pridobitev		Novo znanje
OB18	<i>Da se s starejšimi dela počasi. Ne moreš hiteti.</i>	Počasi se dela	O stari generaciji		Novo znanje
OB19	<i>Kolikor sem ga lahko.</i>	Kolikor ga je lahko		Vpliv na kakovost življenja	Učinki
OB20	<i>Bili so srečni. Eni so kar jokali, ko smo se skupaj igrali.</i>	Jok sreče		Vpliv na kakovost življenja	Učinki
OB21	<i>Če bi bilo še več otrok</i>	Več otrok			Izboljšanje programa medgeneracijskega sodelovanja
OB22	<i>En gospod mi je rekel, da sem najlepša punčka</i>				
OB23	<i>Da se še kaj naučim</i>	Novo znanje			Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
OB24	<i>pomagam starejšim</i>	Pomoč starejšim			Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
OB25	<i>se družim z novimi prijatelji.</i>	Novi prijatelji			Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
OB26	<i>Ja. Najprej smo sodelovali samo otroci in potem sem izvedela, da sodelujejo tudi starejši</i>	Skupaj smo večji	Sodelovanje šole		Sodelovanje v drugih medgeneracijskih projektih
OB27	<i>Pisma za starejše. Jaz sem nekaj narisala, ker je rekla mami, da se lahko tudi riše.</i>	Mala pozornost za veliko veselje			Sodelovanje v drugih medgeneracijskih projektih

Št. izjave	Izjava	Koda	Kategorija	Nadkategorija	Tema
OC1	<i>Bila sem doma. S sestro sva čakali, da naju mami pokliče po telefonu.</i>	Doma			Preživljanje časa doma
OC2	<i>Enkrat sva se stepli. Drugače sva se kaj igrali.</i>	Igra			Preživljanje časa doma
OC3	<i>Mami je poklicala sodelavka in ji povedala, da gre njena hčerka z njo v dom. Potem smo se še mi zmenili in je mami dovolila.</i>	Povabimo mamine sodelavke	Razlog za udeležbo		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
OC4	<i>Zelo.(Zadovoljstvo z medgeneracijskim sodelovanjem)</i>	Zadovoljna	Pozitivno		Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
OC5	<i>Vozički so bili težki ampak smo vseeno pomagali. Najprej jih je bilo težko peljati in potem sem se navadila.</i>	Trud kljub težkim vozičkom	Pozitivno		Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
OC6	<i>Všeč mi je bilo za rojstne dneve, ko so oni nastopali.</i>	Nastopi ob rojstnih dnevih		Najljubše otrokom	Aktivnosti
OC7	<i>Ko smo imeli sladoledno zabavo</i>	Sladoledna zabava		Najljubše otrokom	Aktivnosti
OC8	<i>Jaz sem brala, ker slabo berem in so rekli, da bi bilo dobro da bi brala.</i>	Branje	Sodelovanje med generacijami		Aktivnosti
OC9	<i>To je bilo dobro zame in za njih. Eni ne vidijo</i>	Branje		Za otroke in stare	Učinki
OC10	<i>Žoganje, ker si podal žogo tistemu, kateremu si hotel. Eni so ploskali, eni žoge niso dali nazaj.</i>	Žoganje	Otroci	Aktivnosti, ki so jih najbolj povezale	Aktivnosti
OC11	<i>Ene take vaje, ko smo pihali balončke. Vsak je dobil svoje in potem smo pihali. Gospe so se smejale.</i>	Pihanje balonov	Otroci	Aktivnosti, ki so jih najbolj povezale	Aktivnosti
OC12	<i>Da se vsakega pozdravi.</i>	Pozdravljanje	Osebna pridobitev		Novo znanje
OC13	<i>Mislim, da malo boljše berem.</i>	Boljše branje	Osebna pridobitev		Novo znanje
OC14	<i>Izvedela sem kaj delajo delavci.</i>	Delo delavcev	O delu v domu		Novo znanje
OC15	<i>Lepo. Mislim, bila sem vesela.</i>	Vesela			Občutki
OC16	<i>Da je v domu veliko starih.</i>	V domu veliko starih	Znanje o stari populaciji		Novo znanje
OC17	<i>Mislim, da so bili veseli.</i>	Veseli		Vpliv na kakovost življenja	Učinki

OC18	<i>Bili so veseli in srečni.</i>	Srečni		Vpliv na kakovost življenja	Učinki
OC19	<i>Če bi še večkrat pripeljali psa. Da ga oni božajo. In da ga sprehajamo.</i>	Večkrat pripeljati psa			Izboljšanje programa medgeneracijskega sodelovanja
OC20	<i>Ko smo na terasi postavili bazenček z vodo. Potem so nekateri namakali noge in špricali z vodo. Čisto sem bila premočena, ko sem šla zraven.</i>	Bazen		Najljubše otrokom	Aktivnosti
OC21	<i>Da bi bila skupaj s prijatelji.</i>	Novi prijatelji	Razlog za ponovno udeležbo		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
OC22	<i>in bi pomagali starim</i>	Pomoč starim	Razlog za ponovno udeležbo		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
OC23	<i>Ja. Mi smo narisali veliko risb.</i>	Skupaj smo večji	Sodelovanje šole		Sodelovanje v drugih medgeneracijskih projektih
OC24	<i>Mi smo delili darila za starejše. Ta Božiček za en dan jih je prinesel. Jaz sem kljukala imena in priimke. Bilo je lepo. Eni stari so jokali.</i>	Božiček za en dan			Sodelovanje v drugih medgeneracijskih projektih

Št. izjave	Izjava	Koda	Kategorija	Nadkategorija	Tema
OD1	<i>Gledala sem risanke</i>	Gledanje risank			Preživljanje časa doma
OD2	<i>Včasih sem igrala igrico na tablici.</i>	Igranje igrice na tablici			Preživljanje časa doma
OD3	<i>Mami mi je povedala</i>	Predlog mame	Razlog za udeležbo		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
OD4	<i>Všeč mi je bilo. Zabavala sem se.</i>	Všeč	Pozitivno		Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
OD5	<i>Telovadba s starimi</i>	Telovadba s starimi			Aktivnosti
OD6	<i>Eni smo šli na ene delavnice, drugi na druge.</i>				Aktivnosti
OD7	<i>Mi smo jim pomagali ali smo kaj naredili za njih.</i>				Aktivnosti
OD8	<i>Barvanje kamenčkov</i>			Aktivnosti, ki so jih najbolj povezale	Aktivnosti
OD9	<i>Sprehajanje.</i>	Sprehod s stanovalci		Aktivnosti, ki so jih najbolj povezale	Aktivnosti
OD10	<i>Žoganje. Dobro so lovili in metali</i>	Žoganje	Sodelovanje med generacijami	Najljubše aktivnosti	Aktivnosti
OD11	<i>Delati mozaik</i>	Delati mozaik	Splošno znanje		Novo znanje
OD12	<i>Dobro.</i>	Dobro počutje			Občutki
OD13	<i>Da lahko vsi pomagamo.</i>	Vsi lahko pomagamo	Osebna pridobitev		Novo znanje
OD14	<i>Pomagala sem</i>	Pomoč	Otrok	Vpliv na kakovost življenja	Učinki
OD15	<i>Eni gospe sem šla po očala, ker ni videla</i>	Iskanje očal	Otrok	Vpliv na kakovost življenja	Učinki
OD16	<i>Srečni so bili</i>	Sreča	Otrok	Vpliv na kakovost življenja	Učinki
OD17	<i>Ne vem. Dobro je bilo. Mi smo sodelovali</i>	Sodelovanje otrok			Izboljšanje programa medgeneracijskega sodelovanja
OD18	<i>Ko sem šla pogledat kaj dela moja mami.</i>				
OD19	<i>Bila je prijazna in pogovarjala se je z drugimi. Potem je eno gospo hranila. Rekla je, da gospa ne more jesti sama</i>	Delo mame	Osebna pridobitev		Novo znanje
OD20	<i>Zato, ker je zabavno in nisi sam</i>	Druženje	Razlog za ponovno udeležbo		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju

OD21	<i>In hitreje mine</i>	Hitro mine čas	Razlog za ponovno udeležbo		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
OD22	<i>Ja. (Sodelovanje šole v projektu skupaj smo večji)</i>	Skupaj smo večji	Sodelovanje šole		Sodelovanje v drugih medgeneracijskih projektih
OD23	<i>Na naši šoli smo zbirali plišaste igrače za stanovalce tega doma</i>	Zbiranje pliškotov			Sodelovanje v drugih medgeneracijskih projektih

Št. izjave	Izjava	Koda	Kategorija	Nadkategorija	Tema
OE1	<i>Veliko stvari sem počel.</i>	Veliko stvari počel			Preživljanje časa doma
OE2	<i>Enkrat sem gledal televizijo.</i>	Gledanje TV			Preživljanje časa doma
OE3	<i>Šel sem do babi na počitnice.</i>	Počitnice pri babici			Preživljanje časa doma
OE4	<i>Mami me je vprašala, če bi šel</i>	Predlog mame	Razlog za udeležbo		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
OE5	<i>Vesel sem bil, da sem prišel</i>	Veselje	Pozitivno		Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
OE6	<i>Vse mi je bilo všeč</i>	Všeč	Pozitivno		Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
OE7	<i>Križanke sem rad reševal</i>	Reševanje križank			Aktivnosti
OE8	<i>ali pa pobarvanke barval.</i>	Barvanje pobarvank			Aktivnosti
OE9	<i>Mi smo jim pomagali.</i>	Pomoč otrok		Sodelovanje med generacijami	Aktivnosti
OE10	<i>Skupaj smo se družili.</i>	Druženje		Sodelovanje med generacijami	Aktivnosti
OE11	<i>Vse.</i>	Vse		Aktivnosti, ki so jih najbolj povezale	Aktivnosti
OE12	<i>Ena gospa mi je dala čokolado. Ker sem pomagal pri križanki</i>	Stanovalka da čokolado		Aktivnosti, ki so jih najbolj povezale	Aktivnosti
OE13	<i>To je bilo. Samo, da pomislim. To je bilo, ko smo šli skupaj na sprehod. Eni so bili hitro, eni so šli čisto počasi. Eni so se kar obrnili in smo potem tekli za njimi.</i>	Sprehod s stanovalci		Najljubše otrokom	Aktivnosti
OE14	<i>Da se starejše spoštuje. Eni so</i>	Spoštovanje starih	Osebna pridobitev		Novo znanje

	<i>žalostni, ker nimajo nikogar.</i>				
OE15	<i>Bilo je zelo zabavno</i>	Zabavno			Občutki
OE16	<i>Srečen sem bil, da sem prišel in pomagal.</i>	Srečen, ker pomaga			Občutki
OE17	<i>Ko bom velik bom fizioterapevt.</i>	Poklicna želja	Osebna pridobitev		Novo znanje
OE18	<i>Da se moraš gibati, če hočeš biti gibčen.</i>	Moraš gibati, če hočeš bit gibčen	Splošno znanje		Novo znanje
OE19	<i>Ja, sem</i>	Izboljšanje	Stanovalcem	Vpliv na kakovost življenja	Učinki
OE20	<i>Tudi jaz sem srečen.</i>	Srečen	Otrokom	Vpliv na kakovost življenja	Učinki
OE21	<i>Za njih je dobro. In za nas. Za vse je v redu</i>	Za vse dobro	Otrokom in stanovalcem	Vpliv na kakovost življenja	Učinki
OE22	<i>Ne vem. Meni je bilo všeč</i>	Nič ni potrebno izboljšati			Izboljšanje programa medgeneracijskega sodelovanja
OE23	<i>Ena gospa, ki je pljuvala po tleh. To je drugače prepovedano.</i>				
OE24	<i>Pa še, da smo se veliko smejali in se veselili.</i>	Smeh in veselje	Pozitivno		Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
OE25	<i>Zato, da bi lahko pomagal drugim</i>	Pomoč drugim	Razlog za ponovno udeležbo		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
OE26	<i>in da mi doma ne bi bilo preveč dolgčas.</i>	Da doma ne bi bil dolgčas	Razlog za ponovno udeležbo		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
OE27	<i>Ne vem.</i>	Ne ve			Sodelovanje v drugih medgeneracijskih projektih
OE28	<i>Ne spomnim se. Mislim, da so šli otroci enkrat v dom na obisk.</i>	Obisk v domu			Sodelovanje v drugih medgeneracijskih projektih

Št. izjave	Izjava	Koda	kategorija	Nadkategorija	Tema
OF1	<i>Dolgo sem spala</i>	Dolgo spanje			Preživljanje časa doma
OF2	<i>potem sem se kaj igrala</i>	Igranje			Preživljanje časa doma
OF3	<i>Če je bila babi doma sem šla do nje. Če je bila v službi, sem</i>	Obisk babice			Preživljanje časa doma

	<i>počakala doma, da je kdo prišel.</i>				
OF4	<i>Prijateljica je v šoli povedala, da je njo mami prijavila in da gre, ker bo zabavno.</i>	Pove prijateljica	Razlog za udeležbo		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
OF5	<i>Zelo, zelo mi je bilo všeč</i>	Všeč	Pozitivno		Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
OF6	<i>Veliko sem božala zajčka</i>	Božanje zajca		Najljubše otrokom	Aktivnosti
OF7	<i>Pomagala sem starim</i>	Pomoč stanovalcem		Sodelovanje med generacijami	Aktivnosti
OF8	<i>Igrali smo se in se zabavali</i>	Igra in zabava	Pozitivno		Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
OF9	<i>Hmmmm ... ne vem. Najboljše mi je bilo, ko smo šli skupaj na sprehod. Jaz sem peljala eno gospo, ki je imela s seboj dojenčka. In se je kar pogovarjala z njim. Mami mi je povedala, da je to zato, ker misli, da je pravi.</i>	Spremstvo na sprehodu	Sodelovanje med generacijami	Najljubše otrokom	Aktivnosti
OF10	<i>Mislím, da smo se mi nekaj naučili</i>	Nekaj naučili	Osebna pridobitev		Novo znanje
OF11	<i>in tudi oni so se naučili nekaj neumnosti od nas.</i>	Neumnost od otrok		Stanovalci	Novo znanje
OF12	<i>Pomagali smo jih voziti</i>	Pomoč pri prevozu			Aktivnosti
OF13	<i>ali pa smo kaj pripravili, da smo potem skupaj izdelali kaj lepega. Kakšen mozaik ali kaj kar se reže</i>	Skupno ustvarjanje			Aktivnosti
OF14	<i>Mislím da, ko smo jedli skupaj</i>	Skupni obroki	Otroci	Aktivnosti, ki so najbolj povezale	Aktivnosti
OF15	<i>Smo se tudi veliko pogovarjali</i>	Pogovor	Otroci	Aktivnosti, ki so najbolj povezale	Aktivnosti
OF16	<i>Hrana mi je bila všeč. Sem se tako najedla, da sem hotela potem kar počivat.</i>	Hrana	Pozitivno		Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
OF17	<i>Najbolj zabavno je bilo, ko smo se igrali na vrtu in</i>	Igra na vrtu	Sodelovanje med vrstniki	Najljubše otrokom	Aktivnosti
OF18	<i>ko smo risali za stanovalce s kredo.</i>	Risanje za stanovalce	Sodelovanje med	Najljubše otrokom	Aktivnosti

	<i>Pred centrom smo naredili pravo razstavo. Jaz sem narisala metulje.</i>		generacijami		
OF19	<i>Da obstajajo zlata pravila. Ta pravila so zato, da se ljudi ne moti.</i>	Pravila so, da se ne mori ljudi	O domu		Novo znanje
OF20	<i>Ne sme se kričati, tekati, razgrajati, uničevati.</i>	Mir	O domu		Novo znanje
OF21	<i>Moraš pozdraviti vsakega človeka</i>	Pozdraviti vsakega človeka	O domu		Novo znanje
OF22	<i>in mu pomagati, če mu lahko</i>	Pomagati človeku, če lahko	O domu		Novo znanje
OF23	<i>Zelo dobro</i>	Dobro počutje			Občutki
OF24	<i>Sem ugotovila, da že veliko znam</i>	Že veliko zna	Osebna pridobitev		Novo znanje
OF25	<i>in da so ljudje srečni, če jim pomagaš</i>	Ljudje so srečni, če jim pomagaš			Novo znanje
OF26	<i>Da se lahko tudi stari ljudje zabavajo in veliko smejejo.</i>	Se znajo zabavati in smejeti	O stari generaciji		Novo znanje
OF27	<i>Da moraš hodit štiri leta v šolo, ko končaš osnovno šolo, če hočeš biti medicinska sestra.</i>	Izobrazba za medicinsko sestro	Zaposleni		Novo znanje
OF28	<i>Mislím, da sem ga dobro izboljšala</i>	Ja	Stanovalcem	Vpliv na kakovost življenja	Učinki
OF29	<i>in tudi oni so ga izboljšali meni</i>	Stanovalci izboljšali njej	Otrokom	Vpliv na kakovost življenja	Učinki
OF30	<i>Sem rekla mami, da sem vesela, da živimo skupaj z našim dedijem in babico.</i>	Vesela, da živijo skupaj s starimi starši	Osebna pridobitev		Novo znanje
OF31	<i>Mislím, da so bili srečni, da smo prišli. So rekli, da imajo tudi oni doma otroke.</i>	Rekli, da imajo tudi doma otroke	Stanovalcem	Vpliv na kakovost življenja	Učinki
OF32	<i>Ene gospe so nam dajale bombone. Mislím, da zato, ker so bile srečne</i>	Stanovalke dajale bombone, ker so bile srečne	Stanovalkam	Vpliv na kakovost življenja	Učinki
OF33	<i>Da bi imeli še več iger na prostem. Ali iger z vodnimi balončki</i>	Več iger na prostem			Izboljšanje medgeneracijskega sodelovanja
OF34	<i>In da bi lahko še večkrat prišli.</i>	Bolj pogosto			Izboljšanje medgeneracijskega sodelovanja
OF35	<i>Da sem šla</i>				Aktivnosti

	<i>pogledat mojo mami, ko je delala. Ena gospa je rekla, da je moja mami dobra ženska in da je prijazna. Jaz sem pa rekla, da vem da je.</i>				
OF36	<i>Aja, zapomnila sem si, da se zajčku ne sme dajati preveč hrane, ker lahko zboli.</i>	Zajcu se ne sme dajati preveč hrane		Splošno znanje	Novo znanje
OF37	<i>Da bi bila z novimi prijateljicami</i>	Druženje z novimi prijatelji	Razlog za ponovno udeležbo		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
OF38	<i>in bi skupaj risale in se zabavale</i>	Risanje in zabava	Razlog za ponovno udeležbo		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
OF39	<i>In zato, ker mi je bilo všeč.</i>	Bilo všeč	Razlog za ponovno udeležbo		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
OF40	<i>Ja, jaz sem narisala res veliko risb. Moja mami je risala v službi, skupaj s stanovalci, ker so tudi oni risali za ta projekt</i>	Skupaj smo večji	Sodelovanje šole		Sodelovanje v drugih medgeneracijskih projektih
OF41	<i>Ne.</i>	Ne			Sodelovanje v drugih medgeneracijskih projektih

Št. izjave	izjava	Koda	kategorija	Nadkategorija	Tema
OG1	<i>Če je imela mami dopust smo šli v Bosno.</i>	Izlet v Bosno			Preživljanje časa doma
OG2	<i>Drugače smo bili doma</i>	Doma			Preživljanje časa doma
OG3	<i>Potem sem šel malo okrog bloka</i>	Igra pred blokom			Preživljanje časa doma
OG4	<i>ali gledal televizijo</i>	Gledanje TV			Preživljanje časa doma
OG5	<i>Mami mi je povedala kaj bo in sem rekel, da bi šel pogledati. Potem sem ostal.</i>	Predlog mame	Razlog za udeležbo		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
OG6	<i>Bilo mi je dobro. Veliko starih ljudi sem videl. Eni so bili res zelo stari, eni niso bili tako hudo stari.</i>	Stik s starimi	Pozitivno		Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
OG7	<i>Všeč mi je bilo, ker so bili veseli,</i>	Veselje stanovalcev, ko	Pozitivno		Vrednotenje medgeneracijskega

	<i>ko sem prišel.</i>	je prišel			sodelovanja
OG8	<i>Eni so si zapomnili kako mi je ime</i>	Stanovalci so si zapomnili ime	Pozitivno		Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
OG9	<i>Tombola</i>	Tombola		Najljubše otrokom	Aktivnosti
OG10	<i>Vsi smo pomagali razdeliti listke in krogce in potem smo bili za mizo in pomagali. Gledali smo te številke in jih pomagali postavljati na listke.</i>	Pomoč pri tomboli		Najljubše otrokom	Aktivnosti
OG11	<i>Gospa X je zmagala in potem je dala pol nagrade meni. Čokolado sem razdelil tudi ostalim. Nisem je pojedel sam.</i>				
OG12	<i>Zjutraj smo imeli najprej zajtrk in potem smo šli pomagati tem, ki pomagajo voziti stare ljudi na telovadbo in na druge stvari. Bilo nas je več skupaj in je bilo prav zabavno. Ves čas smo malo pomagali.</i>	Pomoč pri prevozu		Sodelovanje med generacijami	Aktivnost
OG13	<i>Mislím, da je bilo to, ko smo risali risbe in smo jih potem podarili starim. Nekaj teh risb smo tudi nalepili in naredili razstavo. Zelo rad barvam pobarvanke.</i>	Risanje risb, ki so jih podarili stanovalcem		Aktivnosti, ki so jih najbolj povezale	Aktivnost
OG14	<i>Igre na vrtu,</i>	Igre na vrtu		Sodelovanje med generacijami	Aktivnost
OG15	<i>žoganje,</i>	žoganje		Sodelovanje med generacijami	Aktivnost
OG16	<i>sprehajanje.</i>	sprehajanje		Sodelovanje med generacijami	Aktivnost
OG17	<i>Sem podal žogo in potem mi je ena stara gospa ni hotela vrniti. Ne</i>	Žoganje		Sodelovanje med generacijami	Aktivnost

	<i>vem, ali ni vedela ali kaj, da jo mora dati nazaj. Potem sem vzel še eno žogo in jo vrgel drugi stari gospe in ona jo je vrnila in se smejala.</i>				
OG18	<i>Da se bom žogal tudi z mojo mami, ko bo stara. Ker se tudi stari lahko igrajo. In direktorica je rekla, da nisi nikoli preveč star, da bi se zabaval in smejal in imel prijatelje.</i>	Nikoli nisi preveč star, da bi se zabaval in imel prijatelje	O stari generaciji		Novo znanje
OG19	<i>Lepo. Srečen sem bil, ker se mi zdi, da sem naredil nekaj dobrega. Sem mislil, da bom šel samo zato, da bo meni lepo ampak mislim, da je tudi starim lepo</i>	Srečen, da je naredil nekaj dobrega	Osebna pridobitev		Občutki
OG20	<i>Veliko. Eni nimajo vsak dan koga, da bi jih kam peljal. Eni so bolj mirni, eni se več smejijo. Eni govorijo kakšne smešne stvari ali se jezijo, ko ni nič narobe</i>	Različni posamezniki	O stari generaciji		Novo znanje
OG21	<i>Zanimivo je v domu. Ko bom star, bom šel v dom</i>	Ko bo star, bo šel v dom	Osebna pridobitev		Novo znanje
OG22	<i>A če sem pomagal? Ja mislim, da sem zelo pomagal. Mislim, da so tudi zaradi mene srečni.</i>	Bili so srečni		Vpliv na kakovost življenja	Učinki
OG23	<i>Ne vem. Mislim, da jim je bilo všeč. Eni so bili zelo veseli, ko smo jih vozili, eni so rekli, da bi šli nazaj v sobo. Ampak smo jih kar odpeljali na</i>	Meni, da jim je bilo všeč		Vpliv na kakovost življenja	Učinki

	<i>telovadbo.</i>				
OG24	<i>Če bi imeli še več iger z vodnimi baloni</i>	Vodni balončki	Več iger		Izboljšanje programa medgeneracijskega sodelovanja
OG25	<i>in še več sladolednih zabav</i>	Več sladolednih zabav			Izboljšanje programa medgeneracijskega sodelovanja
OG26	<i>Sladoledna zabava, ko smo na vrtu dajali sladoled v lončke in potem dajali to stanovalcem. Lončki so bili tako lepi. Sladoled je bil zelo dober. Stanovalci so bili srečni.</i>	Sladoledna zabava			Najbolj ostalo v spominu
OG27	<i>Da bi se še zabaval in družil</i>	Da bi se družili	Ponovna udeležba		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
OG28	<i>Da bi bil z drugimi tukaj in se imel lepo.</i>	Da bi se imeli lepo	Ponovna udeležba		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
OG29	<i>Ja, vsi smo risali. Jaz sem narisal dva prijatelja, ki se držita za roke.</i>	Skupaj smo večji	Sodelovanje šole		Sodelovanje v drugih medgeneracijskih projektih
OG30	<i>Ne vem.</i>	Ne ve			Sodelovanje v drugih medgeneracijskih projektih

Št. Izjave	Izjava	Koda	Kategorija	Nadkategorija	Tema
OH1	<u><i>Bila sem doma</i></u>	Doma			Preživljanje časa doma
OH2	<u><i>sem spala, potem sem si pripravila za jesti</i></u>	Dolgo spanje			Preživljanje časa doma
OH3	<u><i>Potem me je klicala mami, da mi je kaj naročila. In ko sta prišla z očijem domov smo bili skupaj.</i></u>	Preživljanje časa s starši			Preživljanje časa doma
OH4	<u><i>Mami je dobila prijavnico v službi in me je vprašala, če hočem iti</i></u>	Predlog mame	Razlog za udeležbo		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
OH5	<u><i>Zelo mi je bilo všeč</i></u>	Všeč	Pozitivno		Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
OH6	<u><i>Ene punce sem že od prej poznala, ker hodijo na našo šolo, ene</i></u>	Dobra družba	Pozitivno		Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja

	<i>sem spoznala na novo. Vse pa so bile zelo v redu.</i>				
OH7	<i>Vse mi je bilo všeč. Lepo mi je bilo, ko smo šli po celem domu in si ogledali vse prostore</i>	Ogled doma		Najljubše otrokom	Aktivnosti
OH8	<i>En dan smo spoznavali poklice in smo obiskali tudi mojo mami v kuhinji.</i>	Spoznavanje poklicev		Najljubše otrokom	Aktivnosti
OH9	<i>Lepo je bilo tudi to, da smo se družili s starejšimi ljudmi in jim pomagali.</i>	Druženje s stanovalci		Najljubše otrokom	Aktivnosti
OH10	<i>Mi smo jim pomagali, da so šli na telovadbo.</i>	Spremljanje stanovalcevna aktivnosti		Sodelovanje med generacijami	Aktivnosti
OH11	<i>Pomagali smo jih pri delavnicah v delovni terapiji.</i>	Pomoč pri delavnicah		Sodelovanje med generacijami	Aktivnosti
OH12	<i>Ko smo šli na sprehod smo jih vozili z vozičkom.</i>			Sodelovanje med generacijami	Aktivnosti
OH13	<i>Jaz sem eni gospe brala v njeni sobi</i>			Sodelovanje med generacijami	Aktivnosti
OH14	<i>Ko smo se pogovarjali in se malo bolje spoznali. Eni so govorili o svojem življenju, družini, otrocih. Spraševali so nas o šoli in če imamo kakšnega bratca ali sestrico.</i>	Pogovor o življenjih		Aktivnosti, ki so jih najbolj povezale	Aktivnosti
OH15	<i>Meni je bilo najbolj všeč, ko smo se sprehajali. Ena gospa je vzela s seboj tudi dojenčka. Bil je plastičen</i>	Sprehod		Njaljubše otrokom	Aktivnosti
OH16	<i>In tudi, ko smo izdelovali voščilnice je bilo lepo. Potem smo to lahko vzeli domov.</i>	Izdelovanje voščilnic		Najljubše otrokom	Aktivnosti
OH17	<i>Starejši ne marajo preveč hrupa. Eni slabo</i>	Ne marajo preveč hrupa	O stari generacij		Novo znanje

	<i>slišijo ampak ne marajo, da otroci norijo. Mi smo bili mirni in pridni, ker smo se tako tudi dogovorili</i>				
OH18	<i>Zelo dobro.</i>	Dobri			Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
OH19	<i>Všeč mi je bilo, da smo si izdelali nalepke z imenom, da so nas vsi lahko poklicali po imenu in tudi sama sem si lažje zapomnila imena drugih.</i>	Nalepke z imeni, da so si jih zapomnili			Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
OH20	<i>Ko sem pomagala drugim sem se počutila koristno. Mislim, da smo bili vsi srečni in zadovoljni.</i>	Koristna		Otrok	Občutki
OH21	<i>Da se v domu za stare veliko dogaja. Če se hočeš družiti se družiš. Če hočeš nekaj delati, delaš.</i>	Veliko dogajanja je v domu	Življenje v domu		Novo znanje
OH22	<i>Če hočeš mir ga tudi lahko imaš.</i>	Če hočeš mir, ga lahko imaš	Življenje v domu		Novo znanje
OH23	<i>In stari so zelo veseli otrok.</i>	Stari imajo radi otroke	Stara generacija		Novo znanje
OH24	<i>Izvedela sem še, da je treba nekaterim noge povijati</i>	Nekaterim je potrebno povijati noge	Stara generacija		Novo znanje
OH25	<i>Mislim, da sem ga izboljšala. Mami mi je povedala, da je ena gospa spraševala po meni in da ji je rekla, da sem pridna.</i>	Stanovalka pove mami, da je pridna		Vpliv na kakovost življenja	Učinki
OH26	<i>Srečni so bili in zadovoljni. Eni so me vabili, da naj še pridem. Potem tudi sem.</i>	Srečni in zadovoljni stanovalci		Vpliv na kakovost življenja	Učinki
OH27	<i>Morda, če bi bilo še več otrok in še več varuhinj. Potem bi nas še več pomagalo.</i>	Več otrok in zaposlenih			Izboljšanje programa medgeneracijskega sodelovanja

OH28	<u>Da smo skupaj počeli veliko stvari.</u>	Skupno	Sodelovanje med generacijami	Najljubše otrokom	Aktivnosti
OH29	<u>Da sem dobila nove prijateljice in se tudi slišimo po telefonu.</u>	Novi prijatelji		Osebna pridobitev	Novo znanje
OH30	<u>Naučila sem se ustvarjati slike s papirnatimi prtički.</u>	Ustvarjanje slike s papirnatimi prtički		Ročne spretnosti	Novo znanje
OH31	<u>Zato, da ne bi bila sama doma. Da bi bila blizu mami in z novimi prijatelji.</u>	Druženje	Razlog za ponovno udeležbo		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
OH32	<u>In tudi zato, da bi pomagala drugim.</u>	Pomoč drugim	Razlog za ponovno udeležbo		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
OH33	<u>Da. Vsi razredi so risali in sodelovali. Sodelovali smo tudi z domom v katerem je bilo več delavnic.</u>	Skupaj smo večji	Sodelovanje šole		Sodelovanje v drugih medgeneracijskih projektih
OH34	<u>Ne.</u>	ne	Drugi medgeneracijski projekti		

Št izjave	Izjava	Koda	Kategorija	Nadkategorija	Tema
OI1	<u>Bila sem doma.</u>	Doma			Preživljanje časa doma
OI2	<u>Če je bila mami doma, me je oči peljal zjutraj k njej in sem bila z njo.</u>	Pri mami			Preživljanje časa doma
OI3	<u>Drugače sem bila sama doma, ker je oči največkrat delal dopoldan. Če sem bila doma sem bila na tablici</u>	Tablica			Preživljanje časa doma
OI4	<u>in potem sem peljala psa ven</u>	Sprehod s psom			Preživljanje časa doma
OI5	<u>Oči mi je povedal, da gresta tudi dve prijateljici. Potem sem se odločila, da bi šla še jaz.</u>	Oče			Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
OI6	<u>Zelo mi je bilo všeč</u>	Zelo všeč	Pozitivno		Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
OI7	<u>Veliko smo bili zunaj. Ko smo šli na sprehod pa</u>	Sprehod		Sodelovanje med generacijami	Aktivnosti

	<i>sem poleg lahko vzela tudi svojega psa</i>				
OI8	<i>Hrana v dom mi je zelo všeč, rada jem tu.</i>				Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
OI9	<i>Iskanje skritega zaklada</i>	Iskanje skritega zaklada		Najljubše otrokom	Aktivnosti
OI10	<i>En drugemu smo pomagali.</i>	Pomoč eden drugemu		Sodelovanje med generacijami	Aktivnosti
OI11	<i>Oni so nas kaj naučili. Na primer, glede branja ali slovnice ali pa glede ustvarjanja.</i>	Učenje od stanovalcev		Sodelovanje med generacijami	Aktivnosti
OI12	<i>Mi smo jim pomagali in se z njimi igrali.</i>	Pomoč		Sodelovanje med generacijami	Aktivnosti
OI13	<i>Tombola, ker smo vsi skupaj gledali kdo bo zmagal. Bilo je smešno, ker je ena gospa kar zakričana tombola ampak ni bila.</i>	Tombola	Sodelovanje med generacijami	Aktivnosti, ki so jih najbolj povezale	Aktivnosti
OI14	<i>Risanje pred domom. Stanovalce smo peljali ven in naredili velik krog. Potem smo jih vprašali kaj naj jim narišemo in smo risali. Jaz sem risala rože.</i>	Risanje pred domom		Najljubše otrokom	Aktivnosti
OI15	<i>Direktorica je narisala »ristanc« in smo skakali. Potem je narisala še krog in smo se šli »zemljo krast«. So rekli, da so se take igre igrali tudi včasih.</i>	Stare igre	Sodelovanje med generacijami	Najljubše otrokom	Aktivnosti
OI16	<i>Da starejši tudi poznajo veliko iger in da imajo veliko zgodb. Povedali so tudi, da se otroci sedaj ne igrajo več teh iger in da so jih pozabili.</i>	Stari poznajo veliko iger	O stari generaciji		Novo znanje
OI17	<i>Bilo mi je zelo, zelo lepo. Mislim, da bom delala v</i>	Navdušenje nad delom v domu			Občutki

	<i>domu, ko bom velika.</i>				
OI18	<i>Rada bi pomagala drugim.</i>	Pomoč drugim			Občutki
OI19	<i>Mislím, da je v domu tako, kot če greš v internat. Dobiš nove prijatelje in poskrbijo zate. Moja sestra je bila v internatu.</i>	Dobiš nove prijatelje	O domu		Novo znanje
OI20	<i>Nekateri stari ljudje so res prijazni in imajo zelo, zelo radi otroke.</i>	Prijazni, imajo radi otroke	O stari generaciji		Novo znanje
OI21	<i>Pomagala sem jim, da jim ni bilo dolgčas.</i>	Preganjanje dolgčasa		Vpliv na kakovost življenja	Učinki
OI22	<i>Počutili so se bolje in bili so bolj srečni. Ko sem potem še prihajala potem še večkrat so me prepoznali in me pozdravljali.</i>	Srečni, prepoznali		Vpliv na kakovost življenja	Učinki
OI23	<i>Bili so srečni. Rekli so, da naj še pridem. Ena gospa je rekla, da sem kot njena vnukinja.</i>	Rekli naj še pride		Vpliv na kakovost življenja	Učinki
OI24	<i>Da bi vseh pet dni, vsake počitnice in vse poletne počitnice</i>	Bolj pogosto			Izboljšanje programa medgeneracijskega sodelovanja
OI25	<i>Gospod, ki je ves čas spraševal, kje je njegova mama. Terapevtka je rekla, da ni to nič hudega, da to počne zato, ker včasih malo pozabi. Zapomnila sem si tudi, da je prvo pravilo pozdravljanje, spoštovanje, prijaznost in da delamo tako, kot hočemo, da se dela z nami.</i>	Potrebno spoštovanje, prijaznost	O stari generaciji		Novo znanje
OI26	<i>Zato, ker mi je bilo všeč. Veliko zabavnega sem se</i>	Novo znanje	Ponovna udeležba		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju

	<i>naučila</i>				
OI27	<i>in veliko novih ljudi sem spoznala.</i>	Novi prijatelji	Ponovna udeležba		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
OI28	<i>Ja. (projekt Skupaj smo večji)</i>	Skupaj smo večji	Sodelovanje šole		Sodelovanje v drugih medgeneracijskih projektih
OI29	<i>Ne. Lahko bi kaj organizirali. Jaz bi sodelovala.</i>	Ne, ampak želja po sodelovanju			Sodelovanje v drugih medgeneracijskih projektih

OK1	<i>Bila sem doma. Imam sestro dvojčico in dva brata, ki sta tudi dvojčka. Skupaj nas je čuvala babi.</i>	Čuva babica			Preživljanje časa doma
OK2	<i>Mami naju je s sestro prijavila, da je bil doma mir, ker je rekla, da bo babi ušla.</i>	Prijavi mama	Razlog za udeležbo		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
OK3	<i>Bilo mi je zelo všeč. Videla sem Roka, ki je od moje mami fant. Mi živimo skupaj.</i>	Zelo všeč	Pozitivno		Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
OK4	<i>Pomagala sem in se igrala.</i>	Pomoč in igra			Aktivnosti
OK5	<i>Ko smo pihali balončke. Stanovalci so imeli ene vaje in so pihali tudi balončke in potem smo jih pihali tudi mi.</i>	Pihanje balonov	Sodelovanje med generacijami	Najljubše otrokom	Aktivnosti
OK6	<i>Pomagali smo si in se smejali</i>	Pomoč in smeh	Sodelovanje med generacijami		Aktivnosti
OK7	<i>Jaz sem dobila eno gospo in je bila prav težka, ko sem jo vozila z vozičkom. Potem so mi pomagali in je bilo lažje</i>	Trud pri vožnji vozičkov	Sodelovanje med generacijami		Aktivnosti
OK8	<i>Ne vem. Povsod je bilo lepo. Najbolj mi je bilo všeč, da smo šli skupaj tudi na sladoled</i>	Sladoled		Aktivnosti, ki so najbolj povezale	Aktivnosti
OK9	<i>in da smo izdelali zapetnico</i>	Izdelovanje zapetnice		Aktivnosti, ki so najbolj	Aktivnosti

	<i>prijateljstva.</i>	prijateljstva		povezale	
OK10	<i>Ko smo gledali skupaj en smešen film. Eni so rekli, da nič ne slišijo. Eni so rekli, da je preveč naglas.</i>	Gledanje filma	Sodelovanje med generacijami	Najljubše otrokom	Aktivnosti
OK11	<i>Tudi, ko smo zajca peljali ven je bilo v redu.</i>	Zajec		Najljubše otrokom	Aktivnosti
OK12	<i>Vse je bilo v redu.</i>	Vse v redu		Najljubše otrokom	Aktivnosti
OK13	<i>Zlata pravila. Mami je rekla, da bodo tudi doma zlata pravila. Za seboj smo vedno pospravili in počistili.</i>	Skrb za red in čistočo	Osebna pridobitev		Novo znanje
OK14	<i>Dobro. Bila sem srečna in vesela</i>	Srečna in vesela			Občutki
OK15	<i>Da so nekateri tudi skupaj v sobi. En mož in ena žena ali pa ena ženska in v drugi sobi moški ali po dva moška skupaj in dve ženski skupaj.</i>	Živijo v različnih sobah	O življenju v domu		Novo znanje
OK16	<i>In se kar razumejo.</i>	Se dobro razumejo	O življenju v domu		Novo znanje
OK17	<i>In vedno moraš potrkat preden greš v sobo.</i>	Trkanje pred vstopom v sobo	O življenju v domu		Novo znanje
OK18	<i>Verjetno sem ga. Eni so bili zelo srečni. Jaz sem tudi bila. In moja mami tudi.</i>	Sreča vseh		Vpliv na kakovost življenja	Učinki
OK19	<i>Bilo jim je zabavno</i>	Zabavno		Vpliv na kakovost življenja	Učinki
OK20	<i>Če bi bilo večkrat</i>	Bolj pogosto			Izboljšanje programa medgeneracijskega sodelovanja
OK21	<i>in če bi še večkrat dobili kakšno nagrado, če si priden.</i>	Nagrada za pridnost			Izboljšanje programa medgeneracijskega sodelovanja
OK22	<i>Da smo imeli nastop za te ljudi. Eni smo plesali, oni so gledali in ploskali. Radi imajo glasbo in otroke.</i>	Nastop otrok	Sodelovanje med generacijami	Najljubše otrokom	Aktivnosti
OK23	<i>Zato, ker je bilo</i>	Zabavno	Razlog za		Udeležba na

	<i>zabavno.</i>		ponovno udeležbo		medgeneracijskem sodelovanju
OK24	<i>In dobila sem nove prijatelje.</i>	Novi prijatelji	Razlog za ponovno udeležbo		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
OK25	<i>In tudi pomagali smo.</i>	Pomoč otrok	Razlog za ponovno udeležbo		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
OK26	<i>Ne vem. (Skupaj smo večji)</i>	Ne ve	Sodelovanje šole		Sodelovanje v drugih medgeneracijskih projektih
OK27	<i>Ne.</i>	Ne			Sodelovanje v drugih medgeneracijskih projektih

9.3. Priloga 3: Intervjuji s stanovalci

9.3.1. INTERVJU 1

1. Kako ste prosti čas preživljali pred organiziranim medgeneracijskim sodelovanjem v centru starejših Notranje Gorice?
Poizkušala sem se vključiti v programe. (SA1) Čas sem posvetila ročnim delom. Rada sem risala na ploščice oziroma delala papirno tehniko.(SA2) Se občasno vključila na pevske vaje.(SA3)
2. Kje oziroma od koga ste dobili informacijo o medgeneracijskem sodelovanju? *Povedale so mi zaposlene. Delovna terapevtka me je obvestila. (SA4)*
3. Kako ste bili zadovoljni z medgeneracijskim sodelovanjem?
Zelo, zelo zadovoljna. (SA5) Bili so polni znanja, luštni, prijazni, sprejemali so kar znamo mi. (SA6) Hoteli so se učiti. Oni od nas, mi od njih. (SA7)
4. Katera aktivnost vam je bila najbolj všeč?
Najbolj mi je bilo všeč, ko sem jim kazala kako se riše na ploščice. (SA8) Lepo je bilo družiti se z njimi in jim modrovati. (SA9) Kontakti so bili prijetni. Veliko smeha in veselja. (SA10)
5. Kako je potekalo sodelovanje med vami stanovalci centra in otroci?
Otroci so nas zelo poslušali, imeli komentarje. (SA11) Veliko je bilo vprašanj. Na primer, zakaj smo tukaj. (SA12) Najbolj sem si zapomnila fantka Tiana. Potem sem ga predstavila še možu. Z njim sta klepetala in debatirala. Mislim, da se ga je zgodba o moževi poškodbi dotaknila. (SA13) Mož je bil izredno vesel sogovornika. (SA14)
6. Katera aktivnost je vas stanovalce in otroke najbolj povezala?
Najbolj so nas povezale zgodbe. Vsak ima svojo zgodovino. Tako zavzeto so poslušali kaj smo počeli, ko smo bili mladi in kaj vse se nam je zgodilo. Kje smo bili zaposleni, koliko otrok imamo. (SA15)
7. Katera aktivnost je bila najbolj zabavna?
Mene veliko stvari zabava. Jaz se sprostim in živim. Pozabim, da sem stara. V družbi otrok se počutim mladostna in razigrana, kot so oni. (SA16) Težko je reči kaj je bilo tisto najlepše, ker je bilo vse lepo in zabavno. (SA17)
8. Ste se kaj novega naučili?
Ja, naučila sem se reševati križanke. (SA18) Postala sem prava gospa. (SA19) Končno sem našla čas zase. (SA20) Z otroci smo tudi prepevali. Naučili so me nove pesmi in zelo mi je bilo všeč, ker so bili razigrani, pravi veseljaki. (SA21) Veliko smo se sprehajali. (SA22)
9. Kako ste se pri sodelovanju počutili?
Oh, jaz sem bila čisto medena. (SA23) Rada imam otroke. (SA24) Bi rekla, da sem noter padla, ker sem se počutila, kot oni. (SA25) Izreden dogodek je bil, ko smo posneli plesni video Deospacito. Neznansko sem uživala. (SA26)
10. Ste kaj novega spoznali?
Ja, sem. Spoznala sem, da imajo otroci veliko domišljije in da so vedno dobre volje. (SA27) In to, da je druženje dobro za vse, za nas starejše in otroke. (SA28)
11. Menite, da ste vplivali na življenja otrok s katerimi ste sodelovali?

Mislím, da sem. Povedala sem jim nekaj ganljivih reči iz svojega življenja. Vsak trenutek je potrebno ceniti in živeti. (SA29)

12. Kako mislite, da so medgeneracijsko sodelovanje občutili otroci?
Zagotovo so občutili razumno, premišljeno. (SA30) Mislím, da jim je bilo zanimivo in poučno zanje. (SA31) Povedali so, da imajo tudi oni babice in da jim je hudo, če vidijo da je zbolela ali da je zelo stara. (SA32) Sem rekla otroku, da naj kar poboža svojo babico, da bo zelo vesela, če bo prijazen in nežen z njo. (SA33)
13. Kako bi medgeneracijsko sodelovanje lahko še izboljšali?
Mislím, da bi bilo dobro, če bi bilo to sodelovanje še bolj pogosto. Tudi stari ljudje se spreminjamo, en dan smo bolj, naslednji dan ne. (SA34)
14. Kaj vam je najbolj ostalo v spominu?
Najbolj mi je všeč, da so otroci videli, da sem oseba, da nisem bav bav. Srečna sem bila, da so me otroci sprejeli. (SA35)
15. Če in zakaj bi se ponovno udeležili medgeneracijskega sodelovanja?
Seveda da bi. Z veseljem in srcem. To pa zato, ker imam otroke rada. V njihovi bližini postanem bolj vesela oseba. Tudi sama se malo potrudim, da se nasmejem in sem vedra. (SA36)
16. Ste sodelovali v projektu Skupaj smo večji?
Seveda, ves mesec smo risali. Najprej sami in potem še z otroci. (SA37) Tudi na osnovno šolo sem šla risati. (SA38) Med temi učenci in nami so bili tudi dobri pogovori. Dobro sodelovanje za višji cilj. (SA39)
17. Se spomnite katerega drugega projekta, ki je povezoval vas, druge starejše in otroke? Ja, super projekt je bil tudi »Pliško zate«. (SA40) Zelo solidaren projekt, ki je razveselil vse, tako tiste, ki do dali, kot tiste, ki so prejeli. (SA41)

9.3.2. INTERVJU 2

1. Kako ste prosti čas preživljali pred organiziranim medgeneracijskim sodelovanjem v centru starejših Notranje Gorice?
Običajno sem brala. (SB1) poslušala glasbo po radiu(SB2) ter se sprehajala. (SB3)
2. Kje oziroma od koga ste dobili informacijo o medgeneracijskem sodelovanju?
Nikjer nisem zasledila čeprav so menda bila obvestila. Sama sem jih zagledala in vprašala, kaj so ti za eni otroci. Razveselila sem se jih. (SB4)
3. Kako ste bili zadovoljni z medgeneracijskim sodelovanjem?
Zelo, zelo mi je bilo všeč. Prava osvežitev. (SB5)
4. Katera aktivnost vam je bila najbolj všeč?
Vse mi je bilo všeč. Predvsem njihovo obnašanje, energija, igrivost, smeh (solze sreče). (SB6)
5. Kako je potekalo sodelovanje med vami stanovalci centra in otroci?
Lepo smo se imeli. (SB7) Neka deklica, ki je imela težave... vsak je pozdravil, tako lepo. Življenje je bilo lepo, pomlajeno. (SB8) Imeli so manire in to mi je bilo všeč. (SB9)
6. Katera aktivnost je vas stanovalce in otroke najbolj povezala?

Jaz sem zanje pripravila eno pesmico, želela sem nekaj prispevati. Tako sem odšla do njih in jim recitirala. Strašno so bili veseli. Mene pa se je dotaknilo, ker so me tako poslušali. (SB10)

7. Katera aktivnost je bila najbolj zabavna?

Ko pridejo mladi ljudje v hišo je to poseben dogodek. Všeč mi je bilo, da imajo radi stare ljudi. Vzeli so nas za svoje. Sem si mislila, da imajo sigurno še žive babice, ker imajo tak občutek za ljudi. Zabavno jih je bilo gledati kako nas opazujejo in so čisto domači. (SB11)

8. Ste se kaj novega naučili?

Seveda. Vedno se da kaj naučiti. Predvsem pa je vse odvisno od nas, od našega odnosa do njih.(SB12)

9. Kako ste se pri sodelovanju počutili?

Bila sem presenečena, v pozitivnem smislu. Pozitiven občutek, da so k nam prihajali ti mladi ljudje. (SB13)

10. Ste kaj novega spoznali?

To, da so to osebe, ki imajo ljudi rade. Z veseljem sem to občutila in spoznala. (SB14)

11. Menite, da ste vplivali na življenje otrok s katerimi ste sodelovali?

O tem sicer nisem premišljevala ampak lahko da sem. Oni so videli, da smo mi navadni ljudje in nič drugega, nič slabega. Jaz imam otroke rada. Bila sem učiteljica, taka sem, rada imam ljudi. Moji dijaki me še vedno obiskujejo, potem sem delala prav si mislim.(SB15)

12. Kako mislite, da so medgeneracijsko sodelovanje občutili otroci?

Upam, da so bili srečni tako, kot mi. In da so se naučili, da lahko otroci in stari, dobro sodelujemo. (SB16)

13. Kako bi medgeneracijsko sodelovanje lahko še izboljšali?

Mislim, da ste na pravi poti. Vse je bilo dobro organizirano in izpeljano. (SB17)Vsi smo bili srečni in se iz tega nekaj naučili. Čas je bil kvalitetno izrabljen.(SB18)

14. Kaj vam je najbolj ostalo v spominu?

Splošna razigranost, ki nas je poživila. Vzdušje je bilo izredno prijetno. Upam, da ohranimo sodelovanje. Danes smo še pri brihti, jutri ne vemo kaj prinese dan. Lepo je imeti nekoga ob sebi. (SB19)

15. Če in zakaj bi se ponovno udeležili medgeneracijskega sodelovanja?

Zaradi dobrega občutka. Lepo je, če te sprejmejo osebe, ki so iskrene in tople. Tudi sama imam otroke, vnuke. Sicer so že odrasli, zato pa se razveselim vseh otrok, ki me obiščejo. (SB20)

16. Ste sodelovali v projektu Skupaj smo večji?

Seveda, namen je bil dober. Veliko risb smo narisali in odtisnili. (SB21)

17. Se spomnite katerega drugega projekta, ki je povezoval vas, druge starejše in otroke? V našem centru smo prejeli od otrok igrače. Jaz jo imam na svoji postelji. Tam me čuva in dela družbo. Lepo je sodelovati. (SB22)

9.3.3. INTERVJU 3

1. Kako ste prosti čas preživljali pred organiziranim medgeneracijskim sodelovanjem v centru starejših Notranje Gorice?
Hodila sem na različne stvari. Rada sem brala (SC1) in se udeleževala vsega kar je možno. Če hočeš lahko najdeš nekaj zase in za svojo dušo. (SC2)
2. Kje oziroma od koga ste dobili informacijo o medgeneracijskem sodelovanju?
Otroke sem videla. Bil je živ žav, kar se mi je zdelo prijetno in me je pritegnilo. Otroci poživijo življenje. Potem smo se srečevali na aktivnostih in hodniku. (SC3)
3. Kako ste bili zadovoljni z medgeneracijskim sodelovanjem?
Zelo sem bila zadovoljna. Otroci se na ta način tudi vzgajajo, vidijo da ni vse tako enostavno. (SC4)
Sodelovanje z otroci je izjemno dobra zadeva, ki ti pomaga da se počutiš dobro. Vzdušje je podobno, kot ko pridejo kužki vendar to niso kužki. Veselo je. (SC5)
4. Katera aktivnost vam je bila najbolj všeč?
Všeč mi je bilo, da so bili prisotni na telovadbi. (SC6) *Zanimivo je bilo, ko smo se pogovarjali.* (SC7) *Ali, ko so nam pomagali in nas peljali, da smo bili malo hitrejši.* (SC8) *Sprehodi so tudi bili nekaj posebnega.* (SC9)
5. Kako je potekalo sodelovanje med vami stanovalci centra in otroci?
Veliko smo se pogovarjali, eni so bili bolj zgovorni, drugi manj. Predvsem je šlo za sodelovanje. Nikakršnih predsodkov niso imeli. (SC10) *Naše sodelovanje je bilo vzgojno za oboje.* (SC11)
6. Katera aktivnost je vas stanovalce in otroke najbolj povezala?
Pogovori. Jaz konkretno sem jim povedala o sebi, kaj sem počela, kaj sem rada delala, kaj se mi je kaj pomembnega zgodilo. (SC12)
7. Katera aktivnost je bila najbolj zabavna? Vse je bilo lepo.
Zabavno je bilo, ko so pripravili nastop. Potrudili so se, prepevali, plesali. (SC13)
8. Ste se kaj novega naučili?
Sigurno. Spomnila sem se svojih otrok in tega, da smo morali tudi mi otroke nekam vključiti, ko smo imeli delo. Vse možnosti smo iskali ali jih celo pustili same. Ideja o tem, da pride otrok s teboj je vsekakor dobra, ker si brez skrbi. Veš, da je vse urejeno. (SC14)
9. Kako ste se pri sodelovanju počutili?
V redu. Meni je bilo lušno. Otroci prinesejo življenje. Bili so različnih starosti in nič se niso kregali. Izredno so bili kulturni. (SC15)
10. Ste kaj novega spoznali?
Da gre čas prehitro. Ga je treba kar izkoristiti in porabiti za pomembne reči. (SC16)
11. Menite, da ste vplivali na življenja otrok s katerimi ste sodelovali?
Upam, da sem. Povedala sem jim nekaj zanimivih reči in upam, da so si kaj zapomnili. Na primer, da se je potrebno učiti in da se učimo vse življenje. Tudi jaz od njih čeprav sem že stara. (SC17)
12. Kako mislite, da so medgeneracijsko sodelovanje občutili otroci?
Za njih je bilo zabavno in verjetno jim je bilo tudi lepo saj so bili blizu staršev. Kolikor smo se pogovarjali so mi povedali, da so starše tudi obiskali in videli kaj pravzaprav počnejo. Opazovali so

odnos, prijaznost in skrbnost. To se verjetno potem prenese tudi na otroke, da vidijo kako je treba. Pozitiven zgled je pomemben. (SC18)

13. Kako bi medgeneracijsko sodelovanje lahko še izboljšali?

Meni je bilo všeč. Morda bi vprašali še otroke. Kolikor sem videla so bili tudi oni zadovoljni in nekateri niso hoteli domov. Neki fantek je celo rekel, da bo domov vzel eno babico. (SC19)

14. Kaj vam je najbolj ostalo v spominu?

Naša druženja na vrtu. Enkrat smo se žogali, drugič pogovarjali, tretjič imeli delavnico in tako vsakič nekaj drugega, da je bilo zanimivo in zabavno za vse nas. (SC20)

15. Če in zakaj bi se ponovno udeležili medgeneracijskega sodelovanja?

Zato, ker sem ugotovila, da imam lahko tudi mlajše prijatelje. Otroke imam strašno rada in všeč mi je, če me poslušajo in kaj vprašajo. (SC21)

16. Ste sodelovali v projektu Skupaj smo večji?

Sem. Kolikor sem lahko sem risala in menda smo postavili rekord. (SC22)

17. Se spomnite katerega drugega projekta, ki je povezoval vas, druge starejše in otroke? V tem centru mi je strašno všeč, da sodelujemo z vrtci, šolami, fakultetami in na splošno z vsemi, ki nas radi obišejo. Otrok in vseh ostalih se vedno razveselimo. (SC23) Zanimiv projekt je bil tudi »Mala pozornost za veliko veselje«. Jaz sem na primer dobila čudovito pismo z risbo. To je moral pripraviti otrok, ker je bilo tako pisano in pristrčno. Podpisana je bila Tjaša. (SC24)

9.3.4. INTERVJU 4

1. Kako ste prosti čas preživljali pred organiziranim medgeneracijskim sodelovanjem v centru starejših Notranje Gorice?

Obiskovala sem različne stvari, ki jih v tem centru ni malo. Praktično hodim na vse dejavnosti. (SD1)

2. Kje oziroma od koga ste dobili informacijo o medgeneracijskem sodelovanju?

O obiskovanju otrok sem prebrala na oglasni deski. (SD2) Potem nas je delovna terapevtka spomnila še na telovadbi. Na telovadbi nas vsak dan spomnijo glede tekočega programa. (SD3)

3. Kako ste bili zadovoljni z medgeneracijskim sodelovanjem?

Zelo, zelo sem bila zadovoljna. Imam občutek, da otroci zdravijo. S svojo mladostjo, energijo nam omogočijo, da se vživimo v njihovo razpoloženje. (SD4)

4. Katera aktivnost vam je bila najbolj všeč?

Razne igrice. (SD5) Ko so pripravili nastop za nas stanovalce. (SD6) Tudi za otroke je to dobro saj razvijajo veščine nastopanja, krepijo samozavest, premagujejo strah. (SD7)

5. Kako je potekalo sodelovanje med vami stanovalci centra in otroci?

Družili smo se na vseh dogodkih, skupaj smo preživljali čas, se učili drug od drugega. (SD8) Otroci so starejšim pomagali. Mi smo jih komandirali (smeh). (SD9)

6. Katera aktivnost je vas stanovalce in otroke najbolj povezala?

Bilo je več takšnih aktivnosti. Pri tomboli smo bili razdeljeni tako, da sta po dva otroka pomagala pri eni mizi in vse je bilo lažje. Pomagali so premikati kroge in spremljali, da smo vse delali prav. Oni so tudi komaj čakali, da pridemo do konca in dobimo zmagovalca. (SD10)

7. Katera aktivnost je bila najbolj zabavna?
Mislim, da je bilo to žoganje na vrtu. Barvaste žoge so nam podajali in enkrat smo povedali sadež, drugič zelenjavo ali ime ali predmet. Kar dobro smo razmigali sive celice. (SD11)
8. Ste se kaj novega naučili?
Ja, da ni pomembno koliko si star. Kljub letom se lahko zabavaš, na ves glas smeješ in si to kar si ti. Tudi če si morda že pozabil kako se to dela. Če imaš okrog sebe mladost se kar prebudiš, če le si dovoliš. (SD12)
9. Kako ste se pri sodelovanju počutili?
Super. Mlajša, kot sem v resnici (smeh). (SD13)
10. Ste kaj novega spoznali?
Da je vključevanje otrok v dom za stare izredno dobra zadeva saj se otroci učijo od nas starih in mi se učimo od njih. (SD14)
11. Menite, da ste vplivali na življenja otrok s katerimi ste sodelovali?
Tega ne vem. So pa oni vplivali name (jok-ganjenost). Spomniš se na svoje drage, kako si se imel lepo z njimi, podoživiš lepe trenutke. Si za trenutek predstavljaš, da si ponovno mlad. (SD15)
12. Kako mislite, da so medgeneracijsko sodelovanje občutili otroci?
Vsi otroci imajo babice, verjetno ne živijo z njimi in potem pridejo v okolje kjer je starih ljudi veliko, to je tudi priložnost, da spoznajo, da so lahko stari ljudje dobri, prijazni in povsem v redu. Drugače se lahko otroci starih tudi bojijo. (SD16)
13. Kako bi medgeneracijsko sodelovanje lahko še izboljšali?
Težko rečem. To kar smo imeli in imamo mi je neverjetno in res dobra praksa. Upam, da je tako tudi drugje. (SD17)
14. Kaj vam je najbolj ostalo v spominu?
To, da ni bilo slabe volje, razgrajanja. Ko sem objemala otroke jim ni bilo neprijetno. Objeli so me nazaj. Bila sem tako srečna in ganjena. (SD18)
15. Če in zakaj bi se ponovno udeležili medgeneracijskega sodelovanja?
Ker je to enkratna priložnost, da si dopustiš ponovno postati otroško razigran. Če hočeš lahko ponovno poiščem otroka v sebi. (SD19)
16. Ste sodelovali v projektu Skupaj smo večji?
Seveda. Še sodelujemo. Čakamo na zaključek. Vsi skupaj smo ponosni, da smo postali del nečesa velikega. Nečesa kar bo, ko nas več ne bo. Tako to je. (SD20)
17. Se spomnite katerega drugega projekta, ki je povezoval vas, druge starejše in otroke? *V našem centru je bilo že veliko projektov v katerih smo bili povezani stari in otroci. Enkrat smo sodelovali z gimnazijkami, drugič s študentkami Fakultete za socialno delo, predvsem pa z našimi, ki nas obiščejo pogosto, otroci zaposlenih.* (SD21) *Drugače smo skupaj risali.* (SD22) *Od osnovnošolcev smo prejeli darila, lepe igrače.* (SD23) *V prazničnem času niso pozabili na nas in smo prav vsi prejeli pisma in risbe.* (SD24) *Ves čas nas razveseljujejo tudi razstave, ki jih za nas pripravijo otroci iz OŠ Brezovica in OŠ Vrhnika. Verjamem, da bo še veliko stvari v katerih bomo povezani.* (SD25)

9.3.5. INTERVJU 5

1. Kako ste prosti čas preživljali pred organiziranim medgeneracijskim sodelovanjem v centru starejših Notranje Gorice?
Hodim na vse vendar ne vedno. Grem takrat kadar me kaj posebej interesira. (SE1) *Rada poslušam glasbo.* (SE2) *Cimri pomagam pri telovadbi in pri drugih rečeh, da jo malo motiviram.* (SE3) *Sicer sem vedno pozorna na to kaj se bo dogajalo.* (SE4)
2. Kje oziroma od koga ste dobili informacijo o medgeneracijskem sodelovanju?
Ko sem bila na kavi sem slučajno ujela, da pridejo čez nekaj dni otroci. Najprej sem si mislila kaj bo sedaj to. Da bo morda kakšen hrup ali da ne bo miru. Potem sem se malo bolj pozanimala in ugotovila, da prihajajo zato, da bi z nami preživljali prosti čas med počitnicami. (SE5)
3. Kako ste bili zadovoljni z medgeneracijskim sodelovanjem?
Uf, zelo. Seveda. Medgeneracijsko sodelovanje je nekaj najlepšega. (SE6) *Otrok opazuje kako je s starejšimi in kako bo nekoč tudi on sam.* (SE7) *Otroci se naučijo spoštovanja starejših. Dobijo širino, razvijejo dober odnos do nas. Zavedati se začnejo, da smo tudi mi ljudje tako, kot oni in da smo lahko še vedno zabavni tudi, če smo malo zgubani ali sitni.* (SE8)
4. Katera aktivnost vam je bila najbolj všeč?
Aktivnosti je bilo veliko. Najbolj sem imela zamar, da se nas niso bali. (SE9) *Všeč mi je bilo, da so nas brez težav prijeli za roko. Da smo se skupaj družili. Da so druge starejše, ki so bili na invalidskih vozičkih peljali na aktivnosti ali iz njih na kavo, sprehod, v sobo.* (SE10) *Všeč mi je bilo druženje, pogovor, to čebrnanje in nedolžen smeh. Zanimivo je bilo, da ni bilo nikomur nerodno niti čudno, da smo imeli svoje težave. Nekateri s sluhom, drugi z vidom. Spet drugi z gibanjem.* (SE11)
5. Kako je potekalo sodelovanje med vami stanovalci centra in otroci?
Skupaj smo bili aktivni in pomagali en drugemu. Oni nam, mi njim. Neke vrste vzajemnost (SE12) *čprav otroci tega niso razumeli tako, kot mi, ampak mislim, da so hoteli narediti nekaj dobrega. In tudi so že s tem, da so sploh hoteli priti s svojimi starši.* (SE13)
6. Katera aktivnost je vas stanovalce in otroke najbolj povezala?
Mislim, da vsaka po malo. (SE14) *Ni bilo nobene nestrpnosti. Morda so dobili navodila, da morajo biti vljudni, kulturni. Prav vsakega stanovalca so pozdravili, vsi po vrsti. Prosim, hvala je bila stalnica.* (SE15) *Dotaknilo se me je, ko je neki gospe teklo iz nosa vendar deklica, ki je sedela ob njej ni oklevala temveč je vzela robček in gospe obrisala nos. Brez, da bi se ji gabilo ali da bi čutila kakšen odpor. To bo oseba, ki ji ne bo težko delati z ljudmi.* (SE16)
7. Katera aktivnost je bila najbolj zabavna?
Najlepši so otroški nasmehi, odkritosrčni pogledi. Zabavno je bilo, ko so se otroci zunaj obmetavali z vodnimi baloni. Jaz sem z balkona opazovala in se smejala. Tako so uživali. Vsi so bili mokri. To je bila nagrada. (SE17)
8. Ste se kaj novega naučili?
Ljudem, predvsem otrokom je treba dati priložnost. Ne smemo že vnaprej predvidevati, da se nekaj ne bo obneslo in da nam ne bo všeč. Vsako stvar je potrebno preizkusiti, ji dati priložnost. Tako, kot

- smo naredili mi. Zaupali smo, da bo vse v redu in da nam bo morda skupaj lepo in tudi res je bilo tako. (SE18)
9. Kako ste se pri sodelovanju počutili?
Bilo mi je prijetno, toplo pri srcu. Lepo mi je bilo, ko sem videla vse te mlade ljudi, ki se trudijo, da bi bilo vsem skupaj prijetno in lepo. Moja prijateljica je ves čas ponavljala, da so tako prisrčni in lušni. Sploh deklice so bile prikupne v svojih oblekicah. (SE19)
10. Ste kaj novega spoznali?
Verjetno se s temi otroki naše zaposlene kar precej ukvarjajo saj so vsi lepo vzgojeni in prijazni. Imajo manire. (SE20) Spoznala sem tudi to, da imam res rada otroke. Tudi varovala sem jih v mladosti in še nedavno, da sem kaj dodatno zaslužila. (SE21) Vsekakor imajo dober vpliv na starejše. (SE22)
11. Menite, da ste vplivali na življenje otrok s katerimi ste sodelovali?
Sem se trudila, da jim tudi sama razložim kako je s starejšimi. Govorila sem jim o tem, da smo bili tudi mi starejši enkrat otroci in o tem kako je bilo včasih in kako je danes. (SE23) Danes imajo vsi telefone. Včasih smo bili boski in ni bilo toliko vsega, kot je sedaj. (SE24)
12. Kako mislite, da so medgeneracijsko sodelovanje občutili otroci?
Meni se zdi, da so se počutili v redu. Bili so razigrani. (SE25) Nič jim ni bilo težko. Imela sem občutek, da so včasih kar čakali, da jim boš rekel kaj imajo za narediti. (SE26)
13. Kako bi medgeneracijsko sodelovanje lahko še izboljšali?
Mislim, da smo v našem domu na visokem nivoju kar se tiče medgeneracijskega sodelovanja. Težko bi kaj izboljšali. Otroci so kar zasijali, če si se jih dotaknil. Če si jih pobožal. (SE27)
14. Kaj vam je najbolj ostalo v spominu?
Da so se znali vklopiti, sodelovati s starejšimi. Karkoli so delali so počeli z nasmehom, brez kakšne prisile ali slabe volje. (SE28)
15. Če in zakaj bi se ponovno udeležili medgeneracijskega sodelovanja?
Bi se. To pa zato, ker mi je bilo enostavno lepo. (SE29) Všeč mi je bilo, da so ves čas nekaj spraševali. Mi smo jih tudi poučevali in vsemu so z zanimanjem prisluhnili. (SE30)
16. Ste sodelovali v projektu Skupaj smo večji?
Tako je. Sodelovala sem in tudi opazovala kako rišejo otroci. (SA31) Oni imajo veliko več smisla za risanje. Veliko več domišljije. In tudi upajo si več. Starejši bi jih lahko malo več oponašali. (SA32)
17. Se spomnite katerega drugega projekta, ki je povezoval vas, druge starejše in otroke? Bilo jih je kar precej in še so na vidiku. Na primer, sodelovanje z otroci OŠ Brezovica. (SA33) Pa pisma, ki so jih pisali tudi otroci in smo jih prejeli v decembru. (SA34) Potem so jih otroci zaposlenih raznašali in brali starejšim. (SA35) Medgeneracijskega sodelovanja je bilo veliko. Na zadnje smo raziskovali z dijakinjami in teh stvari imamo precej tako, da smo že vajeni in z veseljem sprejmemo mlade za klepet in da jim razložimo kako je z nami.(SA36) Oni so veseli, ker dobijo informacije. Mi smo veseli, ker imamo veliko obiskov, ki se z nami ukvarjajo. Drug drugemu pomagamo. (SA37)

9.3.6. INTERVJU 6

1. Kako ste prosti čas preživljali pred organiziranim medgeneracijskim sodelovanjem v centru starejših Notranje Gorice?
Hodila sem na nemščino in skupino za zelišča. (SF1) Sicer se rada vozim na sprehode. (SF2) V domu imam tudi sestro. Če le imam čas jo grem obiskat. Ona je starejša in ima težave z zdravjem. (SF3)
2. Kje oziroma od koga ste dobili informacijo o medgeneracijskem sodelovanju?
Pisalo je, da bodo otroci prišli (SF4) ampak jaz sem jih tudi opazila. (SF5) Najprej, saj vi veste, sem se jezila. Sem mislila da bodo jedli hrano, ki jo mi plačamo in da bomo imeli mi višje stroške. Potem so mi razložili, da so prišli otroci zato, da se družimo in da skupaj kaj počnemo in nič na naše stroške. (SF6)
3. Kako ste bili zadovoljni z medgeneracijskim sodelovanjem?
Zelo mi je bilo všeč. Dve deklici sta v sobi obiskali tudi mojo sestro. Brali sta ji krajše zgodbe. To ji je bilo zelo všeč in meni tudi. (SF7) Tudi za tisti dve deklici je bilo to dobro, ker sta vadili. To je za otroke dobro. (SF8) Mislim, da je zelo v redu, ker gremo starejši in otroci zelo skupaj. (SF9)
4. Katera aktivnost vam je bila najbolj všeč?
Najbolj mi je bilo všeč, ker so poslušali kaj jim imamo stanovalci za povedati. (SF10) Če smo mi telovadili so tudi oni telovadili. (SF11) Če smo šli na teraso, so tudi oni bili na terasi. (SF12) Pomagali so drugim ljudem. Vozili so jih z vozičkom, jim podali kozarec, celo obrisali nos, če so morali. (SF13) Ni bilo strahu pred neznanci in nikomur ni bilo nerodno. (SF14)
5. Kako je potekalo sodelovanje med vami stanovalci centra in otroci?
Ne samo, da smo sodelovali, tudi obiskali so me v moji sobi. Takrat sem se razveselila in jim podarila sladkarije. (SF15) Tako so bili veseli. Jaz pa imam za otroke vedno kaj pripravljeno. Veseli so, če jih malo nagradiš. (SF16)
6. Katera aktivnost je vas stanovalce in otroke najbolj povezala?
Povezali smo se, ko smo igrali kakšno družabno igro ali ko smo mi starejši pripovedovali kako je bilo včasih. Ni bilo telefonov, računalnikov. Tudi denarja ne. Bili smo skromni in znali smo si izmisliti kakšno igro. Z otroci smo se pogovarjali tudi o tem, ker so jim zaposlene narisale pred domom »ristanc«. (SF17)
7. Katera aktivnost je bila najbolj zabavna?
Meni so bili najbolj zabavni mlajši otroci. Sprva so bili sramežljivi in potem so videli, da jim nič nečemo in so se bolj razživali. Zabavno je bilo, ko sem pokazala kaj vse ima moj štirikolesnik. Ko so ugotovili, da ima tudi sireno oziroma trobljo, da lahko opozarjaš, se jim je zdelo zelo hecno in zanimivo. Otroci, kot otroci so bili zabavni že sami po sebi. Oni so zanimivi, radovedni. (SF18)
8. Ste se kaj novega naučili?
Naučila sem se, da moram včasih dati priložnost. Preveč hitro se razburim. Taka sem. Potem ugotovim, da je v redu. Vse je v redu. (SF19)
9. Kako ste se pri sodelovanju počutili?
Zelo dobro. Gledali so moj skuter in verjetno premišljevali kako se z njim vozim. Zanimivo jim je bilo, da imam lučke in da lahko trobi. Če bi kdo hotel bi ga peljala. (SF20)

10. Ste kaj novega spoznali?
Spoznala sem, da pogrešam tiste čase, ko sem skrbela za sestrine otroke. Jaz sem živela z njimi in sem jih varovala. Zelo so bili navezani nanje in veliko lepega smo skupaj preživeli. Ti otroci so me spomnili kako je lahko mladost brezskrbna in lepa. (SF21)
11. Menite, da ste vplivali na življenje otrok s katerimi ste sodelovali?
To ne vem. Upam, da so se imeli lepo. In upam, da so videli, da v domu ni slabo. To je kot neke vrste internat, navadiš se na nove ljudi, imaš svoj prostor in nove prijatelje. (SF22)
12. Kako mislite, da so medgeneracijsko sodelovanje občutili otroci?
Verjetno so bili najprej malo prestrašeni, ker nas je toliko starih. Potem so se privadili in bili vsak dan bolj domači in razigrani. (SF23)
13. Kako bi medgeneracijsko sodelovanje lahko še izboljšali?
Lahko bi bilo večkrat. Med poletnimi počitnicami vsako sredo. Ali pa za kakšen vikend. (SF24)
14. Kaj vam je najbolj ostalo v spominu?
Živahnost in njihova kultura. Drugačno vzdušje kot, če smo sami starejši. (SF25) *Da so za nas pripravili plesno in pevsko predstavo. Tako so se potrudili. Prav nič jim ni bilo nerodno. Pristrčni so bili.* (SF26)
15. Če in zakaj bi se ponovno udeležili medgeneracijskega sodelovanja?
Ja, bi se. Udeležila bi se zato, ker kar pozabiš, da te kaj boli ali da imaš kakšno težavo. (SF27) *Spomniš se na svojo mladost in na otroke sorodnikov. Sama otrok nimam ampak sem jih pa vedno vesela. Morda ravno zato, ker vidim česa nisem imela.* (SF28)
16. Ste sodelovali v projektu Skupaj smo večji?
Mislím da smo vsi sodelovali. No razen, če je kdo hudo bolan ali ni mogel. Jaz sem narisala nekaj pa še odtisek naredila. Najprej sem bila malo nesigurna potem sem videla, da ni nič hudega in da moraš poizkusiti. (SF29)
17. Se spomnite katerega drugega projekta, ki je povezoval vas, druge starejše in otroke? *V našem domu imamo veliko sodelovanja. Pridejo otroci iz osnovne šole, iz vrtca, zaposleni lahko pripeljejo svoje otroke.* (SF30) *Obiskovalci tudi pripeljejo otroke. Za nas so otroci iz osnovne šole zbirali tudi igrače in potem smo si vsak svojo tudi izbrali. Jaz sem jo vmes še dvakrat zamenjala ampak ni bilo nič narobe. Sem pa dobila tisto, ki mi je bila najbolj všeč. Sedaj je v moji sobi in je ne dam nikomur.* (SF31)

9.3.7. INTERVJU 7

1. Kako ste prosti čas preživljali pred organiziranim medgeneracijskim sodelovanjem v centru starejših Notranje Gorice?
Udeležujem se različnih zadev. Obiskujem zgodovinski krožek (SG1) *in nemščino* (SG2) *pa tudi vse prireditve. Sem zelo aktiven član naše velike družine.* (SG3)
2. Kje oziroma od koga ste dobili informacijo o medgeneracijskem sodelovanju?
Prebral sem na oglasni deski. (SG4) *Redno spremljam vse kar se dogaja, tudi preko spleta.* (SG5) *Povejo mi tudi zaposleni in me spomnijo.* (SG6) *Dobim celo sms, da imam krožek.* (SG7)
3. Kako ste bili zadovoljni z medgeneracijskim sodelovanjem?

Z vsemi stvarmi tu sem zelo zadovoljen. To je bila odlična ideja, da se poveže starejše in otroke in da se imamo skupaj lepo. (SG8) Zaposlene se zelo trudite, da je vse tako, kot mora biti. Organizacija in izvedba sta odlični. Tudi ostali tako pravijo. (SG9)

4. Katera aktivnost vam je bila najbolj všeč?

Vsaka stvar ima svoje pozitivne stvari. Bili so živahni, se ukvarjali s stanovalci. Vsak obisk otrok je dobrodošel in prisrčen. Ker imam balkon nad teraso sem jih velikokrat spremljal in se potem tudi sam pridružil. (SG10)

5. Kako je potekalo sodelovanje med vami stanovalci centra in otroci?

Mi starejši smo prihajali na organizirane aktivnosti. Nekatere starejše so pripeljali otroci. (SG11) Potem smo se skupaj družili na terasi, (SG12) barvali kamenje, (SG13) igrali igre z žogo (SG14) in konec poletja celo pripravili druženje in posneli ples. (SG15)

6. Katera aktivnost je vas stanovalce in otroke najbolj povezala?

Težko bi samo eno izpostavil. Vsi so se in smo se trudili, da nam je bilo vsakič lepo. Sladoledna zabava mi je bila na primer všeč. Vse je bilo do detajla pripravljeno. Živa glasba, dober sladolead, dobra družba, prava energija. Otroci pa so pomagali, kot da so v domu zaposleni. Nikogar ni bilo strah in nič jim ni bilo težko. (SG16)

7. Katera aktivnost je bila najbolj zabavna?

Otroci, kot otroci so bili zabavni že sami po sebi. Oni so zanimivi, radovedni. Ampak najbolj zabavno je bilo, ko sem videl kako so se škropili z vodo, ki je bila v bazenčku na travi. (SG17)

8. Ste se kaj novega naučili?

Vsi se ves čas učimo. Mislim, oni od nas in tudi mi od njih. Naučil sem se, da je vse možno, če se že na začetku dogovori kako bo vse potekalo tako, da ni slabe volje ali prevelikega direndaja. (SG18)

9. Kako ste se pri sodelovanju počutili?

Super mi je bilo, ker so me vključili. (SG19) Ni bilo pomembno koliko si star. Leta niso bila pomembna. Potem tudi sam pozabiš, da si že upokojen in koliko let imaš. Se kar prepustiš in smeješ in če nekaj delajo oni, delaš tudi ti. (SG20)

10. Ste kaj novega spoznali?

Da je ideja otrok v domu za stare zelo dobra. Zasledil sem, da imajo v tujini vrtce poleg domov za stare ali celo v njih. (SG21)

11. Menite, da ste vplivali na življenje otrok s katerimi ste sodelovali?

Ne vem. Upam, da sem malo. Če ne drugega sem jim kaj povedal in pomagal, da so bili lepo sprejeti. (SG22)

12. Kako mislite, da so medgeneracijsko sodelovanje občutili otroci?

Za otroke je bilo verjetno to nekaj novega. Dobro je bilo, da so videli svoje starše, starši so bili verjetno mirni, ker so tudi sami lahko videli svoje otroke. Morda so bili otroci tudi ponosni na svoje starše. Videli so tudi kako delajo. Njihovo delo ni lahko. Imajo toliko ljudi za urediti in tudi če je težko, morajo biti prijazni in potrpežljivi. (SG23)

13. Kako bi medgeneracijsko sodelovanje lahko še izboljšali?

Da bi te otroke še večkrat povabili. Morda bi organizirali tudi kampiranje na vrtu. (SG24) Ali vikend delavnice. (SG25)

14. Kaj vam je najbolj ostalo v spominu?
Risbe, ki so jih za nas vse narisali. To so zelo radi počeli. Vsako jutro, ko sem prišel pogledat, sem videl da barvajo in pišejo na risbe za koga so ali kdo je na njih narisani.(SG26)
15. Če in zakaj bi se ponovno udeležili medgeneracijskega sodelovanja?
Ker je nekaj sproščenega, zabavnega in vidiš, da to koriti tudi otrokom. Ni samo za nas, da se nam popestri dan ampak tudi zato, da otroci vidijo kako je v domu, da so blizu staršev, da so starši verjetno mirni in da se nekaj dogaja. Je primer dobre prakse v Sloveniji. (SG27)
16. Ste sodelovali v projektu Skupaj smo večji?
Seveda. Z ženo sva bila na osnovni šoli in na vseh delavnicah, ki so potekale v centru. Teh je bilo kar nekaj. Na vsaki pa tudi otroci in novi gostje. (SG28)
17. Se spomnite katerega drugega projekta, ki je povezoval vas, druge starejše in otroke? *Bilo jih je več. Dva najbolj pomembna sta bila podaritev plišaste igrače (SG29) in pa pismo zate.* (SG30) *To je prejel vsak. Prišlo pa je predvsem od otrok. Oni so zbirali in podarili in pisali ter poslali. Vsak je naredil nekaj malega kar je nam pomenili veliko.* (SG31)

9.3.8. INTERVJU 8

1. Kako ste prosti čas preživljali pred organiziranim medgeneracijskim sodelovanjem v centru starejših Notranje Gorice?
Večinoma časa sem v svoji sobi. (SH1) *Vsak dan me zjutraj posedejo na invalidski voziček in potem grem na telovadbo.* (SH2) *Po telovadbi v delovno terapijo in kasneje na recepcijo.* (SH3) *Pred kosilom grem v svojo sobo. Če se počutim slabo prosim, da me pustijo v postelji. Nisem vsak dan za med ljudi. Včasih me vse preveč boli in počutim se slabo. Leta so naredila svoje.* (SH4)
2. Kje oziroma od koga ste dobili informacijo o medgeneracijskem sodelovanju?
Za otroke nisem vedela. Kar na enkrat so se pojavili v moji sobi skupaj z delovno terapevtko. Vprašala me je, če si želim družbe in seveda, bila sem vesela. (SH5)
3. Kako ste bili zadovoljni z medgeneracijskim sodelovanjem?
Všeč mi je bilo, da sta se deklici posvetili samo meni. S seboj sta prinesli knjigo. Opazila sem, da jima je bilo malo nerodno in potem sem ju vprašala kaj imata, katero knjigo. Hitro sta se opogumili in me vprašali, če jo lahko prebereta. Če sem iskrena nista ravno dobro brali vendar sem bila vesela, da sta se zame trudili. (SH6)
4. Katera aktivnost vam je bila najbolj všeč?
Najbolj mi je bilo všeč to, da sem imela obiske v svoji sobi. Tako bi rekla, da branje samo meni (smeh). (SH7)
5. Kako je potekalo sodelovanje med vami stanovalci centra in otroci?
K meni sta prihajali dve deklici, ostale otroke sem videla, ko smo bili skupaj na telovadbi. (SH8) *Otroci so me pomagali peljati v delovno terapijo in recepcijo.* (SH9) *Zelo so bili poslušni in naredili to kar jim je reklo osebje. Bili so zelo spoštljivi in prav vsakič so vsi pozdravili. Tudi, če smo se srečali že trikrat.* (SH10)
6. Katera aktivnost je vas stanovalce in otroke najbolj povezala?
Kar se tiče mene je bilo to branje. Za druge težko rečem. (SH11)

7. Katera aktivnost je bila najbolj zabavna?
Hecno jih je bilo opazovati kako telovadijo. Nič boljši niso bili od nas starčkov. Eni so to delali z veseljem, za druge se je zdelo, kot da si želijo biti drugje. Ampak vsi so se trudili, vrteli roke, noge... (SH12)
8. Ste se kaj novega naučili?
Razmišljala sem o tem, da je dobro, da otroci berejo nam starčkom. Dobro je za njih, da vadijo. (SH13) *Dobro je tudi za nas, ker smo tudi sami a bi najraje imeli nekoga ves čas ob sebi.* (SH14) *Naši otroci so po službah in ne morejo. To je dober in koristen način sodelovanja.* (SH15)
9. Kako ste se pri sodelovanju počutili?
Bila sem vesela in presenečena. Vesela obiskov in presenečena, da so se deklice odločile zame. (SH16)
10. Ste kaj novega spoznali?
Da je to primer dobre prakse. Imam nekaj prijateljic, ki so tudi v enih domovih ampak mi nič ne rečejo, da k njim hodijo otroci zaposlenih. (SH17) *Verjetno je dobro tudi za starše, ker jih imajo lahko tudi na očeh.* (SH18) *Za otroke pa tudi, da niso ves čas doma. Tu so bili koristni.* (SH19)
11. Menite, da ste vplivali na življenja otrok s katerimi ste sodelovali?
Morda sem, morda nisem. To je težko reči. Dobro je bilo, da sta brali. Tako sta vadili. Če sta kaj odnesli ne vem. (SH20) *Jaz sem si zapomnila in imam en lep spomin.* (SH21)
12. Kako mislite, da so medgeneracijsko sodelovanje občutili otroci?
Zanje je bilo tudi verjetno zanimivo, nekaj novega. (SH22) *Verjetno so dobili tudi kakšne nove prijatelje.* (SH23)
13. Kako bi medgeneracijsko sodelovanje lahko še izboljšali?
Lahko bi potekalo večkrat. Jaz bi bila takoj za, da prihajajo vsaj enkrat mesečno ali kar tedensko. (SH24) *Drugače nimam kakšnih pripomb. Zdelo se je, da je bilo dobro urejeno glede vsega.* (SH25)
14. Kaj vam je najbolj ostalo v spominu?
To, da so imeli pisane nalepke. Ko smo se pogovarjali so povedali, da so si jih izdelali sami. Na njih so bila njihova imena. Verjetno zato, da so se med seboj spoznali in da smo tudi stanovalci videli kdo so. (SH26)
15. Če in zakaj bi se ponovno udeležili medgeneracijskega sodelovanja?
Bi se, vsekakor. Zato, ker je lepo, če je v hiši mlada energija. Otroci so razigrani, veliko se smejejo, prepevajo, rišejo, barvajo. In vseč mi je bilo, da niso divjali. Bili so kulturni. (SH27)
16. Ste sodelovali v projektu Skupaj smo večji?
Samo, kot opazovalka. Ne zmorem več držati barvice, odtis pa mi nekako ni bil vseč, ker si nisem hotela mazati rok. Sem pa gledala kako so nastajale umetnine. Veliko risb je bilo narejenih. (SH28)
17. Se spomnite katerega drugega projekta, ki je povezoval vas, druge starejše in otroke? *Ja, dobila sem še veliko, mehko igračo, ki jo imam še vedno v svoji postelji in pa pismo neke deklice po imenu Lucija. To mi je bilo vseč. Neka malenkost, ki za nas pomeni veliko. Še več takšnih projektov in tega, da se mlajši spomnijo na starejše.* (SH29)

9.3.9. INTERVJU 9

1. Kako ste prosti čas preživljali pred organiziranim medgeneracijskim sodelovanjem v centru starejših Notranje Gorice?
Vse sorte sem počela. Hodila na vse aktivnosti, kot še vedno. (SI1) Se družila na recepciji. (SI2) Obiskovala fizioterapijo. (SI3) Hodila na obiske stanovalkam, ki živijo poleg mojega stanovanja. (SI4) Če sem imela voljo sem šla tudi na sprehod. (SI5)
2. Kje oziroma od koga ste dobili informacijo o medgeneracijskem sodelovanju?
Menda je bilo obvestilo, da bojo delavnice ampak sem potem otroke tudi vedela po hodniku in na zajtrku. (SI6) Takoj smo postali prijatelji. Sem mislila, da bojo kaj moteči vendar se je izkazalo, da so lepo vzgojeni in kasneje sem izvedela, da so se pogovarjali o vedenju. (SI7)
3. Kako ste bili zadovoljni z medgeneracijskim sodelovanjem?
Bilo mi je všeč. To bi moralo biti v vseh domovih. Škoda je, da so otroci čez počitnice doma, starši pa službah. Nimajo vsi varstva. Mi smo pa zelo veseli, če se kaj dogaja in moram reči, da so se tega dobro domislili. Bi rekla, da je bilo ubitih več muh na en mah. Kar zanimivo in pohvalno. (SI8)
4. Katera aktivnost vam je bila najbolj všeč?
Všeč mi je bilo to, da so otroci starejšim pomagali na sprehod. Kar cela kolona se jih je nabrala in dva po dva sta potiskala voziček. Vsak s svojo babico ali dedkom. Sama sem šla le poleg, ker se rada sprehajam. Bilo je lepo videti. Prav neumorni so bili. (SI9)
5. Kako je potekalo sodelovanje med vami stanovalci centra in otroci?
Otroci so se nam pridružili na naših aktivnostih. Vsako jutro na telovadbi, potem v delovni terapiji in na dogodkih, kot so tombola, nagradna križanka, rojstni dnevi in druge. (SI10)
6. Katera aktivnost je vas stanovalce in otroke najbolj povezala?
Vsaka po svoje, ker smo se ves čas pogovarjali in se družili. (SI11) Gospe sem videla, ko so otroke kar objemale. In oni se niso nič branili, objeli so nazaj in se nasmehnili. Izjemno pristno je bilo videti. (SI12)
7. Katera aktivnost je bila najbolj zabavna?
Zame tombola, ker so bili otroci še bolj neučakani, kot mi. Oni so samo pomagali postavljati krogce in preverjali, če je vse v redu. Vendar so bili čisto navdušeni in komaj čakali, da smo prišli do zmagovalca. Potem so zakričali, da so zmagali ali pa tombola. In zanimalo jih je kaj je za nagrado. Če je bilo kaj sladkega smo seveda razdelili. (SI13)
8. Ste se kaj novega naučili?
Naučila sem se, da nisi nikoli preveč star za igranje. (SI14) Ampak včasih enostavno misliš, da je konec in pozabiš, da se imaš lahko lepo kljub letom, bolezni ali pa dejstvu, da nisi doma. Lahko si narediš prijetno in obiski otroci so zagotovo pripomogli k temu. (SI15)
9. Kako ste se pri sodelovanju počutili?
Srečno. (SI16)
10. Ste kaj novega spoznali?
Da je potrebno vsak trenutek izkoristiti, nikoli ne veš kdaj je zadnji. (SI17) Moraš med ljudi, se pogovarjati in vidiš, da imajo tudi drugi tegobe, bolezen ali kakšne težave s sorodniki. In potem ti je

lažje, ker vidiš da nisi sam. (SI18) Ko pa je okoli tebe takšna družba, pozabiš. Tvoje misli so z njimi in opazuješ kako se obnašajo, kaj delajo, kaj jih zanima. (SI19)

11. Menite, da ste vplivali na življenje otrok s katerimi ste sodelovali?

Ne vem, če sem imela kakšen vpliv. Trudila sem se biti prijazna. (SI20) Pripovedovala sem jim o mojih vnukih in otrocih. (SI21) Največ pa seveda o sebi, mojem delu, šoli, ki je bila povsem drugačna, kot je sedaj. (SI22)

12. Kako mislite, da so medgeneracijsko sodelovanje občutili otroci?

Bi rekla, da je bilo zanje to nekaj novega. (SI23) Nekaj zabavnega. (SI24) Zelo so pohvalili našo hrano in vse pojedli. (SI25) Veselili so se vsega. Ampak okoli treh so bili pa že malo utrujeni. Zanimivo je bilo, da so bili prvi dan vedno malo zadržani, potem vedno bolj razigrani. No, saj to je normalno. So se morali privaditi. (SI26)

13. Kako bi medgeneracijsko sodelovanje lahko še izboljšali?

Ne vem. O tem nisem premišljevala. (SI27)

14. Kaj vam je najbolj ostalo v spominu?

Da je moja sosedka ob pogledu na otroke jokala. Verjetno se je spomnila na svoje otroke ali na vnuke. Rekla mi je, da so lepi in brez skrbi. Ja, tako bi tudi moralo biti otroštvo, brez skrbi. (SI28)

15. Če in zakaj bi se ponovno udeležili medgeneracijskega sodelovanja?

Ooooo...seveda. Z veseljem bi se ga. To je bilo nekaj novega in zanimivega. (SI29) meli smo dodatno pomoč naši junakov. Tako rada imam otroke. (SI30)

16. Ste sodelovali v projektu Skupaj smo večji?

Da. Vendar sem narisala samo eno risbo. Nekateri so več, nekateri manj. Eni tudi niso mogli. (SI31) Namen je bil dober in zakaj ne. (SI32)

17. Se spomnite katerega drugega projekta, ki je povezoval vas, druge starejše in otroke? *Ja, projekta z igračami (SI33) in projekta s pismi. (SI34) Sicer je bilo pri pismih tako, da so sodelovali vsi, ne samo otroci. So bili pa verjetno vsi mlajši, kot smo mi in je potem to tudi sodelovanje generacij. (SI35)*

9.3.10. INTERVJU 10

1. Kako ste prosti čas preživljali pred organiziranim medgeneracijskim sodelovanjem v centru starejših Notranje Gorice?

Bila sem na telovadbi (SJ1) in na drugih skupinskih vajah. (SJ2) Drugače sem veliko časa s svojo hčerko, ki me obišče vsak dan. (SJ3)

2. Kje oziroma od koga ste dobili informacijo o medgeneracijskem sodelovanju?

Otroke sem videla, ko smo se pripravljali na telovadbo. (SJ4) Delovna terapevtka je potem tudi povedala kdo so in zakaj so prišli. (SJ5) Najprej nisem bila preveč navdušena, ker sem se bala hrupa. Ko je vse potekalo, kot običajno, brez motečih stvari, sem se pomirila. (SJ6)

3. Kako ste bili zadovoljni z medgeneracijskim sodelovanjem?

Všeč mi je bilo, da so me otroci vozili iz aktivnosti na aktivnost (SJ7) in da so mi pomagali piti. Sama težko držim kozarec, ker sem po kapi in imam pol telesa čisto slabotnega. (SJ8) Če mi kdo pomaga si vzamem malo več časa in lažje naredim kar moram. (SJ9)

4. Katera aktivnost vam je bila najbolj všeč?
Sprehodi. Všeč so mi bili sprehodi. Ja, to mi je bilo všeč. Tudi s hčerko greva na sprehode ampak popoldan. (SJ10)
5. Kako je potekalo sodelovanje med vami stanovalci centra in otroci?
Ker je bilo otrok dosti so peljali na sprehod tudi dosti otrok. Poleg ste šla še ravnateljica in tudi socialna delavka in eni drugi. (SJ11)
6. Katera aktivnost je vas stanovalce in otroke najbolj povezala?
Povezani smo bili ja. Sem rekla deklicam, da so moje ljubice. (SJ12) *Tako srečna sem bila.* (SJ13)
Niso pozabili name. (SJ14) *Tudi moja hči nikoli ne pozabi, ona pride vsak dan. Otroci so me tudi vsak dan peljali na vse.* (SJ15)
7. Katera aktivnost je bila najbolj zabavna?
Zabavno je bilo, ko smo bili skupaj na terasi. Jaz sem hotela v svojo sobo a so me prepričali, da naj bom še malo zunaj. So rekli, da je zrak dober in da bom šla kasneje v sobo. (SJ16) *Potem so peli, se žogali in mi smo vsi sodelovali kolikor smo lahko. Jaz sem gledala in se veselila.* (SJ17)
8. Ste se kaj novega naučili?
Da lahko sodeluješ tudi če ne moreš čisto normalno. (SJ18) *Tudi, če imaš kakšno težavo, da roka ne dela ali kaj takega. Lahko vseeno sodeluješ in poizkusiš. So rekli otroci, da naj poizkusim in sem potem lovila in metala žogo z eno roko. Sem bila vesela. Oh, moje ljubice.* (SJ19)
9. Kako ste se pri sodelovanju počutili?
Bila sem žalostna, ker nisem mogla vsega delati ampak tudi vesela, ker sem poizkusila in je šlo tudi tako. (SJ20) *In srečna sem bila, ker so me vzeli in peljali ven.* (SJ21) *Najprej nisem hotela. Hči je bila vesela, ko sem ji povedala. Ona vedno zahteva, da me dvigujejo in peljejo. Včasih me boli ampak ona hoče in potem moram.* (SJ22)
10. Ste kaj novega spoznali?
Otroci so lepi in pridni. Imam moje ljubice. (SJ23) *Lepo je biti zunaj.* (SJ24) *Tudi, če najprej ne moreš in potem vidiš, da lahko. Se moraš potruditi.* (SJ25)
11. Menite, da ste vplivali na življenja otrok s katerimi ste sodelovali?
Sem. Mislim, da sem. Ker so videli, da lahko tudi z eno roko. (SJ26) *Mislim, da so oni bolj vplivali name. Sem se bolj potrudila. Ampak ne morem več tako, kot včasih. Sem že stara in ne morem.* (SJ27)
12. Kako mislite, da so medgeneracijsko sodelovanje občutili otroci?
Bili so veseli in zabavali so se. Smo skupaj potem metali žogo. (SJ28)
13. Kako bi medgeneracijsko sodelovanje lahko še izboljšali?
Ne vem. Upam, da še pridejo. (SJ29)
14. Kaj vam je najbolj ostalo v spominu?
Otroci, ki so me peljali na dogodke, vaje in na teraso. (SJ30) *Ko smo šli na sprehod in smo se družili.* (SJ31) *Smo bili skupaj in se žogali.* (SJ32) *Pa smejali smo se.* (SJ33)
15. Če in zakaj bi se ponovno udeležili medgeneracijskega sodelovanja?
Da nisem sama. Ker včasih tudi, če so okoli mene ljudje, se mi zdi, da sem sama. (SJ34) *Če pridejo otroci jih gledam in poslušam. Lepi so. Moje ljubice. Pridni so.* (SJ35)

16. Ste sodelovali v projektu Skupaj smo večji?

Ne spomnim se. Če sem bila tam potem sem. Nisem prepričana. Če so drugi potem sem tudi jaz. Ampak z eno roko. (SJ36)

17. Se spomnite katerega drugega projekta, ki je povezoval vas, druge starejše in otroke? Dobila sem

igračko. Sem jo izbrala sama. Eno tako mehko, da jo imam pri sebi. Z zdravo roko jo tudi božam. Zelo je mehka in lepa. In to je samo zame. (SJ37)

9.4. Priloga 4: Kodiranje intervjujev s stanovalci

SA1	<i>Poizkušala sem se vključiti v programe</i>	Vključevanje v programe			Preživljanje časa izven medgeneracijskega sodelovanja
SA2	<i>Čas sem posvetila ročnim delom. Rada sem risala na ploščice oziroma delala papirno tehniko.</i>	Ročna dela			Preživljanje časa izven medgeneracijskega sodelovanja
SA3	<i>Se občasno vključila na pevske vaje.</i>	Pevske vaje			Preživljanje časa izven medgeneracijskega sodelovanja
SA4	<i>Povedale so mi zaposlene. Delovna terapevtka me je obvestila</i>	Obvestilo delovne terapevtke	Razlog za udeležbo		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
SA5	<i>Zelo, zelo zadovoljna</i>	Zadovoljna	Pozitivno		Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
SA6	<i>Bili so polni znanja, luštni, prijazni, sprejemali so kar znamo mi.</i>	Prijazni otroci	Pozitivno		Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
SA7	<i>Hoteli so se učiti. Oni od nas, mi od njih.</i>	Želja po učenju	Pozitivno		Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
SA8	<i>Najbolj mi je bilo všeč, ko sem jim kazala kako se riše na ploščice.</i>	Učenje otrok risanja na ploščice		Najljubše stanovalcem	Aktivnosti
SA9	<i>Lepo je bilo družiti se z njimi in jim modrovati.</i>	Druženje		Najljubše stanovalcem	Aktivnosti
SA10	<i>Kontakti so bili prijetni. Veliko smeha in veselja.</i>	Smeh in veselje	Pozitivno		Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
SA11	<i>Otroci so nas zelo poslušali, imeli komentarje</i>	Otroci so jih poslušali	Sodelovanje med generacijami		Aktivnosti
SA12	<i>Veliko je bilo vprašanj. Na primer, zakaj smo tukaj.</i>	Spraševanje	Sodelovanje med generacijami		Aktivnosti
SA13	<i>Najbolj sem si zapomnila fantka Tiana. Potem sem ga predstavila še možu. Z njim sta klepetala in debatirala. Mislim, da se ga je zgodba o moževi poškodbi dotaknila.</i>	Klepet	Sodelovanje med generacijami		Aktivnosti
SA14	<i>Mož je bil izredno vesel sogovornika.</i>	Veseli sogovornikov	Pozitivno		Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
SA15	<i>Najbolj so nas povezale zgodbe. Vsak ima svojo zgodovino. Tako</i>	Skupne zgodbe		Aktivnosti, ki so jih najbolj povezale	Aktivnosti

	<i>zavzeto so poslušali kaj smo mi počeli, ko smo bili mladi in kaj vse se nam je zgodilo. Kje smo bili zaposleni, koliko otrok imamo.</i>				
SA16	<i>Mene veliko stvari zabava. Jaz se sprostim in uživim. Pozabim, da sem stara. V družbi otrok se počutim mladostna in razigrana, kot so oni.</i>	Dobro počutje v družbi otrok		Najljubše stanovalcem	Aktivnosti
SA17	<i>Težko je reči kaj je bilo tisto najlepše, ker je bilo vse lepo in zabavno.</i>	Vse lepo		Najljubše stanovalcem	Aktivnosti
SA18	<i>Ja, naučila sem se reševati križanke.</i>	Reševanje križank			Novo znanje
SA19	<i>Postala sem prava gospa.</i>	Postala prava gospa			Novo znanje
SA20	<i>Končno sem našla čas zase.</i>	Našla čas zase			Novo znanje
SA21	<i>Z otroci smo tudi prepevali. Naučili so me nove pesmi in zelo mi je bilo všeč, ker so bili razigrani, pravi veseljaki.</i>	Nove pesmi			Novo znanje
SA22	<i>Veliko smo se sprehajali.</i>	Sprehodi	Sodelovanje med generacijami		Aktivnosti
SA23	<i>Oh, jaz sem bila čisto medena.</i>	Bila medena		Občutki	Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
SA24	<i>Rada imam otroke.</i>	Rada ima otroke		Občutki	Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
SA25	<i>Bi rekla, da sem noter padla, ker sem se počutila, kot oni.</i>	Počutila se kot otroci		Občutki	Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
SA26	<i>Izreden dogodek je bil, ko smo posneli plesni video Deospacito. Neznansko sem uživala.</i>	Uživanje ob snemanju videa		Občutki	Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
SA27	<i>Ja, sem. Spoznala sem, da imajo otroci veliko domišljije in da so vedno dobre volje.</i>	Imajo veliko domišljije in so dobre volje	O otrocih		Novo znanje
SA28	<i>In to, da je druženje dobro za vse, za nas starejše in otroke.</i>	Druženje dobro za stanovalce in otroke			Novo znanje
SA29	<i>Mislím, da sem. Povedala sem jim nekaj ganljivih reči iz svojega življenja. Vsak trenutek je potrebno ceniti in živeti.</i>	Vsak trenutek je potrebno ceniti	Otrokom	Vpliv na kakovost življenja	Učinki
SA30	<i>Zagotovo so občutili razumno, premišljeno.</i>	Občutili razumno in	Otroci	Občutki	Vrednotenje medgeneracijskega

		premišljeno			sodelovanja
SA31	<i>Mislím, da jim je bilo zanimivo in poučno zanje.</i>	Zanimivo in poučno	Otroci	Občutki	Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
SA32	<i>Povedali so, da imajo tudi oni babice in da jim je hudo, če vidijo da je zbolela ali da je zelo stara.</i>	Babice	Otroci	Občutki	Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
SA33	<i>Sem rekla otroku, da naj kar poboža svojo babico, da bo zelo vesela, če bo prijazen in nežen z njo.</i>	Ravnanje z babico	Otroci	Občutki	Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
SA34	<i>Mislím, da bi bilo dobro, če bi bilo to sodelovanje še bolj pogosto. Tudi stari ljudje se spreminjamo, en dan smo bolj, naslednji dan ne.</i>	Bolj pogosto			Izboljšanje programa medgeneracijskega sodelovanja
SA35	<i>Najbolj mi je všeč, da so otroci videli, da sem oseba, da nisem bav bav. Srečna sem bila, da so me otroci sprejeli.</i>	Otroci so jo sprejeli		Najbolj ostalo v spominu	Aktivnosti
SA36	<i>Seveda da bi. Z veseljem in srcem. To pa zato, ker imam otroke rada. V njihovi bližini postanem bolj vesela oseba. Tudi sama se malo potrudim, da se nasmejem in sem vedra.</i>	Rada ima otroke	Razlog za ponovno udeležbo		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
SA37	<i>Seveda, ves mesec smo risali. Najprej sami in potem še z otroci.</i>	Risanje			Sodelovanje v drugih medgeneracijskih projektih
SA38	<i>Tudi na osnovno šolo sem šla risati.</i>	Risanje na osnovni šoli			Sodelovanje v drugih medgeneracijskih projektih
SA39	<i>Med temi učenci in nami so bili tudi dobri pogovori. Dobro sodelovanje za višji cilj.</i>	Pogovori			Sodelovanje v drugih medgeneracijskih projektih
SA40	<i>Ja, super projekt je bil tudi »Pliško zate«.</i>	Pliško zate			Sodelovanje v drugih medgeneracijskih projektih
SA41	<i>Zelo solidaren projekt, ki je razveselil vse, tako tiste, ki do dali, kot tiste, ki so prejeli.</i>	Solidaren projekt			Sodelovanje v drugih medgeneracijskih projektih

Št izjave	Izjava	Koda	Kategorija	Nadkategorija	Tema
-----------	--------	------	------------	---------------	------

SB1	<u>Običajno sem brala,</u>	Branje			Preživljanje časa izven medgeneracijskega sodelovanja
SB2	<u>poslušala glasbo po radiu</u>	Poslušanje glasbe na radiu			Preživljanje časa izven medgeneracijskega sodelovanja
SB3	<u>ter se sprehajala</u>	Sprehajanje			Preživljanje časa izven medgeneracijskega sodelovanja
SB4	<u>Nikjer nisem zasledila čeprav so menda bila obvestila. Sama sem jih zagledala in vprašala, kaj so ti za eni otroci. Razveselila sem se jih.</u>	Naključno izvedela	Razlog za udeležbo		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
SB5	<u>Zelo, zelo mi je bilo všeč. Prava osvežitev</u>	Osvežitev	Pozitivno		Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
SB6	<u>Vse mi je bilo všeč. Predvsem njihovo obnašanje, energija, igrivost, smeh (solze sreče).</u>	Všeč energija obnašanje otrok	Pozitivno		Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
SB7	<u>Lepo smo se imeli</u>	Lepo se imeli	Sodelovanje med generacijami		Aktivnosti
SB8	<u>Neka deklica, ki je imela težave... vsak je pozdravil, tako lepo. Življenje je bilo lepo, pomlajeno</u>	Pomlajeno življenje	Sodelovanje med generacijami		Aktivnosti
SB9	<u>Imeli so manire in to mi je bilo všeč.</u>	Spoštljivi otroci	Sodelovanje med generacijami		Aktivnosti
SB10	<u>Jaz sem zanje pripravila eno pesmico, želela sem nekaj prispevati. Tako sem odšla do njih in jim recitirala. Strašno so bili veseli. Mene pa se je dotaknilo, ker so me tako poslušali.</u>	Pesem za otroke	Sodelovanje med generacijami		Aktivnosti
SB11	<u>Ko pridejo mladi ljudje v hišo je to poseben dogodek. Všeč mi je bilo, da imajo radi stare ljudi. Vzeli so nas za svoje. Sem si mislila, da imajo sigurno še žive babice, ker imajo tak občutek za ljudi. Zabavno jih je bilo gledati kako nas opazujejo in so čisto domači.</u>	Druženje z otroki	Najljubše stanovalcem		Aktivnosti
SB12	<u>Seveda. Vedno se da</u>	Kaj se bomo	Splošno znanje		Novo znanje

	<u>kaj naučiti. Predvsem pa je vse odvisno od nas, od našega odnosa do njih</u>	naučili je odvisno od našega odnosa			
SB13	<u>Bila sem presenečena, v pozitivnem smislu. Pozitiven občutek, da so k nam prihajali ti mladi ljudje</u>	Pozitivno presenečenje		Občutki	Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
SB14	<u>To, da so to osebe, ki imajo ljudi rade. Z veseljem sem to občutila in spoznala</u>	So osebe, ki imajo rade ljudi	O otrocih		Novo znanje
SB15	<u>O tem sicer nisem premišljevala ampak lahko da sem. Oni so videli, da smo mi navadni ljudje in nič drugega, nič slabega. Jaz imam otroke rada. Bila sem učiteljica, taka sem, rada imam ljudi. Moji dijaki me še vedno obiskujejo, potem sem delala prav si mislim.</u>	Stari ljudje so navadni ljudje		Vpliv na kakovost življenja	Učinki
SB16	<u>Upam, da so bili srečni tako, kot mi. In da so se naučili, da lahko otroci in stari, dobro sodelujemo.</u>	Znanje, da otroci in stari lahko sodelujejo		Vpliv na kakovost življenja	Učinki
SB17	<u>Mislim, da ste na pravi poti. Vse je bilo dobro organizirano in izpeljano.</u>	Dobra organizacija			Izboljšanje medgeneracijskega sodelovanja
SB18	<u>Vsi smo bili srečni in se iz tega nekaj naučili. Čas je bil kvalitetno izrabljen</u>	Kvalitetno izrabljen čas	Pozitivno		Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
SB19	<u>Splošna razigranost, ki nas je poživila. Vzdušje je bilo izredno prijetno. Upam, da ohranimo sodelovanje. Danes smo še pri brihti, jutri ne vemo kaj prinese dan. Lepo je imeti nekoga ob sebi</u>	Splošna razigranost, vzdušje		Najbolj ostalo v spominu	Aktivnosti
SB20	<u>Zaradi dobrega občutka. Lepo je, če te sprejmejo osebe, ki so iskrene in tople. Tudi sama imam otroke, vnuke. Sicer so že odrasli, zato pa se razveselim vseh otrok, ki me obiščejo.</u>	Dober občutek sprejetja	Razlog za ponovno udeležbo		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
SB21	<u>Seveda, namen je bil dober. Veliko risb smo</u>	Skupaj smo večji			Sodelovanje v drugih

	<i><u>narisali in odtisnili.</u></i>				medgeneracijskih projektih
SB22	<i><u>V našem centru smo prejeli od otrok igrače. Jaz jo imam na svoji postelji. Tam me čuva in dela družbo. Lepo je sodelovati.</u></i>				Sodelovanje v drugih medgeneracijskih projektih

Št. izjave	Izjava	Koda	Kategorija	Nadkategorija	Tema
SC1	<i>Hodila sem na različne stvari. Rada sem brala</i>	Branje			Preživljanje časa izven medgeneracijskega sodelovanja
SC2	<i>in se udeleževala vsega kar je možno. Če hočeš lahko najdeš nekaj zase in za svojo dušo</i>	Udeležba na aktivnostih			Preživljanje časa izven medgeneracijskega sodelovanja
SC3	<i>Otroke sem videla. Bil je živ žav, kar se mi je zdelo prijetno in me je pritegnilo. Otroci poživijo življenje. Potem smo se srečevali na aktivnostih in hodniku.</i>	Pritegnilo jo je, ko je videla otroke	Razlog za udeležbo		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
SC4	<i>Zelo sem bila zadovoljna. Otroci se na ta način tudi vzgajajo, vidijo da ni vse tako enostavno.</i>	Vzgajanje otrok	Positivno		Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
SC5	<i>Sodelovanje z otroci je izjemno dobra zadeva, ki ti pomaga da se počutiš dobro. Vzdušje je podobno, kot ko pridejo kužki vendar to niso kužki. Veselo je</i>	Dobro počutje zaradi druženja z otroki	Positivno		Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
SC6	<i>Všeč mi je bilo, da so bili prisotni na telovadbi.</i>	Prisotnost otrok na telovadbi		Najljubše stanovalcem	Aktivnosti
SC7	<i>Zanimivo je bilo, ko smo se pogovarjali.</i>	Pogovor		Najljubše stanovalcem	Aktivnosti
SC8	<i>Ali, ko so nam pomagali in nas peljali, da smo bili malo hitrejši.</i>	Pomoč pri prevozu		Najljubše stanovalcem	Aktivnosti
SC9	<i>Sprehodi so tudi bili nekaj posebnega.</i>	Sprehodi		Najljubše stanovalcem	Aktivnosti
SC10	<i>Veliko smo se pogovarjali, eni so bili bolj zgovorni, drugi manj. Predvsem je šlo za sodelovanje. Nikakršnih predsodkov niso imeli.</i>	Pogovor brez predsodkov		Sodelovanje med generacijami	Aktivnosti
SC11	<i>Naše sodelovanje je</i>	Vzgojno za		Sodelovanje	Aktivnosti

	<i>bilo vzgojno za oboje</i>	stanovalce in otroke		med generacijami	
SC12	<i>Pogovori. Jaz konkretno sem jim povedala o sebi, kaj sem počela, kaj sem rada delala, kaj se mi je kaj pomembnega zgodilo.</i>	Življenjska zgodba		Aktivnosti, ki so najbolj povezale	Aktivnosti
SC13	<i>Zabavno je bilo, ko so pripravili nastop. Potrudili so se, prepevali, plesali</i>	Nastop otrok		Najljubše stanovalcem	Aktivnosti
SC14	<i>Sigurno. Spomnila sem se svojih otrok in tega, da smo morali tudi mi otroke nekam vključiti, ko smo imeli delo. Vse možnosti smo iskali ali jih celo pustili same. Ideja o tem, da pride otrok s teboj je vsekakor dobra, ker si brez skrbi. Veš, da je vse urejeno.</i>	Varstvo otrok		Splošno znanje	Novo znanje
SC15	<i>V redu. Meni je bilo lušno. Otroci prinesejo življenje. Bili so različnih starosti in nič se niso kregali. Izredno so bili kulturni.</i>	Lušno, ker so prinesli življenje, bili kulturni		Občutki	Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
SC16	<i>Da gre čas prehitro. Ga je treba kar izkoristiti in porabiti za pomembne reči.</i>	Potrebno je izkoristiti čas		Osebna pridobitev	Novo znanje
SC17	<i>Upam, da sem. Povedala sem jim nekaj zanimivih reči in upam, da so si kaj zapomnili. Na primer, da se je potrebno učiti in da se učimo vse življenje. Tudi jaz od njih čeprav sem že stara.</i>	Učimo se celo življenje	Otroci	Vpliv na kakovost življenja	Učinki
SC18	<i>Za njih je bilo zabavno in verjetno jim je bilo tudi lepo saj so bili blizu staršev. Kolikor smo se pogovarjali so mi povedali, da so starše tudi obiskali in videli kaj pravzaprav počnejo. Opazovali so odnos, prijaznost in skrbnost. To se verjetno potem prenese tudi na otroke, da vidijo kako je treba. Pozitiven zgled je pomemben.</i>	Spoznavanje dela staršev	Otroci	Vpliv na kakovost življenja	Učinki
SC19	<i>Meni je bilo všeč.</i>	Všeč			Izboljšanje

	<i>Morda bi vprašali še otroke. Kolikor sem videla so bili tudi oni zadovoljni in nekateri niso hoteli domov. Neki fantek je celo rekel, da bo domov vzel eno babico.</i>				medgeneracijskega sodelovanja
SC20	<i>Naša druženja na vrtu. Enkrat smo se žogali, drugič pogovarjali, tretjič imeli delavnico in tako vsakič nekaj drugega, da je bilo zanimivo in zabavno za vse nas.</i>	Druženja na vrtu		Najbolj ostalo v spominu	Aktivnosti
SC21	<i>Zato, ker sem ugotovila, da imam lahko tudi mlajše prijatelje. Otroke imam strašno rada in všeč mi je, če me poslušajo in kaj vprašajo.</i>	Rada ima otroke	Razlog za ponovno udeležbo		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
SC22	<i>Sem. Kolikor sem lahko sem risala in menda smo postavili rekord.</i>	Risanje			Sodelovanje v drugih medgeneracijskih projektih
SC23	<i>V tem centru mi je strašno všeč, da sodelujemo z vrtci, šolami, fakultetami in na splošno z vsemi, ki nas radi obiščejo. Otrok in vseh ostalih se vedno razveselimo.</i>	Sodelovanje z drugimi			Sodelovanje v drugih medgeneracijskih projektih
SC24	<i>Zanimiv projekt je bil tudi »Mala pozornost za veliko veselje«. Jaz sem na primer dobila čudovito pismo z risbo. To je moral pripraviti otrok, ker je bilo tako pisano in prisrčno. Podpisana je bila Tjaša.</i>	Mala pozornost za veliko veselje			Sodelovanje v drugih medgeneracijskih projektih

Št izjave	Izjava	Koda	Kategorija	Nadkategorija	Tema
SD1	<i><u>Obiskovala sem različne stvari, ki jih v tem centru ni malo. Praktično hodim na vse dejavnosti.</u></i>	Udeležba na aktivnostih			Preživljanje časa izven medgeneracijskega sodelovanja
SD2	<i><u>O obiskovanju otrok sem prebrala na oglasni deski</u></i>	Oglasna deska			Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
SD3	<i><u>Potem nas je delovna terapevtka spomnila še na telovadbi. Na</u></i>	Delovna terapevtka			Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju

	<u>telovadbi nas vsak dan spomnijo glede tekočega programa</u>				
SD4	<u>Zelo, zelo sem bila zadovoljna. Imam občutek, da otroci zdravijo. S svojo mladostjo, energijo nam omogočijo, da se uživimo v njihovo razpoloženje</u>	Zadovoljna, otroci zdravijo	Pozitivno		Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
SD5	<u>Razne igrice</u>	Razne igre		Najljubše stanovalcem	Aktivnosti
SD6	<u>Ko so pripravili nastop za nas stanovalce</u>	Nastop otrok		Najljubše stanovalcem	Aktivnosti
SD7	<u>Tudi za otroke je to dobro saj razvijajo veščine nastopanja, krepijo samozavest, premagujejo strah.</u>	Otroci se naučijo veščin nastopanja			Izboljšanje kakovosti življenja
SD8	<u>Družili smo se na vseh dogodkih, skupaj smo preživljali čas, se učili drug od drugega.</u>	Druženje na dogodkih, učenje		Sodelovanje med generacijami	Aktivnosti
SD9	<u>Otroci so starejšim pomagali. Mi smo jih komandirali (smeh).</u>	Pomoč otrok		Sodelovanje med generacijami	Aktivnosti
SD10	<u>Bilo je več takšnih aktivnosti. Pri tomboli smo bili razdeljeni tako, da sta po dva otroka pomagala pri eni mizi in vse je bilo lažje. Pomagali so premikati krogce in spremljali, da smo vse delali prav. Oni so tudi komaj čakali, da pridemo do konca in dobimo zmagovalca</u>	Tombola		Najljubše stanovalcem	Aktivnosti
SD11	<u>Mislím, da je bilo to žoganje na vrtu. Barvaste žoge so nam podajali in enkrat smo povedali sadež, drugič zelenjavo ali ime ali predmet. Kar dobro smo razmigali sive celice.</u>	Žoganje na vrtu		Aktivnosti, ki so najbolj povezale	Aktivnosti
SD12	<u>Ja, da ni pomembno koliko si star. Kljub letom se lahko zabavaš, na ves glas smeješ in si to kar si ti. Tudi če si morda že pozabil kako se to dela. Če imaš okrog sebe mladost se kar prebudiš, če le si</u>	Ni pomembno koliko si star, da se zabavaš		Osebna pridobitev	Novo znanje

	<u>dovoliš.</u>				
SD13	<u>Super. Mlajša, kot sem v resnici (smeh).</u>	Počutila se mlajša	Pozitivno		Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
SD14	<u>Da je vključevanje otrok v dom za stare izredno dobra zadeva saj se otroci učijo od nas starih in mi se učimo od njih.</u>	Medgeneracijsko sodelovanje je dobro		Splošno znanje	Novo znanje
SD15	<u>Tega ne vem. So pa oni vplivali name (jok-ganjenost). Spomniš se na svoje drage, kako si se imel lepo z njimi, podoživiš lepe trenutke. Si za trenutek predstavljaš, da si ponovno mlad.</u>	Spominjanje na svoje drage in lepe trenutke	Stanovalci	Vpliv na kakovost življenja	Učinki
SD16	<u>Vsi otroci imajo babice, verjetno ne živijo z njimi in potem pridejo v okolje kjer je starih ljudi veliko, to je tudi priložnost, da spoznajo, da so lahko stari ljudje dobri, prijazni in povsem v redu. Drugače se lahko otroci starih tudi bojijo.</u>	Izkušnje druženja s starimi	Otroci	Vpliv na kakovost življenja	Učinki
SD17	<u>Težko rečem. To kar smo imeli in imamo mi je neverjetno in res dobra praksa. Upam, da je tako tudi drugje.</u>	Dobra praksa			Izboljšanje programa
SD18	<u>To, da ni bilo slabe volje, razgrajanja. Ko sem objemala otroke jim ni bilo neprijetno. Objeli so me nazaj. Bila sem tako srečna in ganjena.</u>	Ni bilo slabe volje, veliko je bilo objemanja		Najbolj ostalo v spominu	Aktivnosti
SD19	<u>Ker je to enkratna priložnost, da si dopustiš ponovno postati otroško razigran. Če hočeš lahko ponovno poiščem otroka v sebi.</u>	Priložnost, da najdeš otroka v sebi		Razlog za ponovno udeležbo	Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
SD20	<u>Seveda. Še sodelujemo. Čakamo na zaključek. Vsi skupaj smo ponosni, da smo postali del nečesa velikega. Nečesa kar bo, ko nas več ne bo. Tako to je.</u>	Skupaj smo večji			Sodelovanje v drugih projektih
SD21	<u>V našem centru je bilo že veliko projektov v</u>	Povezovanje z otroki,			Sodelovanje v drugih projektih

	<i>katerih smo bili povezani stari in otroci. Enkrat smo sodelovali z gimnazijkami, drugič s študentkami Fakultete za socialno delo, predvsem pa z našimi, ki nas obiščejo pogosto, otroci zaposlenih</i>	študentkami FSD			
SD22	<i>Drugače smo skupaj risali.</i>	Risanje			Sodelovanje v drugih projektih
SD23	<i>Od osnovnošolcev smo prejeli darila, lepe igrače.</i>	Darila od osnovnošolcev			Sodelovanje v drugih projektih
SD24	<i>V prazničnem času niso pozabili na nas in smo prav vsi prejeli pisma in risbe.</i>	Pisma in risbe za praznike			Sodelovanje v drugih projektih
SD25	<i>Ves čas nas razveseljujejo tudi razstave, ki jih za nas pripravijo otroci iz OŠ Brezovica in OŠ Vrhnika. Verjamem, da bo še veliko stvari v katerih bomo povezani.</i>	Razstave			Sodelovanje v drugih projektih

Št. izjave	Izjava	Koda	Kategorija	Nadkategorija	Tema
SE1	<i>Hodim na vse vendar ne vedno. Grem takrat kadar me kaj posebej interesira.</i>	Udeležba na aktivnostih			Preživljanje časa izven medgeneracijskega sodelovanja
SE2	<i>Rada poslušam glasbo</i>	Glasba			Preživljanje časa izven medgeneracijskega sodelovanja
SE3	<i>Cimri pomagam pri telovadbi in pri drugih rečeh, da jo malo motiviram.</i>	Pomoč cimri pri telovadbi			Preživljanje časa izven medgeneracijskega sodelovanja
SE4	<i>Sicer sem vedno pozorna na to kaj se bo dogajalo</i>	Spremljanje aktivnosti			Preživljanje časa izven medgeneracijskega sodelovanja
SE5	<i>Ko sem bila na kavi sem slučajno ujela, da pridejo čez nekaj dni otroci. Najprej sem si mislila kaj bo sedaj to. Da bo morda kakšen hrup ali da ne bo miru. Potem sem se malo bolj pozanimala in ugotovila, da prihajajo zato, da bi z nami preživljali prosti čas med počitnicami.</i>	Slučajno izvedela	Razlog za udeležbo		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju

SE6	<i>Uf, zelo. Seveda. Medgeneracijsko sodelovanje je nekaj najlepšega</i>	Medgeneracijsko sodelovanje je dobro	Pozitivno		Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
SE7	<i>Otrok opazuje kako je s starejšimi in kako bo nekoč tudi on sam.</i>	Opazovanje kako je s starejšimi	Otroci	Vpliv na kakovost življenja	Učinki
SE8	<i>Otroci se naučijo spoštovanja starejših. Dobijo širino, razvijejo dober odnos do nas. Zavedati se začnejo, da smo tudi mi ljudje tako, kot oni in da smo lahko še vedno zabavni tudi, če smo malo zgubani ali sitni.</i>	Učenje spoštovanja do starejših	Otroci	Vpliv na kakovost življenja	Učinki
SE9	<i>Aktivnosti je bilo veliko. Najbolj sem imela zamar, da se nas niso bali.</i>	Otroci se niso bali starih	Sodelovanje med generacijami		Aktivnosti
SE10	<i>Všeč mi je bilo, da so nas brez težav prijeli za roko. Da smo se skupaj družili. Da so druge starejše, ki so bili na invalidskih vozičkih peljali na aktivnosti ali iz njih na kavo, sprehod, v sobo.</i>	Skupno druženje, držanje za roke	Sodelovanje med generacijami		Aktivnosti
SE11	<i>Všeč mi je bilo druženje, pogovor, to čebrenje in nedolžen smeh. Zanimivo je bilo, da ni bilo nikomur nerodno niti čudno, da smo imeli svoje težave. Nekateri s sluhom, drugi z vidom. Spet drugi z gibanjem.</i>	Všeč, zanimivo, da ni bilo otrokom nerodno		Občutki	Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
SE12	<i>Skupaj smo bili aktivni in pomagali en drugemu. Oni nam, mi njim. Neke vrste vzajemnost</i>	Pomoč in vzajemnost	Sodelovanje med generacijami		Aktivnosti
SE13	<i>čepprav otroci tega niso razumeli tako, kot mi, ampak mislim, da so hoteli narediti nekaj dobrega. In tudi so že s tem, da so sploh hoteli priti s svojimi starši.</i>	Otroci naredili dobro		Občutki	Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
SE14	<i>Mislim, da vsaka po malo</i>	Vsaka po malo		Aktivnosti, ki so najbolj povezale	Aktivnosti
SE15	<i>Ni bilo nobene nestrpnosti. Morda so dobili navodila, da</i>	Ni bilo nestrpnosti		Aktivnosti, ki so najbolj povezale	Aktivnosti

	<i>morajo biti vljudni, kulturni. Prav vsakega stanovalca so pozdravili, vsi po vrsti. Prosim, hvala je bila stalnica.</i>				
SE16	<i>Dotaknilo se me je, ko je neki gospe teklo iz nosa vendar deklica, ki je sedela ob njej ni oklevala temveč je vzela robček in gospe obrisala nos. Brez, da bi se ji gabilo ali da bi čutila kakšen odpor. To bo oseba, ki ji ne bo težko delati z ljudmi</i>	Pomoč gospe		Aktivnosti, ki so najbolj povezale	Aktivnosti
SE17	<i>Najlepši so otroški nasmehi, odkritosrčni pogledi. Zabavno je bilo, ko so se otroci zunaj obmetavali z vodnimi baloni. Jaz sem z balkona opazovala in se smejala. Tako so uživali. Vsi so bili mokri. To je bila nagrada</i>	Uživanje otrok		Najljubše stanovalcem	Aktivnosti
SE18	<i>Ljudem, predvsem otrokom je treba dati priložnost. Ne smemo že vnaprej predvidevati, da se nekaj ne bo obneslo in da nam ne bo všeč. Vsako stvar je potrebno preizkusiti, ji dati priložnost. Tako, kot smo naredili mi. Zaupali smo, da bo vse v redu in da nam bo morda skupaj lepo in tudi res je bilo tako.</i>	Vsakemu je treba dati priložnost	Osebna pridobitev		Novo znanje
SE19	<i>Bilo mi je prijetno, toplo pri srcu. Lepo mi je bilo, ko sem videla vse te mlade ljudi, ki se trudijo, da bi bilo vsem skupaj prijetno in lepo. Moja prijateljica je ves čas ponavljala, da so tako prisrčni in lušni. Sploh deklice so bile prikupne v svojih oblekicah.</i>	Toplo pri srcu		Občutki	Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
SE20	<i>Verjetno se s temi otroki naše zaposlene</i>	Otroci lepo vzgojeni		Občutki	Vrednotenje medgeneracijskega

	<i>kar precej ukvarjajo saj so vsi lepo vzgojeni in prijazni. Imajo manire.</i>				sodelovanja
SE21	<i>Spoznala sem tudi to, da imam res rada otroke. Tudi varovala sem jih v mladosti in še nedavno, da sem kaj dodatno zaslužila</i>	Rada ima otroke	Osebna pridobitev		Novo znanje
SE22	<i>Vsekakor imajo dober vpliv na starejše.</i>	Imajo dober vpliv na starejše	O otrocih		Novo znanje
SE23	<i>Sem se trudila, da jim tudi sama razložim kako je s starejšimi. Govorila sem jim o tem, da smo bili tudi mi starejši enkrat otroci in o tem kako je bilo včasih in kako je danes.</i>	Razlaga kako je s starimi	Novo znanje	Izboljšanje kakovosti življenja	Učinki
SE24	<i>Danes imajo vsi telefone. Včasih smo bili bosji in ni bilo toliko vsega, kot je sedaj.</i>	Sprememba časov	Novo znanje	Vpliv na kakovost življenja	Učinki
SE25	<i>Meni se zdi, da so se počutili v redu. Bili so razigrani.</i>	Razigrani	Otrok	Občutki	Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
SE26	<i>Nič jim ni bilo težko. Imela sem občutek, da so včasih kar čakali, da jim boš rekel kaj imajo za narediti</i>	Nič jim ni bilo težko	Otrok	Občutki	Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
SE27	<i>Mislím, da smo v našem domu na visokem nivoju kar se tiče medgeneracijskega sodelovanja. Težko bi kaj izboljšali. Otroci so kar zasijali, če si se jih dotaknil. Če si jih pobožal.</i>	Visok nivo			Izboljšanje medgeneracijskega sodelovanja
SE28	<i>Da so se znali vklopiti, sodelovati s starejšimi. Karkoli so delali so počeli z nasmehom, brez kakšne prisile ali slabe volje.</i>	Znali so se vklopiti s starimi	Otrok	Občutki	Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
SE29	<i>Bi se. To pa zato, ker mi je bilo enostavno lepo</i>	Bilo je lepo	Razlog za ponovno udeležbo		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
SE30	<i>Všeč mi je bilo, da so ves čas nekaj spraševali. Mi smo jih tudi poučevali in vsemu so z zanimanjem</i>	Spraševanje in poslušanje	Razlog za ponovno udeležbo		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju

	<i>prisluhnilo.</i>				
SE31	<i>Tako je. Sodelovala sem in tudi opazovala kako rišejo otroci</i>	Risanje			Sodelovanje v drugih medgeneracijskih projektih
SE32	<i>Oni imajo veliko več smisla za risanje. Veliko več domišljije. In tudi upajo si več. Starejši bi jih lahko malo več oponašali</i>	Otroci imajo več domišljije			Novo znanje
SE33	<i>Bilo jih je kar precej in še so na vidiku. Na primer, sodelovanje z otroci OŠ Brezovica.</i>	Sodelovanje z otroci OŠ			sodelovanje v drugih medgeneracijskih projektih
SE34	<i>Pa pisma, ki so jih pisali tudi otroci in smo jih prejeli v decembru.</i>	Pisma otrok v decembru			sodelovanje v drugih medgeneracijskih projektih
SE35	<i>Potem so jih otroci zaposlenih raznašali in brali starejšim</i>	Branje otrok			sodelovanje v drugih medgeneracijskih projektih
SE36	<i>Medgeneracijskega sodelovanja je bilo veliko. Na zadnje smo raziskovali z dijakinjami in teh stvari imamo precej tako, da smo že vajeni in z veseljem sprejmemo mlade za klepet in da jim razložimo kako je z nami.</i>	Sodelovanje z dijakinjami			sodelovanje v drugih medgeneracijskih projektih
SE37	<i>Oni so veseli, ker dobijo informacije. Mi smo veseli, ker imamo veliko obiskov, ki se z nami ukvarjajo. Drug drugemu pomagamo</i>	Pomoč eden drugemu	Vrednotenje		Sodelovanje v drugih medgeneracijskih projektih

Št. izjave	izjava	Koda	Kategorija	Nadkategorija	Tema
SF1	<i>Hodila sem na nemščino in skupino za zelišča</i>	Nemščina zelišča			Preživljanje časa izven medgeneracijskega sodelovanja
SF2	<i>Sicer se rada vozim na sprehode.</i>	Sprehod			Preživljanje časa izven medgeneracijskega sodelovanja
SF3	<i>V domu imam tudi sestro. Če le imam čas jo grem obiskat. Ona je starejša in ima težave z zdravjem</i>	Obisk sestre			Preživljanje časa izven medgeneracijskega sodelovanja
SF4	<i>Pisalo je, da bodo otroci prišli</i>	Oglasna deska	Razlog za udeležbo		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju

SF5	<i>ampak jaz sem jih tudi opazila</i>	Sama opazila	Razlog za udeležbo		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
SF6	<i>Najprej, saj vi veste, sem se jezila. Sem mislila da bodo jedli hrano, ki jo mi plačamo in da bomo imeli mi višje stroške. Potem so mi razložili, da so prišli otroci zato, da se družimo in da skupaj kaj počnemo in nič na naše stroške.</i>	Otroci pridejo za druženje	Razlog za udeležbo		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
SF7	<i>Zelo mi je bilo všeč. Dve deklici sta v sobi obiskali tudi mojo sestro. Brali sta ji krajše zgodbe. To ji je bilo zelo všeč in meni tudi.</i>	Zelo všeč branje zgodb	Pozitivno		Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
SF8	<i>Tudi za tisti dve deklici je bilo to dobro, ker sta vadili. To je za otroke dobro.</i>	Izboljšanje branja	Otroci	Vpliv na kakovost življenja	Učinki
SF9	<i>Mislim, da je zelo v redu, ker gremo starejši in otroci zelo skupaj.</i>	Starejši in otroci grejo skupaj	Pozitivno		Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
SF10	<i>Najbolj mi je bilo všeč, ker so poslušali kaj jim imamo stanovalci za povedati.</i>	Otroci so jih poslušali		Najljubše stanovalcem	Aktivnosti
SF11	<i>Če smo mi telovadili so tudi oni telovadili</i>	Skupna telovadba		Sodelovanje med generacijami	Aktivnosti
SF12	<i>Če smo šli na teraso, so tudi oni bili na terasi.</i>	Skupaj na terasi		Sodelovanje med generacijami	Aktivnosti
SF13	<i>Pomagali so drugim ljudem. Vozili so jih z vozičkom, jim podali kozarec, celo obrisali nos, če so morali</i>	Pomoč otrok		Sodelovanje med generacijami	Aktivnosti
SF14	<i>Ni bilo strahu pred neznanci in nikomur ni bilo nerodno.</i>	Ni strahu pred neznanci		Sodelovanje med generacijami	Aktivnosti
SF15	<i>Ne samo, da smo sodelovali, tudi obiskali so me v moji sobi. Takrat sem se razveselila in jim podarila sladkarije.</i>	Obisk v sobi		Sodelovanje med generacijami	Aktivnosti
SF16	<i>Tako so bili veseli. Jaz pa imam za otroke vedno kaj pripravljeno. Veseli so, če jih malo</i>	Nagrada za obisk	Otroci	Občutki	Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja

	<i>nagradiš.</i>				
SF17	<i>Povezali smo se, ko smo igrali kakšno družabno igro ali ko smo mi starejši pripovedovali kako je bilo včasih. Ni bilo telefonov, računalnikov. Tudi denarja ne. Bili smo skromni in znali smo si izmisliti kakšno igro. Z otroci smo se pogovarjali tudi o tem, ker so jim zaposlene narisale pred domom »ristanc«.</i>	Igranje družabnih iger in pripovedi o starih časih		Aktivnosti, ki so najbolj povezale	Aktivnosti
SF18	<i>Meni so bili najbolj zabavni mlajši otroci. Sprva so bili sramežljivi in potem so videli, da jim nič nočemo in so se bolj razživali. Zabavno je bilo, ko sem pokazala kaj vse ima moj štirikolesnik. Ko so ugotovili, da ima tudi sireno oziroma trobljo, da lahko opozarjaš, se jim je zdelo zelo hecno in zanimivo. Otroci, kot otroci so bili zabavni že sami po sebi. Oni so zanimivi, radovedni</i>	Druženje z mlajšimi otroki		Najljubše stanovalcem	Aktivnosti
SF19	<i>Naučila sem se, da moram včasih dati priložnost. Preveč hitro se razburim. Taka sem. Potem ugotovim, da je v redu. Vse je v redu.</i>	Mora dati priložnost	Osebna pridobitev		Novo znanje
SF20	<i>Zelo dobro. Gledali so moj skuter in verjetno premišljevali kako se z njim vozim. Zanimivo jim je bilo, da imam lučke in da lahko trobi. Če bi kdo hotel bi ga peljala.</i>	Zelo dobro, zanimanje za skuter		Občutki	Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
SF21	<i>Spoznala sem, da pogrešam tiste čase, ko sem skrbela za sestrine otroke. Jaz sem živela z njimi in sem jih varovala. Zelo so bili navezani nanje in veliko lepega smo skupaj preživeli. Ti</i>	Spomin na brezskrbno mladost.		Osebna pridobitev	Novo znanje

	<i>otroci so me spomnili kako je lahko mladost brezskrbna in lepa.</i>				
SF22	<i>To ne vem. Upam, da so se imeli lepo. In upam, da so videli, da v domu ni slabo. To je kot neke vrste internat, navadiš se na nove ljudi, imaš svoj prostor in nove prijatelje.</i>	V domu ni slabo	Otroci	Vpliv na kakovost življenja	Učinki
SF23	<i>Verjetno so bili najprej malo prestrašeni, ker nas je toliko starih. Potem so se privadili in bili vsak dan bolj domači in razigrani.</i>	Najprej prestrašeni, nato vsak dan bolj razigrani	Otroci	Občutki	Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
SF24	<i>Lahko bi bilo večkrat. Med poletnimi počitnicami vsako sredo. Ali pa za kakšen vikend.</i>	Bolj pogosto			Izboljšanje medgeneracijskega sodelovanja
SF25	<i>Živahnost in njihova kultura. Drugačno vzdušje kot, če smo sami starejši.</i>	Živahnost in kultura otrok		Najbolj ostalo v spominu	Aktivnosti
SF26	<i>Da so za nas pripravili plesno in pevsko predstavo. Tako so se potrudili. Prav nič jim ni bilo nerodno. Pristrčni so bili.</i>	Otroci pripravili plesno predstavo		Najbolj ostalo v spominu	Aktivnosti
SF27	<i>Ja, bi se. Udeležila bi se zato, ker kar pozabiš, da te kaj boli ali da imaš kakšno težavo</i>	Pozabiš na težave	Ponovna udeležba		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
SF28	<i>Spomniš se na svojo mladost in na otroke sorodnikov. Sama otrok nimam ampak sem jih pa vedno vesela. Morda ravno zato, ker vidim česa nisem imela.</i>	Spomniš se na mladost	Ponovna udeležba		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
SF29	<i>Mislil da smo vsi sodelovali. No razen, če je kdo hudo bolan ali ni mogel. Jaz sem narisala nekaj pa še odtisek naredila. Najprej sem bila malo nesigurna potem sem videla, da ni nič hudega in da moraš poizkusiti.</i>	Risanje			Sodelovanje v drugih medgeneracijskih projektih
SF30	<i>V našem domu imamo</i>	Veliko			Sodelovanje v

	<i>veliko sodelovanja. Pridejo otroci iz osnovne šole, iz vrtca, zaposleni lahko pripeljejo svoje otroke.</i>	sodelovanja z otroci			drugih medgeneracijskih projektih
SF31	<i>Obiskovalci tudi pripeljejo otroke. Za nas so otroci iz osnovne šole zbirali tudi igrače in potem smo si vsak svojo tudi izbrali. Jaz sem jo vmes še dvakrat zamenjala ampak ni bilo nič narobe. Sem pa dobila tisto, ki mi je bila najbolj všeč. Sedaj je v moji sobi in je ne dam nikomur.</i>	Pliško zate			Sodelovanje v drugih medgeneracijskih projektih

Št. izjave	Izjava	Koda	Kategorija	Nadkategorija	Tema
SG1	<i><u>Udeležujem se različnih zadev.</u></i> <i><u>Obiskujem zgodovinski krožek</u></i>	Zgodovinski krožek			Preživljanje časa izven medgeneracijskega sodelovanja
SG2	<i><u>in nemščino</u></i>	Nemščina			Preživljanje časa izven medgeneracijskega sodelovanja
SG3	<i><u>pa tudi vse prireditve.</u></i> <i><u>Sem zelo aktiven član naše velike družine.</u></i>	Udeležba na prireditvah			Preživljanje časa izven medgeneracijskega sodelovanja
SG4	<i><u>Prebral sem na oglasni deski.</u></i>	Obvestilo na oglasni deski			Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
SG5	<i><u>Redno spremljam vse kar se dogaja, tudi preko spleta.</u></i>	Na spletu			Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
SG6	<i><u>Povejo mi tudi zaposleni in me spomnijo</u></i>	Povedo zaposleni			Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
SG7	<i><u>Dobim celo sms, da imam krožek.</u></i>	SMS			Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
SG8	<i><u>Z vsemi stvarmi tu sem zelo zadovoljen. To je bila odlična ideja, da se poveže starejše in otroke in da se imamo skupaj lepo.</u></i>	Povezovanje otrok in starejših	Pozitivno		Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
SG9	<i><u>Zaposlene se zelo trudite, da je vse tako, kot mora biti.</u></i> <i><u>Organizacija in izvedba sta odlični.</u></i> <i><u>Tudi ostali tako pravijo</u></i>	Trud zaposlenih	Pozitivno		Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja

SG10	<i><u>Vsaka stvar ima svoje pozitivne stvari. Bili so živahni, se ukvarjali s stanovanjci. Vsak obisk otrok je dobrodošel in prisrčen. Ker imam balkon nad teraso sem jih velikokrat spremljal in se potem tudi sam pridružil</u></i>	Živahni otroci	Pozitivno		Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
SG11	<i><u>Mi starejši smo prihajali na organizirane aktivnosti. Nekateri starejši so pripeljali otroke.</u></i>	Otroci pomagajo pripeljati stare		Sodelovanje med generacijami	Aktivnosti
SG12	<i><u>Potem smo se skupaj družili na terasi.</u></i>	Druženje na terasi		Sodelovanje med generacijami	Aktivnosti
SG13	<i><u>barvali kamenje,</u></i>	Barvanje kamenčkov		Sodelovanje med generacijami	Aktivnosti
SG14	<i><u>igrali igre z žogo</u></i>	Igre z žogo		Sodelovanje med generacijami	Aktivnosti
SG15	<i><u>in konec poletja celo pripravili družjenje in posneli ples</u></i>	Snemanje videa		Sodelovanje med generacijami	Aktivnosti
SG16	<i><u>Teško bi samo eno izpostavil. Vsi so se in smo se trudili, da nam je bilo vsakič lepo. Sladoledna zabava mi je bila na primer všeč. Vse je bilo do detajla pripravljeno. Živa glasba, dober sladoled, dobra družba, prava energija. Otroci pa so pomagali, kot da so v domu zaposleni. Nikogar ni bilo strah in nič jim ni bilo težko.</u></i>	Teško izpostaviti eno		Najljubše stanovalcem	Aktivnosti
SG17	<i><u>Otroci, kot otroci so bili zabavni že sami po sebi. Oni so zanimivi, radovedni. Ampak najbolj zabavno je bilo, ko sem videl kako so se škropili z vodo, ki je bila v bazenčku na travi.</u></i>	Otroci so zabavni sami po sebi		Najljubše stanovalcem	Aktivnosti

SG18	<u>Vsi se ves čas učimo. Mislim, oni od nas in tudi mi od njih. Naučil sem se, da je vse možno, če se že na začetku dogovori kako bo vse potekalo tako, da ni slabe volje ali prevelikega direndaja.</u>	Ves čas se učimo	Splošno zanje		Novo znanje
SG19	<u>Super mi je bilo, ker so me vključili.</u>	Super, ker so ga vključili		Občutki	Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
SG20	<u>Ni bilo pomembno koliko si star. Leta niso bila pomembna. Potem tudi sam pozabiš, da si že upokojen in koliko let imaš. Se kar prepustiš in smeješ in če nekaj delajo oni, delaš tudi ti.</u>	Pozabiš koliko si star		Občutki	Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
SG21	<u>Da je ideja otrok v domu za stare zelo dobra. Zasledil sem, da imajo v tujini vrtce poleg domov za stare ali celo v njih.</u>	Dobra ideja sodelovanje z otroki v domu		Splošno znanje	Novo zanje
SG22	<u>Ne vem. Upam, da sem malo. Če ne drugega sem jim kaj povedal in pomagal, da so bili lepo sprejeti.</u>	Povedal in pomagal lepo sprejeti	Otroci	Vpliv na kakovost življenja	Učinki
SG23	<u>Za otroke je bilo verjetno to nekaj novega. Dobro je bilo, da so videli svoje starše, starši so bili verjetno mirni, ker so tudi sami lahko videli svoje otroke. Morda so bili otroci tudi ponosni na svoje starše. Videli so tudi kako delajo. Njihovo delo ni lahko. Imajo toliko ljudi za urediti in tudi če je težko, morajo biti prijazni in potrpežljivi.</u>	Videli svoje starše ob delu	Otroci	Vpliv na kakovost življenja	Učinki
SG24	<u>Da bi te otroke še večkrat povabili. Morda bi organizirali tudi kampiranje na vrtu.</u>	Kampiranje na vrtu			Izboljšanje medgeneracijskega sodelovanja
SG25	<u>Ali vikend delavnice</u>	Vikend delavnice			Izboljšanje medgeneracijskega sodelovanja

SG26	<u>Risbe, ki so jih za nas vse narisali. To so zelo radi počeli. Vsako jutro, ko sem prišel pogledat, sem videl da barvajo in pišejo na risbe za koga so ali kdo je na njih narisane.</u>	Risbe		Najbolj ostalo v spominu	Aktivnosti
SG27	<u>Ker je nekaj sproščenega, zabavnega in vidiš, da to koristi tudi otrokom. Ni samo za nas, da se nam popestri dan ampak tudi zato, da otroci vidijo kako je v domu, da so blizu staršev, da so starši verjetno mirni in da se nekaj dogaja. Je primer dobre prakse v Sloveniji.</u>	Popestritev vsakdana in koristno za otroke	Razlog za udeležbo		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
SG28	<u>Seveda. Z ženo sva bila na osnovni šoli in na vseh delavnicah, ki so potekale v centru. Teh je bilo kar nekaj. Na vsaki pa tudi otroci in novi gostje.</u>	V osnovni šoli			Sodelovanje v drugih medgeneracijskih projektih
SG29	<u>Bilo jih je več. Dva najbolj pomembna sta bila podaritev plišaste igrače</u>	Pliško zate			Sodelovanje v drugih medgeneracijskih projektih
SG30	<u>in pa pismo zate.</u>	Pismo zate			Sodelovanje v drugih medgeneracijskih projektih
SG31	<u>To je prejel vsak. Prišlo pa je predvsem od otrok. Oni so zbirali in podarili in pisali ter poslali. Vsak je naredil nekaj malega kar je nam pomenilo veliko.</u>	Sodelovanje z otroki			Sodelovanje v drugih medgeneracijskih projektih

Št. Izjave	Izjava	Koda	Kategorija	Nadkategorija	Tema
SH1	<u>Večinoma časa sem v svoji sobi</u>	V sobi			Preživljanje časa izven medgeneracijskega sodelovanja
SH2	<u>Vsak dan me zjutraj posedejo na invalidski voziček in potem grem na telovadbo.</u>	Telovadba			Preživljanje časa izven medgeneracijskega sodelovanja
SH3	<u>Po telovadbi v delovno terapijo in kasneje na recepcijo.</u>	Delovna terapija			Preživljanje časa izven medgeneracijskega sodelovanja

SH4	<i><u>Pred kosilom grem v svojo sobo. Če se počutim slabo prosim, da me pustijo v postelji. Nisem vsak dan za med ljudi. Včasih me vse preveč boli in počutim se slabo. Leta so naredila svoje.</u></i>	Odvisno od počutja			Preživljanje časa izven medgeneracijskega sodelovanja
SH5	<i><u>Za otroke nisem vedela. Kar na enkrat so se pojavili v moji sobi skupaj z delovno terapevtko. Vprašala me je, če si želim družbe in seveda, bila sem vesela</u></i>	Otroci so se pojavili v sobi	Razlog za udeležbo		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
SH6	<i><u>Všeč mi je bilo, da sta se deklici posvetili samo meni. S seboj sta prinesli knjigo. Opazila sem, da jima je bilo malo nerodno in potem sem ju vprašala kaj imata, katero knjigo. Hitro sta se opogumili in me vprašali, če jo lahko prebereta. Če sem iskrena nista ravno dobro brali vendar sem bila vesela, da sta se zame trudili.</u></i>	Všeč ji je bilo posvečanje otrok z branjem knjig		Občutki	Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
SH7	<i><u>Najbolj mi je bilo všeč to, da sem imela obiske v svoji sobi. Tako bi rekla, da branje samo meni (smeh).</u></i>	Branje v sobi		Najljubše stanovalcem	Aktivnosti
SH8	<i><u>K meni sta prihajali dve deklici, ostale otroke sem videla, ko smo bili skupaj na telovadbi.</u></i>	Branje v sobi, na telovadbi		Sodelovanje med generacijami	Aktivnosti
SH9	<i><u>Otroci so me pomagali peljati v delovno terapijo in recepcijo.</u></i>	Pomoč pri prevozu		Sodelovanje med generacijami	Aktivnosti
SH10	<i><u>Zelo so bili poslušni in naredili to kar jim je reklo osebje. Bili so zelo spoštljivi in prav vsakič so vsi pozdravili. Tudi, če smo se srečali že trikrat.</u></i>	Poslušni in spoštljivi		Sodelovanje med generacijami	Aktivnosti
SH11	<i><u>Kar se tiče mene je bilo to branje. Za druge težko rečem.</u></i>	Branje		Aktivnosti, ki so najbolj povezale	Aktivnosti

SH12	<i>Hecno jih je bilo opazovati kako telovadijo. Nič boljši niso bili od nas starčkov. Eni so to delali z veseljem, za druge se je zdelo, kot da si želijo biti drugje. Ampak vsi so se trudili, vrteli roke, noge...</i>	Opazovanje otrok kako telovadijo		Najljubše stanovalcem	Aktivnosti
SH13	<i>Razmišljala sem o tem, da je dobro, da otroci berejo nam starčkom. Dobro je za njih, da vadijo.</i>	Dobro za otroke, da vadijo branje		Splošno znanje	Novo znanje
SH14	<i>Dobro je tudi za nas, ker smo tudi sami a bi najraje imeli nekoga ves čas ob sebi.</i>	Dobro za stare, da imajo nekoga ob sebi		Splošno znanje	Novo znanje
SH15	<i>Naši otroci so po službah in ne morejo. To je dober in koristen način sodelovanja.</i>	Varstvo za otroke		Splošno znanje	Novo znanje
SH16	<i>Bila sem vesela in presenečena. Vesela obiskov in presenečena, da so se deklince odločile zame.</i>	Vesela obiskov		Občutki	Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
SH17	<i>Da je to primer dobre prakse. Imam nekaj prijateljic, ki so tudi v enih domovih ampak mi nič ne rečejo, da k njim hodijo otroci zaposlenih.</i>	Primer dobre prakse		Splošno znanje	Novo znanje
SH18	<i>Verjetno je dobro tudi za starše, ker jih imajo lahko tudi na očeh.</i>	Dobro za starše otrok	starši	Vpliv na kakovost življenja	Učinki
SH19	<i>Za otroke pa tudi, da niso ves čas doma. Tu so bili koristni.</i>	Dobro za otroke, da niso ves čas doma	otroci	Vpliv na kakovost življenja	Učinki
SH20	<i>Morda sem, morda nisem. To je težko reči. Dobro je bilo, da sta brali. Tako sta vadili. Če sta kaj odnesli ne vem.</i>	Boljše branje	otroci	Vpliv na kakovost življenja	Učinki
SH21	<i>Jaz sem si zapomnila in imam en lep spomin.</i>	Lep spomin	Stanovalci	Vpliv na kakovost življenja	Učinki
SH22	<i>Zanje je bilo tudi verjetno zanimivo, nekaj novega</i>	Nekaj novega	Otroci	Vpliv na kakovost življenja	Učinki
SH23	<i>Verjetno so dobili tudi kakšne nove prijatelje.</i>	Novi prijatelji	Otroci	Vpliv na kakovost življenja	Učinki
SH24	<i>Lahko bi potekalo</i>	Bolj pogosto			Izboljšanje

	<i>večkrat. Jaz bi bila takoj za, da prihajajo vsaj enkrat mesečno ali kar tedensko.</i>				medgeneracijskega sodelovanja
SH25	<i>Drugače nimam kakšnih pripomb. Zdelo se je, da je bilo dobro urejeno glede vsega.</i>	Dobra organizacija			Izboljšanje medgeneracijskega sodelovanja
SH26	<i>To, da so imeli pisane nalepke. Ko smo se pogovarjali so povedali, da so si jih izdelali sami. Na njih so bila njihova imena. Verjetno zato, da so se med seboj spoznali in da smo tudi stanovalci videli kdo so.</i>	Nalepke z imeni		Najbolj ostalo v spominu	Aktivnosti
SH27	<i>Bi se, vsekakor. Zato, ker je lepo, če je v hiši mlada energija. Otroci so razigrani, veliko se smejejo, prepevajo, rišejo, barvajo. In všeč mi je bilo, da niso divjali. Bili so kulturni.</i>	Mlada energija v hiši	Razlog za ponovno udeležbo		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
SH28	<i>Samo, kot opazovalka. Ne zmorem več držati barvice, odtis pa mi nekako ni bil všeč, ker si nisem hotela mazati rok. Sem pa gledala kako so nastajale umetnine. Veliko risb je bilo narejenih</i>	Le kot opazovalka	Skupaj smo večji		Sodelovanje v drugih medgeneracijskih projektih
SH29	<i>Ja, dobila sem še veliko, mehko igračo, ki jo imam še vedno v svoji postelji in pa pismo neke deklice po imenu Lucija. To mi je bilo všeč. Neka malenkost, ki za nas pomeni veliko. Še več takšnih projektov in tega, da se mlajši spomnijo na starejše.</i>	Pliško zate			Sodelovanje v drugih medgeneracijskih projektih

Št. Izjave	Izjava	Koda	Kategorija	Nadkategorija	Tema
SI1	<i>Vse sorte sem počela. Hodila na vse aktivnosti, kot še vedno.</i>	Udeležba na aktivnostih			Preživljanje časa izven medgeneracijskega sodelovanja
SI2	<i>Se družila na recepciji.</i>	Druženje na recepciji			Preživljanje časa izven

					medgeneracijskega sodelovanja
SI3	<i>Obiskovala fizioterapijo</i>	Fizioterapija			Preživljanje časa izven medgeneracijskega sodelovanja
SI4	<i>Hodila na obiske stanovalkam, ki živijo poleg mojega stanovanja</i>	Obisk sosed			Preživljanje časa izven medgeneracijskega sodelovanja
SI5	<i>Če sem imela voljo sem šla tudi na sprehod</i>	Sprehod			Preživljanje časa izven medgeneracijskega sodelovanja
SI6	<i>Menda je bilo obvestilo, da bojo delavnice ampak sem potem otroke tudi vedela po hodniku in na zajtrku</i>	Videla otroke			Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
SI7	<i>Takoj smo postali prijatelji. Sem mislila, da bojo kaj moteči vendar se je izkazalo, da so lepo vzgojeni in kasneje sem izvedela, da so se pogovarjali o vedenju.</i>	Otroci so bili lepo vzgojeni	Pozitivno		Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
SI8	<i>Bilo mi je všeč. To bi moralo biti v vseh domovih. Škoda je, da so otroci čez počitnice doma, starši po službah. Nimajo vsi varstva. Mi smo pa zelo veseli, če se kaj dogaja in moram reči, da so se tega dobro domislili. Bi rekla, da je bilo ubitih več muh na en mah. Kar zanimivo in pohvalno</i>	Koristno za otroke in stanovalce	Pozitivno		Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
SI9	<i>Všeč mi je bilo to, da so otroci starejšim pomagali na sprehod. Kar cela kolona se jih je nabrala in dva po dva sta potiskala voziček. Vsak s svojo babico ali dedkom. Sama sem šla le poleg, ker se rada sprehajam. Bilo je lepo videti. Prav neumorni so bili.</i>	Pomoč otrok pri prevozu na vozičkih		Najljubše stanovalcem	Aktivnosti
SI10	<i>Otroci so se nam pridružili na naših aktivnostih. Vsako jutro na telovadbi, potem v delovni terapiji in na dogodkih, kot so tombola, nagradna križanka, rojstni dnevi</i>	Otroci so se stanovalcem pridružili pri aktivnostih		Sodelovanje med generacijami	Aktivnosti

	<i>in druge.</i>				
SI11	<i>Vsaka po svoje, ker smo se ves čas pogovarjali in se družili</i>	Pogovor in druženje		Aktivnosti, ki so najbolj povezale	Aktivnosti
SI12	<i>Gospe sem videla, ko so otroke kar objemale. In oni se niso nič branili, objeli so nazaj in se nasmehnili. Izjemno pristno je bilo videti.</i>	Objemanje		Aktivnosti, ki so najbolj povezale	Aktivnosti
SI13	<i>Zame tombola, ker so bili otroci še bolj nečakani, kot mi. Oni so samo pomagali postavljati krogce in preverjali, če je vse v redu. Vendar so bili čisto navdušeni in komaj čakali, da smo prišli do zmagovalca. Potem so zakričali, da so zmagali ali pa tombola. In zanimalo jih je kaj je za nagrado. Če je bilo kaj sladkega smo seveda razdelili.</i>	Tombola		Najljubše stanovalcem	Aktivnosti
SI14	<i>Naučila sem se, da nisi nikoli preveč star za igranje</i>	Nikoli nisi prestar za igranje		Osebna pridobitev	Novo znanje
SI15	<i>Ampak včasih enostavno misliš, da je konec in pozabiš, da se imaš lahko lepo kljub letom, bolezni ali pa dejstvu, da nisi doma. Lahko si narediš prijetno in obiski otroci so zagotovo pripomogli k temu.</i>	Sam si lahko narediš, da je prijetno		Osebna pridobitev	Novo znanje
SI16	<i>Srečno.</i>	Srečna	Stanovalci	Občutki	Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
SI17	<i>Da je potrebno vsak trenutek izkoristiti, nikoli ne veš kdaj je zadnji</i>	Potrebno je izkoristiti vsak trenutek		Osebna pridobitev	Novo znanje
SI18	<i>Moraš med ljudi, se pogovarjati in vidiš, da imajo tudi drugi tegobe, bolezen ali kakšne težave s sorodniki. In potem ti je lažje, ker vidiš da nisi sam.</i>	Spoznavaš, da imajo tudi druge težave		Osebna pridobitev	Novo znanje
SI19	<i>Ko pa je okoli tebe takšna družba, pozabiš. Tvoje misli so z njimi in opazuješ kako se obnašajo, kaj delajo, kaj jih zanima</i>	Ob družbi otrok pozabiš na težave		Osebna pridobitev	Novo znanje
SI20	<i>Ne vem, če sem imela</i>	Trudila se je,	Otroci	Vpliv na	Učinki

	<i>kakšen vpliv. Trudila sem se biti prijazna</i>	da je prijazna		kakovost življenja	
SI21	<i>Pripovedovala sem jim o mojih vnukih in otrocih</i>	Pripoved o vnukih in otrocih	Otroci	Vpliv na kakovost življenja	Učinki
SI22	<i>Največ pa seveda o sebi, mojem delu, šoli, ki je bila povsem drugačna, kot je sedaj.</i>	Pripoved o sebi	Otroci	Vpliv na kakovost življenja	Učinki
SI23	<i>Bi rekla, da je bilo zanje to nekaj novega</i>	Nekaj novega	Otrok	Občutki	Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
SI24	<i>Nekaj zabavnega</i>	Zabavno	Otrok	Občutki	Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
SI25	<i>so pohvalili našo hrano in vse pojedli</i>	Dobra hrana	Otrok	Občutki	Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
SI26	<i>Veselili so se vsega. Ampak okoli treh so bili pa že malo utrujeni. Zanimivo je bilo, da so bili prvi dan vedno malo zadržani, potem vedno bolj razigrani. No, saj to je normalno. So se morali privaditi.</i>	Na začetku zadržani	Otrok	Občutki	Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
SI27	<i>Ne vem. O tem nisem premišljevala.</i>	O tem ni razmišljala			Izboljšanje medgeneracijskega sodelovanja
SI28	<i>Da je moja sosedka ob pogledu na otroke jokala. Verjetno se je spomnila na svoje otroke ali na vnuke. Rekla mi je, da so lepi in brez skrbi. Ja, tako bi tudi moralo biti otroštvo, brez skrbi.</i>	Soseda je ob pogledu na otroke jokala		Najbolj ostalo v spominu	Aktivnosti
SI29	<i>Ooooo...seveda. Z veseljem bi se ga. To je bilo nekaj novega in zanimivega</i>	Nekaj novega in zanimivega	Razlog za ponovno udeležbo		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
SI30	<i>meli smo dodatno pomoč naši junakov. Tako rada imam otroke.</i>	Pomoč otrok	Razlog za ponovno udeležbo		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
SI31	<i>Da. Vendar sem narisala samo eno risbo. Nekateri so več, nekateri manj. Eni tudi niso mogli.</i>	Skupaj smo večji			Sodelovanje v drugih medgeneracijskih projektih
SI32	<i>Namen je bil dober in zakaj ne</i>	Dober namen			Sodelovanje v drugih medgeneracijskih projektih
SI33	<i>Ja, projekta z igračami</i>	Pliško zate			Sodelovanje v drugih medgeneracijskih projektih

SI34	<i>in projekta s pismi</i>	Mala pozornost za veliko veselje			Sodelovanje v drugih medgeneracijskih projektih
SI35	<i>Sicer je bilo pri pismih tako, da so sodelovali vsi, ne samo otroci. So bili pa verjetno vsi mlajši, kot smo mi in je potem to tudi sodelovanje generacij</i>	Sodelovanje generacij			Sodelovanje v drugih medgeneracijskih projektih

Št. izjave	Izjava	Koda	Kategorija	Nadkategorija	Tema
SJ1	<u><i>Bila sem na telovadbi</i></u>	Telovadba			Preživljanje časa izven medgeneracijskega sodelovanja
SJ2	<u><i>in na drugih skupinskih vajah.</i></u>	Skupinske aktivnosti			Preživljanje časa izven medgeneracijskega sodelovanja
SJ3	<u><i>Drugače sem veliko časa s svojo hčerko, ki me obišče vsak dan.</i></u>	Obiski hčerke			Preživljanje časa izven medgeneracijskega sodelovanja
SJ4	<u><i>Otroke sem videla, ko smo se pripravljali na telovadbo.</i></u>	Videla otroke	Razlog za udeležbo		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
SJ5	<u><i>Delovna terapevtka je potem tudi povedala kdo so in zakaj so prišli.</i></u>	Povedala delovna terapevtka	Razlog za udeležbo		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
SJ6	<u><i>Najprej nisem bila preveč navdušena, ker sem se bala hrupa. Ko je vse potekalo, kot običajno, brez motečih stvari, sem se pomirila.</i></u>	Na začetku se je bala hrupa	Razlog za udeležbo		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
SJ7	<u><i>Všeč mi je bilo, da so me otroci vozili iz aktivnosti na aktivnost</i></u>	Všeč, ko so jo otroci vozili na aktivnosti	Pozitivno		Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
SJ8	<u><i>in da so mi pomagali piti. Sama težko držim kozarec, ker sem po kapi in imam pol telesa čisto slabotnega.</i></u>	Pomoč pri pitju	Pozitivno		Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
SJ9	<u><i>Če mi kdo pomaga si vzamem malo več časa in lažje naredim kar moram.</i></u>	Vesela pomoči	Pozitivno		Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
SJ10	<u><i>Sprehodi. Všeč so mi bili sprehodi. Ja, to mi je bilo všeč. Tudi s hčerko greva na sprehode ampak popoldan</i></u>	Sprehodi		Najljubše stanovalcem	Aktivnosti

SJ11	<u>Ker je bilo otrok dosti so peljali na sprehod tudi dosti otrok. Poleg ste šla še ravnateljica in tudi socialna delavka in eni drugi.</u>	Otroci so peljali na sprehod		Sodelovanje med generacijami	Aktivnosti
SJ12	<u>Povezani smo bili ja. Sem rekla deklicam, da so moje ljubice.</u>	Povezani so bili		Aktivnosti, ki so najbolj povezale	Aktivnosti
SJ13	<u>Tako srečna sem bila</u>	Srečna		Občutki	Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
SJ14	<u>Niso pozabili name.</u>	Niso pozabili nanjo		Občutki	Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
SJ15	<u>Tudi moja hči nikoli ne pozabi, ona pride vsak dan. Otroci so me tudi vsak dan peljali na vse</u>	Vsak dan so jo vzeli s sabo		Občutki	Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
SJ16	<u>Zabavno je bilo, ko smo bili skupaj na terasi. Jaz sem hotela v svojo sobo a so me prepričali, da naj bom še malo zunaj. So rekli, da je zrak dober in da bom šla kasneje v sobo.</u>	Na terasi skupaj z otroki		Najljubše stanovalcem	Aktivnosti
SJ17	<u>Potem so peli, se žogali in mi smo vsi sodelovali kolikor smo lahko. Jaz sem gledala in se veselila.</u>	Žoganje		Najljubše stanovalcem	Aktivnosti
SJ18	<u>Da lahko sodeluješ tudi če ne moreš čisto normalno</u>	Lahko sodeluješ, tudi če ne moreš normalno		Osebna pridobitev	Novo znanje
SJ19	<u>Tudi, če imaš kakšno težavo, da roka ne dela ali kaj takega. Lahko vseeno sodeluješ in poizkusiš. So rekli otroci, da naj poizkusim in sem potem lovila in metala žogo z eno roko. Sem bila vesela. Oh, moje ljubice.</u>	Potrebno je poskusiti		Osebna pridobitev	Novo znanje
SJ20	<u>Bila sem žalostna, ker nisem mogla vsega delati ampak tudi vesela, ker sem poizkusila in je šlo tudi tako.</u>	Žalostna, ker ni mogla vsega delati Vesela, ker je lahko poskusila	Stanovalci	Občutki	Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
SJ21	<u>In srečna sem bila, ker so me vzeli in peljali ven.</u>	Srečna, ker so jo peljali ven	Stanovalci	Občutki	Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
SJ22	<u>Najprej nisem hotela. Hči je bila vesela, ko sem ji povedala. Ona</u>	Najprej ni hotela	Stanovalci	Občutki	Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja

	<u>vedno zahteva, da me dvigujejo in peljejo. Včasih me boli ampak ona hoče in potem moram.</u>				
SJ23	<u>Otroci so lepi in pridni. Imam moje ljubice.</u>	Otroci so lepi in pridni		Osebna pridobitev	Novo znanje
SJ24	<u>Lepo je biti zunaj.</u>	Lepo je biti zunaj		Osebna pridobitev	Novo znanje
SJ25	<u>Tudi, če najprej ne moreš in potem vidiš, da lahko. Se moraš potruditi</u>	Moraš se potruditi, da vidiš da lahko		Osebna pridobitev	Novo znanje
SJ26	<u>Sem. Mislím, da sem. Ker so videli, da lahko tudi z eno roko.</u>	Videli so, da lahko tudi z eno roko	Otroci	Vpliv na kakovost življenja	Učinki
SJ27	<u>Mislím, da so oni bolj vplivali name. Sem se bolj potrudila. Ampak ne morem več tako, kot včasih. Sem že stara in ne morem</u>	Bolj se je potrudila	Stanovalcem	Vpliv na kakovost življenja	Učinki
SJ28	<u>Bili so veseli in zabavali so se. Smo skupaj potem metali žogo.</u>	Zabavali so se	Otrok	Občutki	Vrednotenje medgeneracijskega sodelovanja
SJ29	<u>Ne vem. Upam, da še pridejo</u>	Upa, da še pridejo			Izboljšanje medgeneracijskega sodelovanja
SJ30	<u>Otroci, ki so me peljali na dogodke, vaje in na teraso.</u>	Otroci, ki so jo peljali na teraso		Najbolj ostalo v spominu	Aktivnosti
SJ31	<u>Ko smo šli na sprehod in smo se družili.</u>	Druženje in sprehod		Najbolj ostalo v spominu	Aktivnosti
SJ32	<u>Smo bili skupaj in se žogali</u>	Žoganje		Najbolj ostalo v spominu	Aktivnosti
SJ33	<u>Pa smejali smo se.</u>	Smejanje		Najbolj ostalo v spominu	Aktivnosti
SJ34	<u>Da nisem sama. Ker včasih tudi, če so okoli mene ljudje, se mi zdi, da sem sama.</u>	Ker ni sama	Razlog za ponovno udeležbo		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
SJ35	<u>Če pridejo otroci jih gledam in poslušam. Lepi so. Moje ljubice. Pridni so.</u>	Gledanje in poslušanje otrok	Razlog za ponovno udeležbo		Udeležba na medgeneracijskem sodelovanju
SJ36	<u>Ne spomnim se. Če sem bila tam potem sem. Nisem prepričana. Če so drugi potem sem tudi jaz. Ampak z eno roko.</u>	Ne spomni se	Skupaj smo večji		Sodelovanje v drugih medgeneracijskih projektih
SJ37	<u>Dobila sem igračko. Sem jo izbrala sama. Eno tako mehko, da jo imam pri sebi. Z zdravo roko jo tudi božam. Zelo je mehka in lepa. In to je samo zame.</u>	Igračka	Pliško zate		Sodelovanje v drugih medgeneracijskih projektih

9.5. Priloga 5: Vprašalnik otroci

1. Kako si preživljala počitnice pred organiziranim medgeneracijskim sodelovanjem v centru starejših Notranje Gorice?
2. Kje si dobila informacijo o medgeneracijskem sodelovanju?
3. Kako si bila zadovoljna z medgeneracijskim sodelovanjem?
4. Katera aktivnost ti je bila najbolj všeč?
5. Kako je potekalo sodelovanje med vami otroci in stanovalci centra?
6. Katera aktivnost je vas otroke in stanovalce najbolj povezala?
7. Katera aktivnost je bila najbolj zabavna?
8. Kaj si se novega naučila?
9. Kako si se pri sodelovanju počutila?
10. Kaj novega si spoznala?
11. V kolikšni meri misliš, da si izboljšal življenje starejših?
12. Kako misliš, da so medgeneracijsko sodelovanje občutili starejši?
13. Kako bi medgeneracijsko sodelovanje lahko še izboljšali?
14. Kaj ti je najbolj ostalo v spominu?
15. Zakaj bi se ponovno udeležil medgeneracijskega sodelovanja?
16. Je šola v katero hodiš sodelovala v projektu Skupaj smo večji?
17. Se spomniš katerega drugega projekta, ki je povezoval otroke in starejše?

9.6. Priloga 6: Vprašalnik stanovalci

1. Kako ste prosti čas preživljali pred organiziranim medgeneracijskim sodelovanjem v centru starejših Notranje Gorice?
2. Kje oziroma od koga ste dobili informacijo o medgeneracijskem sodelovanju?
3. Kako ste bili zadovoljni z medgeneracijskim sodelovanjem?
4. Katera aktivnost vam je bila najbolj všeč?
5. Kako je potekalo sodelovanje med vami stanovalci centra in otroci?
6. Katera aktivnost je vas stanovalce in otroke najbolj povezala?
7. Katera aktivnost je bila najbolj zabavna?
8. Ste se kaj novega naučili?
9. Kako ste se pri sodelovanju počutili?
10. Ste kaj novega spoznali?
11. Menite, da ste vplivali na življenja otrok s katerimi ste sodelovali?
12. Kako mislite, da so medgeneracijsko sodelovanje občutili otroci?
13. Kako bi medgeneracijsko sodelovanje lahko še izboljšali?
14. Kaj vam je najbolj ostalo v spominu?
15. Če in zakaj bi se ponovno udeležili medgeneracijskega sodelovanja?
16. Ste sodelovali v projektu Skupaj smo večji?
17. Se spomnite katerega drugega projekta, ki je povezoval vas, druge starejše in otroke?